

1. 'Εκκλησιαστικοί Ύμνοι εις τήν Ὑπεραγίαν Θεοτόκον, 'Αθ. 1961. * 2. Γεροντικόν ('Αποφθέγματα ἁγ. Γερώντων), β' ἔκδ., 'Αθ. 1970. * 3. Ν. Μαρτυρολόγιον ἁγ. Νικοδήμου, 'Αθ. 1961. * 4. Ὁρθοδοξία ἀγωνιζομένη (Μάρκος Εὐγενικός), β' ἔκδ., 'Αθ. 1973. * 5. Ἐρως Ὁρθοδοξίας, δ' ἔκδ., 'Αθ. 1987. * 6. Ἡ οὐσία τῆς πνευμ. ζωῆς, 'Αθ. 1964. * 7. Μυστικόν ἔαρ, 'Αθ. 1964. * 8. Ἡ προσευχή στή νεοελ. ποίηση, 'Αθ. 1964. * 9. Ἀγωνία καί Κατάνυξη, β' ἔκδ., 'Αθ. 1976. * 10. Ἡ Θύελλα καί ὁ Γνόφος, 'Αθ. 1966. * 11. Gabriel I' Hymnographe, Kontakia et Canons, Paris (ronéo), 1970. Paris-Athènes 1978-9. * 12. Λευκοπήγη, 'Αθ. 1971 (β' ἔκδ. 1994). * 13. Ἡ δρόσος τοῦ Πνεύματος, β' ἔκδ., 1986. * 14. Ἄγνωστα ἔργα τοῦ Βλάσταρη, 'Αθ. 1972. * 15. Ἐγκλειστος Βίος, 'Αθ. 1973. * 16. Ὁσμή εὐωδίας πνευματικῆς, 'Αθ. 1974. * 17. Ἡ Παναγία εις τήν λειτουργ. ποιήσιν τῶν Χριστουγέννων, 'Αθ. 1974. * 18. Συμβολή στή Βυζαντινὴ Ὑμνογραφία, Θεσσαλονίκη 1974. * 19. Αἰχμαλωσία ὕψους, 'Αθ. 1975. * 20. Ὁ γλυκασμός τῶν Ἀγγέλων, β' ἔκδ., 'Αθ. 1983. * 21. Ἐνας ποιητής τῆς Ἑλληνορθοδόξου Παράδοσεως, 'Αθ. 1986. * 22. Ἀλέξ. Μωραΐτιδης (ποιητής-μοναχός-ὕμνογράφος), 'Αθ. 1976. * 23. Ὁ Ματθ. Βλάσταρης καί τό ὕμνογρ. ἔργον του, Θεσσαλον. 1978. * 24. Ὁ Ἄλ. Παπαδιαμάντης (λογοτέχνης-λειτουργός), 'Αθ. 1978. * 25. Θυσία αἰνέσεως, 'Αθ. 1978. * 26. Ὑμναγιολογικά εις ὅσ. Ἱερόθεον τόν Ἱβηρίτην, 'Αθ. 1978. * 27. Ρωμανός ὁ Μελωδός καί ἁγ. Παντελεήμων, 'Αθ. 1979. * 28. Μέ λογισμὸ καί μ' ὄνειρο, 'Αθ. 1979. * 29. Σώφρων μεμηνός, 'Αθ. 1979. * 30. Ὁ οὐρανός ἐνδον, 'Αθ. 1979 (Κρατικὸ Βραβεῖο Ποιήσεως). * 31. Τὰ περιστέρια τῆς Κιβωτοῦ, 'Αθ. 1980. * 32. Ἄπαντα τὰ ὕμνογραφικὰ Ματθ. Βλάσταρη, 'Αθ. 1980 (Βραβεῖον Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν). * 33. Ἄγνωστοί Ἅγιοι τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, 'Αθ. 1980. * 34. Παπαδιαμάντεια, 'Αθ. 1981. * 35. Λειτουργικῶν κενῶν συμπλήρωσις, 'Αθ. 1981. * 36. Ὁ φτωχός ἅγιος, 'Αθ. 1982. * 37. Ἄγ. Ἀνθίμος ὁ Σιμωνοπετρίτης, 'Αθ. 1982. * 38. Ἄγλος νηπίων, 'Αθ. 1983. * 39. Πικρὸ Ψαλτήρι, 'Αθ. 1983. * 40. Ὑμναγιολογικὰ προλεγόμενα εις τόν Ἄγ. Ἰωσήφ τόν Μνήστορα, 'Αθ. 1984. * 41. Τὰ δογματικὰ θεοτοκία τοῦ ἁγ. Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ, τεύχ. Α', 'Αθ. 1984. * 42. Κοσμάς ὁ Αἰτωλός, Δ' ἔκδ., 'Αθ. 1997. * 43. Οὐράνιο δένδρο, 'Αθ. 1985 (Βραβεῖο Λαμοῦ). * 44. Τό ἔαρ τῆς Ἐρήμου, γ' ἔκδ., 'Αθ. 1989. * 45. Saint Nicolas dans l' hymnographie byzantine, Athènes 1986. * 46. Ἀγιολογικὴ ἀνάγνωσις τοῦ ἁγ. Κοσμά τοῦ Αἰτωλοῦ, 'Αθ. 1986. * 47. Αἶμα καί πνεῦμα, 'Αθ. 1987. * 48. Ἐρωδιός φιλαμαρτήμων, 'Αθ. 1988 (Βραβεῖο Οὐράνη Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν). * 49. Ὑμναγιολόγοι προλαλήσαντες, 'Αθ. 1988. * 50. Ὁσιομαρτύρων ἐγκαλλώπισμα, 'Αθ. 1988. * 51. Ὁ Μέγας Κανὼν (μικρὴ Εἰσαγωγή), 'Αθ. 1988. * 52. Μέλι τό ἐκ πέτρας, 'Αθ. 1989. * 53. Ἀνεβαίνοντας τόν Ἀλιάχμονα, 'Αθ. 1989. * 54. Ὁ Μ. Βλάσταρης καί οἱ Πατέρες τῶν 7 Οἰκουμ. Συνόδων, Γενεύη 1989. * 55. Ὑμνηπόλος ἐράσιμος, 'Αθ. 1989. * 56. Νέον Μητερικόν, 'Αθ. 1990 (β' ἔκδ. 1992). * 57. Ὁ ἀναχωρ. μοναχισμός κατὰ τόν ἰδ' αἰ., 'Αθ. 1990. * 58. Φ. Κόντογλου - 25 χρόνια ἀπὸ τήν κοίμησίν του, 'Αθ. 1990. * 59. Τεχνῶν τοῦ λόγου διάκονος, Κοζάνη 1991. * 60. Ὁ Δίκαιος Λάζαρος στή Βυζ. Ὑμνογραφία, 'Αθ. 1991. * 61. Κόντογλου (Εἰσαγωγή στή λογοτεχνία του - Ἀνθολόγιο), 'Αθ. 1991. * 62. Παπαδιαμάντης (μνήμη δικαίου μετ' ἐγκωμίων), 'Αθ. 1991. * 63. Οἱ Μυστικοί-Νηπτικοί Πατέρες καί ὁ σύγχρονος ἄνθρωπος, 'Αθ. 1992. * 64. Ὁ ἁγ. Διονύσιος ὁ Ἀρεοπαγίτης, 'Αθ. 1993. * 65. Τό γεράκι τοῦ προφήτη, 'Αθ. 1993. * 66. Ἡ κλίμαξ ἡ μυστικῆ, 'Αθ. 1993. * 67. Ὁ μέγας ἅγιος τῆς Ρωσίας, 'Αθ. 1994. * 68. Ὁ Μοναχισμός, οἱ Νεομάρτυρες καί ἡ Παράδοσις, 'Αθ. 1994. * 69. Ἡ ἐσωτέρα ἔρημος, 'Αθ. 1995. * 70. Γυναῖκες τῆς Ἐρήμου, 'Αθ., (β' ἔκδ., 1998). * 71. Ἄγιοι, οἱ Φίλοι τοῦ Θεοῦ, 'Αθ. 1995. * 72. Ἰσλάμ καί Νεομάρτυρες, 'Αθ. 1995. * 73. Ὁ διάλογος μέ τή Δύση, 'Αθ. 1995. * 74. Ὁ Γέροντας, 'Αθ. 1996. * 75. Ἐν ἀσκήσει καί μαρτυρίῳ, 'Αθ. 1996. * 76. Ἐρμηνευτικά τῆς Ὑμνογραφίας, Α', 'Αθ. 1996. * 77. Στή διακονία τῆς Θεολογίας καί τῆς Ἐκκλησίας, 'Αθ., 1997. * 78. Ὑμνογραφία καί ὕμνογράφοι στό Ἅγιον Ὄρος, 'Αθ. 1997.

Π.Β. Πάσχου

ΕΡΩΣ ΕΡΗΜΟΥ

Μικρό Γεροντικό Δ'

1998

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΑΚΡΙΤΑΣ

1872/1500

~~135/130/100/100/100~~ 135/130/100/100/100
135/130/100/100/100

~~135/130/100/100/100~~

~~135/130/100/100/100~~

~~135/130/100/100/100~~

~~135/130/100/100/100~~

~~135/130/100/100/100~~

~~135/130/100/100/100~~

~~135/130/100/100/100~~

~~135/130/100/100/100~~

~~135/130/100/100/100~~

X 101

~~42/40/30~~

~~50-52/100~~

~~55-60/100~~

~~67-68/100~~

~~67-68/100~~

~~69-72/100~~

~~72-73/100~~

~~73-74/100~~

~~74-79/100~~

~~77-80/100~~

~~82-85/100~~

~~86-87/100~~

~~88-89/100~~

~~89-94/100~~

~~94-102/100~~

~~102-104/100~~

~~104-5/100~~

~~105-110/100~~

~~110-113/100~~

~~115-116/100~~

~~117/100~~

~~117/100~~

~~117/100~~

~~117/100~~

~~117/100~~

~~117/100~~

~~117/100~~

~~117/100~~

~~117/100~~

~~117/100~~

~~117/100~~

~~117/100~~

~~117/100~~

1872/1500

1872-1510

x KIB 107, 810. 4799 P4 102 12 R12

~~135 / MON / 1000N~~
~~135-6 / 10700 / 1000N~~   136-78 / MON / 1000 / 1000000
~~135-135 / 1000 / 1000N~~
~~135-135 / 1000 / 1000N~~   130-132 / 1000 / 1000000
~~135-130 / 1000 / 1000N~~   125-126 / 1000 / 1000000
~~135-127 / 1000 / 1000N~~
~~118-120 / 1000 / 1000N~~   120-121 / 1000 / 1000N
~~116-117 / 1000 / 1000N~~   118-119 / 1000 / 1000N

x ICT.

42 / 1000   50-59 / 1000   62-64 / 1000
~~65-66 / 1000~~   ~~67-68 / 1000~~   ~~69-70 / 1000~~
69-72 / 1000 / 1000N   72-73 / 1000 / 1000N
73-74 / 1000 / 1000N   74-79 / 1000 / 1000N
79-80 / 1000   ~~81-82 / 1000~~
86-87 / 1000 / 1000N   ~~88-89 / 1000~~
~~90-91 / 1000~~   ~~92-93 / 1000~~   94-102 / 1000 / 1000N
102-104 / 1000 / 1000N   104-5 / 1000N
105-110 / 1000N   110-113 / 1000 / 1000N
115-116 / 1000 / 1000N   117 / 1000

1000000 81-83 / 1000 / 1000N

n. 16 740-A ;
1000000! 90-94

29 AM. 124A
~~30 AM. 127C~~
KATZP. 127-128
~~of 5 202 1253c~~   89-90 58D

1000000

1000000 39c 41d 54a 57c 72c 74a 95D 107c; 120c 154c2
162D 163c 129AB;

λ'

11017-1

Διηγήθηκε κάποιος, ότι τρεις φίλοι, πού αγαπούσαν πολύ την πνευματική εργασία, έγιναν μοναχοί. Κι από αυτούς, ο μόνος πρώτος διάλεξε για μόνιμο έργο του να ειρηνεύει όσους είχαν αμάχη μεταξύ τους, κατά τό λόγο "μακάριοι οί ειρηνοποιόί". ο δεύτερος διάλεξε για έργο του να επισκέφτεται τούς αρρώστους· κι ο τρίτος έφυγε στην έρημο, να βρει την πραγματική ήσυχία. Ο πρώτος, αφού κουράστηκε μέ τίς μάχες και τά μαλώματα τών ανθρώπων, όπου δέν μπορούσε να τούς γιατρέψει και να τούς ειρηνέψει όλους, απελπίστηκε· ήρθε, λοιπόν, και βρήκε τόν αδελφό πού υπηρετούσε τούς αρρώστους, μά κι αυτός ήταν απελπισμένος μέ τό έργο του, καθώς δέν προλάβαινε να εκπληρώσει σωστά την έντολή. Τότε συμφώνησαν και οί δυό να πάνε να βρούν τόν έρημίτη. Όταν τόν αντάμωσαν, τού διηγήθηκαν μέ πολλή θλίψη την άποτυχία τους και τόν παρακάλεσαν να τούς πεί κι αυτός τί κατόρθωσε μέσα στην έρημο. Έκείνος σιώπησε για λίγο. Ύστερα έβαλε νερό σ' ένα δοχείο και τούς λέγει:

— Κοιτάξετε μέσα στό νερό.

Ήταν όμως ακόμη ταραγμένο τό νερό και δέν μπόρεσαν να ιδούν τίποτε. Κ' ύστερ' από λίγο τούς ξαναλέγει:

— Κοιτάξετε πάλι καλά μέσα στό νερό, έτσι όπως έγινε τώρα.

Και καθώς έσκυφαν πάνω στό νερό, βλέπουν σαν μέσα σε καθρέφτη τά πρόσωπά τους. Και τότε εκείνος τούς είπε:

— Έτσι είναι κ' εκείνος πού ζει ανάμεσα στους ανθρώπους: είναι συνέχεια ταραγμένος και δέν βλέπει τίς δικές του άμαρτίες· όταν, όμως, ήσυχάσει και, κυρίως, όταν βρεθεί σ' αυτή την έρημο, τότε αρχίζει να ξεχωρίζει τά δικά του έλαττώματα!

λα'

Είπε κάποιος Γέροντας:

— Όποιος έχει πολύ κοντά του τόν Ίησοῦ και συνομιλεῖ πνευματικά μαζί Του, κάνει πολύ καλά και δέν αφήνει κανέναν άλλο να μπει στό κελλί του.

λβ'

Ένας Γέροντας είπε:

— Όποιος θέλει να καθήσει μοναχικά στό κελλί του, πρέπει να μήν έχει σχέση μέ κανέναν, και ιδίως μέ όποιον τού προκαλεί ζημιά.

λγ'

Ένας μεγάλος Γέροντας, φθάνοντας κοντά σε ποταμό, βρήκε μία κοιλάδα μέ καλάμια, ήσυχη πολύ. Έκάθισε, λοιπόν, εκεί και άρχισε να κόβει καλαμόφυλλα και να τά πλέκει· ύστερα τά έβαζε μέσ' στό ποτάμι. Έτσι δούλευε, ώσπου ήρθαν άνθρωποι και τόν είδαν· τότε σηκώθηκε κ' έφυγε από κεῖ. Βέβαια, δέν δούλευε γιατί είχε ανάγκη, μά για την κούραση μόνο και για την ήσυχία τού πνεύματος.

λδ'

Είπε κάποιος Γέροντας:

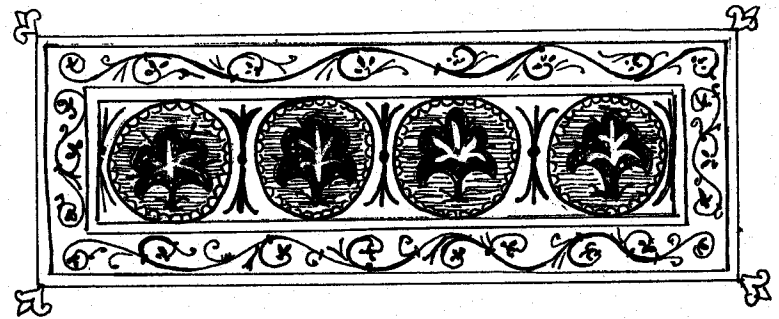
— Όπως ακριβώς στη στράτα πού περπατιέται όληνώρα δέν φυτρώνει καμμιά πρασινάδα, έστω κι αν ρίξεις σπόρο, διότι τόν πατοῦν όσοι διαβαίνουν από κείνο τόν τόπο, έτσι συμβαίνει και μ' έμάς τούς ίδιους. Όταν, όμως, ήσυχάσεις από κάθε βιοτική μέριμνα, τότε θά ιδείς να φυτρώνουν από μέσα σου άρετές, πού δέν ήξερες πώς υπήρχαν έντός σου, διότι περπατούσες επάνω τους.

τό Χριστό, κρατώντας τή λαμπάδα σου πάντοτε ἄσβηστη, καί ψάλλοντας ἀσταμάτητα: “ἐτοίμη ἡ καρδιά μου, ὁ Θεός, ἐτοίμη ἡ καρδιά μου”!

Ὡ ἡσυχία, ἐσύ ἴσαι πού διώχνεις τήν ἐπιπολαιότητα καί τήν ἀστάθεια, κι ἀντί γιά γέλιο δίνεις τό χάρισμα τῶν δακρύων σ’ ὅποιον σέ κατέκτησε.

Ὡ ἡσυχία, ἐσύ ἴσαι πού μᾶς δίνεις ἔχθρα πρὸς τήν ἀναίδεια καί μίσος πρὸς τό ἄμετρο θάρρος· εἶσαι ἡ μάννα τῆς εὐλάβειας, τό δεσμωτήριο τῶν παθῶν, τό χωράφι τοῦ Χριστοῦ, πού μᾶς δίνει καρπούς γλυκύτατους!

– Ναί, ἀδελφέ μου, αὐτήν τήν ἡσυχία ν’ ἀποχτήσεις, ἔχοντας στή μνήμη σου πάντα τήν ἔξοδό σου μέ τό θάνατο, γιατί δέν ξέρεις τήν ὥρα πού ὁ κλέφτης ἔρχεται. Πρόσεχε, λοιπόν, γιά τή δική σου ψυχή.

Γ' ΔΡΟΜΟΙ ΑΡΕΤΗΣ ΤΩΝ ΑΣΚΗΤΩΝ *

α'

Ἐνας ἀδελφός ἐρώτησε τόν ἅγιο Γέροντα:

– Ποιό ἀπό τά δυό μᾶς σώζει, τό ὄνομα ἢ τό ἔργο;

Καί ὁ Γέροντας τοῦ ἀπάντησε:

– Ἐγώ γνωρίζω κάποιον ἀδελφό, πού, ὅταν προσευχόταν, τοῦ ἤρθε λογισμός ὅτι πῆγε νά ἰδεῖ πῶς βγαίνει ἡ ψυχή ἑνός ἀμαρτωλοῦ κ' ἑνός δικαίου ὅταν χωρίζεται ἀπό τό σῶμα. Μή θέλοντας ὁ Θεός νά τόν στενοχωρήσει καί νά τοῦ στερήσει αὐτό πού ἐπιθυμοῦσε, ἐπέτρεψε σ' ἕνα λύκο νά ρθει ἐκείνη τήν ὥρα κοντά του, νά τόν πιᾶσει μέ τά δόντια του ἀπό τά ροῦχα καί νά τόν σύρει ἔξω ἀπό τό κελλί του. Σηκώθηκε, λοιπόν, καί ἀκολούθησε τό λύκο, πού τόν ὀδήγησε ἴσαμε τό πλησιέστερο χωριό· ἐκεῖ ὁ λύκος τόν ἐγκατέλειψε κ' ἔφυγε.

Στό χωριό ἀπ' ἔξω βρισκόταν ἕνα μοναστήρι, ὅπου ἀσκήτευε κάποιος φημισμένος ἀναχωρητής, μέ τ' ὄνομα Σωζόμενος. Ὁ ἀναχωρητής αὐτός ἦταν ἄρρωστος καί τόν περίμεναν ὥρα τήν ὥρα νά πεθάνει. Ὁ ἀδελφός εἶδε

* Βλ. Α. Amante, "I frammenti ascetici inediti del codice Bolognese 2702 (già 579)", "Didaskaleion" 1, 1912, 523-547 (τό κείμενο: σελ. 524-541).

τήν έτοιμασία πού γινόταν γι' αυτή τήν ώρα: κεριά, λαμπάδες, θυμιατά, όλα έτοιμα. Καί όλο τό χωριό έκλαιγε καί φώναζε: "ό Θεός, ακούοντας τίς προσευχές του Γέροντα, μάς δίνει τό φωμί μας, τό νερό μας, καί ως τώρα έσωξε απ' όλα τά δεινά τό χωριό μας. Άν συμβεί τώρα νά τόν χάσουμε, πάει, όλοι θά πεθάνουμε"!...

Βρισκόταν εκεί καί ό Έπίσκοπος μέ όλο τόν κληρο, περιμένοντας τήν τελευτή του Γέροντα, γιά νά τόν κηδέψουν μ' ευλάβεια, όπως αρμόζει στην όσιότητά του. Καί όταν ήρθε ή κρίσιμη στιγμή του αναγκαίου χωρισμού, καθώς παρακολουθούσε προσεχτικά ό αδελφός, βλέπει προσωποποιημένο τόν τάρταρο του Άδου μέ μιά κρεάγρα σάν τρίαινα πύρινη, καί άκουσε τή φωνή του:

"Όυτε μιά φορά ή ψυχή του δέν μου έκαμε τό χατήρι, νά υποχωρήσει στό θέλημά μου· έτσι, μήτε κ' έσύ νά τόν λυπηθείς ξεριζώνοντας τήν ψυχή του!... Τώρα πιά, δέν θά ξαναπάρεις επάνω σου στους αιώνες". Καί είδε νά βυθίζεται ή πύρινη τρίαινα στην καρδιά του αναχωρητου, καί νά τόν βασανίζει ώρα πολλή, ώσπου ν' ανασπασει τήν ψυχή του.

Ύστερ' από αυτό, ό αδελφός προχώρησε καί μπήκε στό χωριό, καί στενοχωρημένος καθόταν κ' έκλαιγε. Σ' εκείνο τό μέρος πού κάθησε, αντιλήφθηκε κάποιον ξένο αδελφό, πεσμένο στην άκρη τής πλατείας καί άρρωστο βαριά. Γύρω του δέν είδε κανέναν πού νά τόν φροντίζει. Πήγε κοντά του κ' έμεινε μιά μέρα, φροντίζοντάς τον. Καί όταν ήρθε ή ώρα τής εκδημίας του, βλέπει ό αδελφός νά έρχονται ό αρχάγγελος Μιχαήλ καί ό αρχάγγελος Γαβριήλ καί νά κάθονται ό ένας στά δεξιά κι ό άλλος στ' αριστερά του. Ό αδελφός τούς άκουε νά παρακαλούν τήν ψυχή του άρρώστου νά βγει καί νά τήν παραλάβουν, αλλά εκείνη δέν ήθελε νά εγκαταλείψει τό

σώμα πού κατοικούσε ως τώρα. Τότε ό Γαβριήλ λέει στον Μιχαήλ:

- Από τόν Δεσπότη μας επήραμ' έντολή νά τήν πάρουμε δίχως πόνο, γι' αυτό δέν πρέπει νά τήν βγάλουμε μέ τή βία.

Τότε ό αρχάγγελος Μιχαήλ εφώναξε δυνατά, λέγοντας:

- Κύριε, τί θέλεις νά κάμουμε τήν ψυχή έτούτη, πού δέν θέλει νά βγει;

Τήν ίδια στιγμή άκούστηκε άνωθεν μιά φωνή, νά λέει:

- Τώρα, άμέσως, θά στείλω Άγγέλους μέ λαμπάδες καί κιθάρες, καί όλους τούς γλυκύφθογγους φαλτάδες, ώστε μόλις ή ψυχή άκούσει αυτή τή μελωδία, νά βγει μετά χαράς. Μή, λοιπόν, τή βγάλετε μέ τή βία.

Καί όταν κατέβηκαν οι Άγιοι καί κύκλωσαν τήν ψυχή, άδοντας καί ψάλλοντας γλυκύτατους ύμνους, εκείνη έσπίρτησε καί πήγε στά χέρια του αρχαγγέλου Γαβριήλ, μέ πολλή χαρά τό σώμ' αφήνοντας.

β'

Ένας από τούς άγίους Πατέρες μάς διηγήθηκε τήν ακόλουθη ιστορία.

Ένας Έπίσκοπος, στην έπαρχία πού εκκλησιαστικά έποίμαινε καί στην πόλη πού έμενε, πολεμήθηκε από δαιμονικό πειρασμό κ' έπεσε στό άμάρτημα τής πορνείας. Μιά μέρα γιορτής, πού είχε μεγάλη σύναξη στην εκκλησία - κ' ενώ κανείς δέν έγνώριζε τίποτε γιά τήν άμαρτία του - ό Έπίσκοπος όμολόγησε μόνος του μπροστά σέ όλους τήν πτώση του, λέγοντας:

- Έγώ αδελφοί μου, έπεσα στό άμάρτημα τής πορνείας καί δέν μπορώ πιά, δέν είμαι άξιος νά είμαι ό

Ἐπίσκοπός σας· γι' αὐτό καί ἀφήνω, αὐτή τή στιγμή, τό ἐπισκοπικό μου ὠμοφόριο ἐπάνω στήν Ἁγία Τράπεζα.

Ὅμως, ὄλος ὁ λαός, μέ δάκρυα στά μάτια τους, ἀνέκραζαν:

– Ἡ ἁμαρτία σου ἄς εἶναι πάνω μας, μονάχα μείνε κοντά μας, ὁ Ἐπίσκοπός μας!

Ἀλλά ἐκεῖνος τούς ἀποκρίθηκε, λέγοντας:

– Ἄν θέλετε νά μείνω στήν ἐπισκοπή, νά κάνετε ὅ,τι σᾶς πῶ, δίχως κανένα δισταγμό.

Ἐδωκε τότε τήν ἐντολή, νά κλείσουν οἱ πόρτες τῆς ἐκκλησίας· κ' ἐκεῖνος, ἔπεσε μπρούμυτα ἐμπρός σέ μιὰ μικρή θύρα, λέγοντας σ' ὄλο τό ἐκκλησίασμα:

– Δέν θά θέλει τό καλό μου, μά οὔτε κ' ἐμένα, ὅποιος θελήσει νά βγεῖ ἀπό τήν ἐκκλησία δίχως νά πατήσῃ ἐπάνω μου!

Καί ὄλοι ὑπάκουσαν στό λόγο του. Ὅταν πιά πέρασε κι ὁ τελευταῖος πού πάτησ' ἐπάνω του, ἤρθε φωνή ἀπό τόν οὐρανό, πού ἔλεγε:

– Ὁ Θεός συγχώρησε τήν ἁμαρτία του, διότι εἶδε νά ἐκδηλώνεται ἐμπράκτως ἢ μετάνοια καί ἡ μεγάλη του ταπεινώση*!

γ'

Κάποιος ἀδελφός τῆς Σκήτης ἀρρώστησε βαριά, καί τόν διακονοῦσαν οἱ ὑποτακτικοί του. Βλέποντας ὁ ἀρρωστος Γέροντας, πώς κοπιάζουν πολύ τά καλογέρια του μέ τήν ἀρρώστια του, λέει:

– Καλύτερα θά εἶναι νά κατεβῶ στήν Αἴγυπτο, στήν πόλη, γιά νά μήν κουράζω καί βγάζω ἀπ' τά ἔργα τους τούς ἀδελφούς.

* Πρβλ. Π. Β. Πάσχου, Ἔργα νηπιῶν, Ἀθήνα 1983, σελ. 98-105.

Ὅμως, ὁ ἀββᾶς Ποιμῆν, τόν συμβούλευε τ' ἀντίθετα:

– Μή φύγεις στήν πόλη, γιατί ἐκεῖ κινδυνεύεις νά πέσεις στήν πορνεία.

Μά ἐκεῖνος στενοχωρήθηκε πολύ καί τοῦ εἶπε:

– Δέν βλέπεις, Γέροντα, πώς τό σῶμα μου ἤδη ἔχει πεθάνει; Γιατί μοῦ λές τέτοια πράγματα;

Σηκώθηκε, λοιπόν, καί πῆγε στήν Αἴγυπτο. Ἐκεῖ, μόλις τό ἔμαθαν, τοῦ συμπαραστάθηκαν ὄλοι καί τοῦ πρόσφεραν ὅ,τι μπορούσε ὁ καθένας. Τότε καί μιὰ πολύ πιστή παρθένος πῆγε νά ὑπηρετήσῃ τόν Γέροντα στίς ἀνάγκες του. Ὅστερ' ἀπό κάμποσον καιρό ἔγινε καλά ὁ Γέροντας, καί δίχως νά τό καλοκατάλάβουν ἔπεσαν στήν ἁμαρτία καί ἡ παρθένος ἔμειν' ἔγκυος· ὅταν ἤρθε ἡ ὥρα της, ἐγέννησε ἕν' ἀγόρι, καί οἱ ἄνθρωποι ἄρχισαν νά τή ρωτοῦν:

– Μέ ποιόν ἔχαμες τό παιδί;

– Μέ τόν Γέροντα, ἀποκρινόταν ἐκείνη.

Ἀλλά καί ὁ Γέροντας, μετανιωμένος, ὁμολογοῦσε τήν ἁμαρτία του:

– Μ' ἐμένα ἔχαμε τό παιδί, μά μή στενοχωρεῖστε· ἐγώ θά τή βοηθήσω νά τό μεγαλώσει.

Μετά, πῆρε στούς ὤμους του τό παιδί καί μπῆκε στήν ἐκκλησία, λέγοντας σέ ὄλους τούς ἀδελφούς:

– Βλέπετε τοῦτο τό παιδί; Εἶναι γιός τῆς παρακοῆς! Ἔσεῖς, ὁμως, ν' ἀσφαλίσετε πνευματικά τόν ἑαυτό σας, βλέποντας ἐμένα, τώρα στά γεράματα, νά πέφτω σέ τέτοιες ἁμαρτίες. Ἀλλά, σᾶς παρακαλῶ, νά προσεύχεσθε γιά μένα.

Κ' ἔφυγε πάλι γιά τό κελλί του, ὅπου ἄρχισε ὅπως πρῶτα τήν αὐστηρή του ἀσκητική ζωή.

δ'

Ἐνας ἀναχωρητής εἶδε κάποιον δαίμονα, ὁ ὁποῖος συμβούλευε μ' ἐπιμονή ἄλλον δαίμονα, νά πάει νά ξυ-

πνήσει κάποιον μοναχό πού κοιμότανε, και άκουσε τόν άλλο νά λέει:

— Δέν μπορώ νά τό κάμω αυτό, γιατί μι' άλλη φορά πού τόν ξύπνησα μ' έκαψε προσευχόμενος ψάλλοντας! †

ε'

Ένας Γέροντας διηγήθηκε, πώς κάποιος νεαρός κ' έμορφος μαγιστριανός, πού ύπηρετούσε στίς οικονομικές ύπηρεσίες του βασιλιά, είχ' ένα φίλο άρχοντα σέ μιá πολιτεία, και όταν πήγαινε σ' εκείνα τά μέρη έκόνευε στό σπίτι του, όπου τόν δεχότανε μέ πολλή αγάπη κ' εκείνος και ή νεαρά γυναίκα του· έτρωγε κ' έπινε μαζί τους και κοιμότανε, είτε ήταν ό άντρας της είτε όχι στό σπίτι. Όμως, μέ τό νά συχνάζει στό σπίτι τους ό έμορφος μαγιστριανός, άρχισαν κάποιοι πονηροί λογισμοί ν' ανεβαίνουν στην καρδιά τής νέας γυναίκας, δίχως αυτός νά ξέρει τίποτε. Μά κ' εκείνη, μέ πολλή σωφροσύνη φερόμενη, δέν τόν άφησε νά ιδει τό παραμικρό από τίς έπιθυμίες της, και υπέφερε μόνη της. Όταν, κατά τή συνήθειά του, ό μαγιστριανός πήγε σέ αποστολή, εκείνη έπεσε άρρωστη άπ' τόν καημό της. Ό άντρας της κουβάλησε τούς καλύτερους γιατρούς, κι άφου τήν ψηλάφησαν παντού, είπαν στόν άντρα της:

— Πρόκειται, μάλλον, γιά κάποιον ψυχικό πάθος, διότι τό σώμα της δέν έχει τίποτε, πού νά δείχνει ασθένεια.

Τότε, μόλις έφυγαν οί γιατροί, κάθεται πάλι κοντά της ό άντρας της και τήν παρακαλεί θερμά νά του πει τί έχει, τί τής συμβαίνει.

Εκείνη, από σεβασμό και από ντροπή, κοκκίνισε και στην αρχή δέν ήθελε νά πει τίποτε. Σιγά-σιγά, όμως, όμολόγησε τήν αίτία, λέγοντας:

— Ξέρεις καλά, κύριέ μου, πώς, είτε από φιλία και

αγάπη, είτε από άπλόττητα, φέρνεις στό σπίτι μας νέους άντρες· κ' έγώ, σαν γυναίκα, πληγώθηκα έρωτικά μέ τόν ωραίο μαγιστριανό...

Άκούγοντας αυτά τά λόγια ό άντρας της, σαν νά καθούσασε. Και όταν, ύστερ' από λίγες μέρες ξαναήρθε ό μαγιστριανός, πήγε νά τόν προύπαντήσει ό άντρας της, και του λέει:

— Γνωρίζεις καλά, αδερφέ μου, πόσο σ' εκτιμώ και μέ πόση αγάπη σέ δεχόμουνα, κ' έγώ και ή γυναίκα μου· αλλά, μέ τό νά μένεις κάποτε μόνος σου και νά τρώς μέ τή γυναίκα μου, εκείνη, όντας αδύνατη, άρχισε νά πληγώνεται από έρωτικά αισθήματα μαζί σου και τώρα είναι σοβαρά άρρωστη.

Σάν τ' άκουσε αυτά ό μαγιστριανός, όχι μονάχα δέν ένιωσε τίποτε πονηρό μέσα του, αλλά λυπήθηκε πάρα πολύ, και λέει στό φίλο του:

— Μή λυπάσαι καθόλου, ό Θεός θά μās βοηθήσει.

Κι άμέσως φεύγει, κόβει όλα τά μαλλιά του, ξυρίζε τό κεφάλι του, και τό πρόσωπό του· έφτασε νά κάψει άκόμη και τά φρύδια του, όποτε όλη εκείνη ή ωραιότης του έξαφανίστηκε, κ' έγινε σαν λεπρός από χρόνια. Φοράει ένα φακιόλι και ανεβαίνει στό σπίτι του φίλου του. Εκεί βρίσκει τήν άρρωστη γυναίκα στό κρεβάτι, και δίπλα της καθόταν ό άντρας της. Μέ μιá κίνηση βγάξει τό φακιόλι και ξεσκεπάξει τό κεφάλι και τό πρόσωπό του, λέγοντας:

— Ίδου πώς μ' έκαμε ό Κύριος!

Μόλις εκείνη τόν αντίκρουσε, θαύμασε πώς από τήν τόσην ωραιότητα κατάντησε σέ τέτοιαν ασκήμια!...

Βλέποντας ό Θεός τήν έναρετη στάση του μαγιστριανού, πήρε τόν πόλεμο των πειρασμών από τή νέα γυναίκα, ή όποία σηκώθηκε γερή, όπως πρώτα, δίχως πονηρούς λογισμούς και άρρωστα αισθήματα. Τότε ό μαγι-

στριανός παίρνει τόν άντρα της ιδιαιτέρως καί τοῦ λέει:

– Ἴδού, πού μέ τή δύναμη τοῦ Θεοῦ, ἡ γυναίκα σου εἶναι πάλι έντελῶς καλά. Δέν ὑπάρχει πρόβλημα πιά νά θυσιάζει κανείς τήν ψυχή του ἀπό ἀγάπη, ἀποδίδοντας ἀγαθό στό ἀγαθό.

στ'

Σέ μιά πολιτεία ἦταν κάποιος ζυγιστής, πού ἐπέβλεπε τά σταθμά κ' ἔκανε καί τόν ἐνεχυροδανειστή. Ἔρχεται, λοιπόν, σ' αὐτόν κάποιος πολίτης καί τοῦ φέρνει ἕνα πανάκριβο δαχτυλίδι, πού ἄξιζε πεντακόσια νομίσματα, καί τοῦ λέει:

– Πάρε αὐτό τό δαχτυλίδι, καί, ὅταν ἔχω ἀνάγκη, θά μοῦ δίνεις κάτι ἀπό τήν ἀξία του, ἕναντι.

Βέβαια, ἐκείνη τήν ὥρα πού τοῦ παρέδωκε τό ἀκριβό δαχτυλίδι δέν ἦταν κανείς μπροστά. ὅμως, ἔτυχε νά περνάει δίπλα τους ἐκείνη τήν ὥρα κάποιος ἄρχοντας τῆς πόλεως, πού εἶδε καί ἄκουσε γιά τήν παράδοση τοῦ δαχτυλιδιοῦ.

Ἵστερ' ἀπό λίγες ἡμέρες πάει ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ δαχτυλιδιοῦ καί λέει στόν ἐνεχυροδανειστή.

– Δός μου μερικά χρήματα σέ παρακαλῶ, ἀπό τό δαχτυλίδι πού σοῦ ἔδωκα, γιατί ἔχω ἀνάγκη.

Ἐκεῖνος, ὅμως, νομίζοντας πώς δέν ἦταν κανείς ἐκεῖ νά ἰδεῖ πώς τοῦ εἶχε δώσει τό δαχτυλίδι, ἀρνήθηκε, λέγοντας:

– Πῆγαινε, ἀνθρωπέ μου, δέν μοῦ ἔδωκες ποτέ τίποτε!

Καί καθῶς ἔβγαινε ἀπό κεῖ στενοχωρημένος καί ταραγμένος, τόν συναντάει ὁ ἄρχοντας ἐκεῖνος, καί τόν ρωτᾷ τί ἔχει. Ἐκεῖνος τοῦ διηγήθηκε τή θλιβερή ἱστορία. Τότε ὁ ἄρχοντας τόν ρωτᾷ:

– Πράγματι τοῦ ἔδωκες τό δαχτυλίδι;

– Ναί, τοῦ ἀπαντᾷ ὁ ἀδικούμενος.

Τότε τοῦ λέει ὁ ἄρχοντας:

– Πές στόν ἐνεχυροδανειστή νά σοῦ βεβαιώσει αὐτά πού σοῦ εἶπε μπρός στόν ἅγιο Ἄνδρέα, καί δέν θά τοῦ κάνεις πιά ἱστορίες.

Ἐκεῖ κοντά βρισκόταν ἕνας ναός, ἀφιερωμένος στόν ἅγιο Ἄνδρέα.

Μπήκαν μέσα στό ναό καί ὅταν ἐπρόκειτο νά δοθεῖ ὁ ὄρκος, παίρνει ὁ ἄρχοντας ἕναν ὑπηρέτη του καί τοῦ λέει ξεχωριστά: “Ὅ,τι καί νά ἰδεῖς νά κάνω σήμερα, μήν τρομάξεις, ἀλλά νά ὑπομείνεις ὡς τό τέλος καρτερικά”. Βγάζει, λοιπόν, τά ροῦχα του ὁ ἄρχοντας καί ἄρχισε νά κάνει τόν δαιμονιζόμενο καί νά φωνάζει μέ κραυγές δυνατές. Μάλιστα, μόλις πῆγε ὁ ἄνθρωπος νά ὀρκιστεῖ, ὁ ἄρχοντας ἄρχισε νά φωνάζει:

– Ὁ ἅγιος Ἄνδρέας λέγει: ἐπῆρε τά πεντακόσια νομίσματα τοῦ ἀνθρώπου καί θέλει καί νά ὀρκιστεῖ καί ψευτικούς ὄρκους!

Ἐπιανε τό δοῦλο του ἀπό τό λαιμό, τάχα γιά νά τόν πνίξει, καί πάλι φώναζε:

– Ὁ ἅγιος Ἄνδρέας! Δῶσε πίσω τά πεντακόσια νομίσματα πού πῆρες τοῦ ἀνθρώπου!

Ἐκεῖνος ἐταράχθηκε, φοβήθηκε πολύ καί ὁμολόγησε, λέγοντας:

– Ναί, ἐγώ τά πῆρα. Περιμένετε νά πάω νά τά φέρω.

Ἐφυγε τότε, ἀμέσως, κι ἔφερε πίσω τά νομίσματα. Καί λέει ὁ δῆθεν δαιμονισμένος στόν κύριο τῶν νομισμάτων:

– Ὁ ἅγιος Ἄνδρέας, λέει, βάλε στήν ἁγία Τράπεζα τῆς ἐκκλησίας ἕξι νομίσματα.

Κ' ἐκεῖνος τά ἔβαλε μέ πολλή χαρά.

Ὅταν πιά ἔφυγαν ὅλοι, πῆρε ξανά ὁ ἄρχοντας καί τύθηκε τά ροῦχα του. Ντυμένος καί σοβαρός πῆγε, κα-

τά τή συνήθειά του, και περπατούσε μπροστά στο ένεχυροδανειστήριο. Έκει, ο λογιστής τον κοίταξε καλά-καλά, απ' τήν κορφή ως τά νύχια, μέ περιέργεια. Και ο άρχοντας του λέει:

— Τί μέ κοιτᾶς έτσι, φίλε μου; Πίστεφέ με, σέ ο,τι θά σου πῶ, μέ τή χάρη του Χριστού. Έγώ δέν έχω δαιμόνιο, αλλά έπειδή περπατούσα έξω εκείνη τήν ώρα πού σου έδωκε τό δαχτυλίδι ο άνθρωπος, άκουσα και είδα όλα οσα συνέβησαν, κ' έπρεπε νά σου τά πῶ. Έπειδή, όμως, έλεγεσ πώς δέν συνέβη τίποτε τέτοιο, σκέφτηκα νά κάνω αὐτή τή θεατρική σκηνή· και οὔτε σύ νά χάσεις τήν ψυχή σου, μήτε ο άνθρωπος τά χρήματά του.

ζ

Ένας σεβάσμιος Γέροντας μάς διηγήθηκε.

— Παρακολουθούσα στή σύναξη τούς άγιους πατέρες νά ψάλλουν ψαλμούς του Δαβίδ, κ' έβλεπα και Άγγέλους νά έρχονται και νά ψάλλουν μαζί τους. Και όταν τελείωσε ή κυριακάτικη άγρυπνία, κάποια χέρια άόρατα σαν ν' απόθεσαν κρυστάλλινα σκεύη μπρός στους Άγγέλους· και τήν ώρα πού οι άδελφοί έρχονταν ν' άσπαστούν τον τίμιο Σταυρό και τό άγιο Εὐαγγέλιο, οι Άγγελοι έβγαζαν από τά σκεύη και πρόσφεραν σέ άλλους από ένα χρυσό νόμισμα, μέ τήν εικόνα του Κυρίου ήμῶν Ίησού Χριστού· σέ άλλους έν' άργυρό μιλλιάρισιο, μέ σταυρό· σέ άλλους ένα χάλκινο άτύπωτο νόμισμα ή ένα τυπωμένο· σέ άλλους ολόκληρο πρόσφορο, και σέ άλλους αντίδωρο. Άλλοι από τούς άδελφούς σφραγίζονταν από τό άγγελικό χέρι μ' ευῶδες μύρο, άλλοι θυμιάζονταν απ' τούς Άγγέλους, και άλλοι δέν έπαιρναν τίποτε. Και πολλοί από κεί-

νους πού κάτι έπαιρναν, τ' άφηναν πάλι στο έσωτερικό της εκκλησίας κ' έβγαιναν. Τότε παρακάλεσα έγώ τό Θεό νά μου άποκαλύψει τί σημαίνουν ολ' αὐτά: διότι, ένῶ ολοι άγρυπνοῦν και ψάλλουν, όμως τά δῶρα πού λαμβάνουν είναι διάφορα. Και τότε μου άποκαλύφθηκε άνωθεν, οτι: οσοι λαμβάνουν τό νόμισμα, είναι εκείνοι πού στέκονται μέ ορθο τό νοῦ τους ολη τή νύχτα και ψάλλουν μέ προσοχή πνεύματος· εκείνοι πού λαμβάνουν τό άργυρό νόμισμα είναι οσοι άγρυπνοῦν από τά μεσάνυχτα και πέρα, ως τό πρωί· οσοι πήραν τό ασφράγιστο χάλκινο είναι εκείνοι πού άγρυπνοῦν μόνο και μόνο για τήν ψαλμωδία· οσοι πήραν τό (τυπωμένο) σφραγισμένο είναι εκείνοι πού άγρυπνοῦν και για τό άσμα και για τούς Ψαλμούς· οσοι έλαβαν ολόκληρο πρόσφορο είναι εκείνοι πού προσέχουν σ' άγιογραφικά αναγνώσματα τής εκκλησίας· οσοι πήραν τό αντίδωρο είναι εκείνοι πού δέν βεβαιώθηκαν άκόμη οτι ακολουθοῦν σέ όλα τή μοναχική πολιτεία· οσοι έχρίστηκαν από τό χέρι του Άγγέλου μέ τό ευῶδες μύρο είναι εκείνοι πού κάνουν τυφλή ύπακοή στον άγιο Καθηγούμενο και διακονοῦν σέ όλα και ολους, πού ο κόπος και ο ιδρώτας τους λογαριάζεται ως μύρον μπροστά στο Θεό· εκείνοι πού θυμιάζονται είναι οσοι λαβαίνουν συναίσθηση τής μοναχικής τους πολιτείας μονάχα όταν μπαίνουν στην εκκλησία· οσοι δέν παίρνουν τίποτε είναι εκείνοι πού άμελοῦν για τήν πνευματική ζωή τους και δέν αντιστέκονται στα ψεκτά πάθη τους· οσοι πάλι αφήνουν τά δῶρα, πριν βγοῦν από τήν εκκλησία, είναι εκείνοι πού άπασχολοῦν τό μυαλό τους μέ τά (κλασικά) έλληνικά βιβλία, και φουσκώνουν από υπερηφάνεια και ματαιοδοξία.

Αυτά μᾶς εἶπε ὁ φωτισμένος ἐκεῖνος Γέροντας, σάν νά συνέβησαν σέ κάποιον ἄλλον, ἐνῶ ἦταν αὐτός ὁ ἴδιος στὸν ὁποῖο ἀποκαλύφθηκαν. Καί ἀποκομίσαμε ὄλοι μεγάλη ψυχική ὠφέλεια.

η

Ἐνας Γέροντας καθότανε εἰς τὸ ὄρος καί ἀσκήτεε, μόνος του. Μαθεύτηκε, πῶς αὐτός ὁ Γέροντας, ὅταν ἦταν νέος – ἀπὸ γενιά ρωμαϊκή – δούλευε ὡς ἡμιονηγός, βορδονάριος. Μιά μέρα, λοιπόν, τότε στά νιάτα του, ἐπῆγε μὲ ἄλλους μόνιμους βορδοναρίους στήν Ἱεριχώ· κ' ἐκεῖ, στό πανδοχεῖο πού μένανε, ἀπὸ διαβολική ἐνέργεια καί δίχως νά τὸ θέλει ἢ νά προσέξει, πάτησε ὁ βορδονάριος ἓνα μικρὸ παιδί καί τὸ σκότωσε. Ὁ μοναχὸς στενωχωρήθηκε πάρα πολὺ· ἔφυγε καί πῆγε στό μοναστήρι, κ' ἐκεῖ ἀποφάσισε νά γίνει ἀναχωρητὴς καί νά ζήσει μὲ αὐστηρή ἄσκηση, θρηνώντας πάντα καί λέγοντας:

– Ἐγὼ ἔγινα φονιάς ἐκείνου τοῦ μικροῦ παιδιοῦ καί πρέπει ὡς φονιάς νά κριθῶ καί νά καταδικαστῶ...

Ἐκεῖ κοντά στό χεῖμαρρο πού ἔμενε ζοῦσε κ' ἓνα λιοντάρι πολὺ ἄγριο, καί ὁ ἀναχωρητὴς πήγαινε κάθε μέρα στή γωνιά τοῦ λιονταριοῦ, τὸ τσιγλοῦσε καί τὸ ἐπείραζε, γιὰ ν' ἀγριέψει καί νά τὸν φάει· ὅμως, τὸ λιοντάρι δέν ἀγρίεψε κι οὔτε τοῦ ἔκαμε ποτέ κανένα κακό. Τότε ὁ Γέροντας, σάν εἶδε πῶς τὸ λιοντάρι δέν ἐξαγριώνεται μ' αὐτά γιὰ νά τὸν φάει, λέει μέσα του: “θὰ πάω νά ξαπλωθῶ καί νά κοιμηθῶ στό δρόμο του, καί καθὼς θὰ περνάει γιὰ νά πάει στό ποτάμι νά πιεῖ νερό, θὰ πέσει ἐπάνω μου καί θὰ μὲ καταφάει”. Ἐάπλωσε, λοιπόν, στό μονοπάτι ἐκεῖνο· καί ἰδοῦ, σέ λίγο, ἔφτασε καί τὸ λιοντάρι, πού, σάν νά ἦταν ἄνθρωπος, πήδησε μὲ ὄλη τὴν ἡσυχία ἀπὸ πάνω του καί δέν τὸν ἄγγιξε καθόλου! Τότε μονάχα ὁ Γέροντας ἔλαβε τὴν

πληροφορία ἔσωθεν, πῶς ὁ Θεὸς εἶδε τὴ θλίψη καί τὴν αὐτοθυσία του καί τοῦ συγχώρησε τὴν ἁμαρτία του. Κ' ἐπέστρεψε πάλι στό μοναστήρι του, ὅπου περνοῦσε πιά ὄλα τὰ χρόνια τῆς ζωῆς του, ὠφελώντας καί οἰκοδομώντας πνευματικὰ ὄλους τοὺς ἀδελφούς ἴσαμε τὸ τέλος του.

θ

Ἐνας μοναχὸς ἀσκήτεε σ' ἓνα Κοινόβιο, κ' εἶχε μαζί του πάρει ἀπὸ τὸν κόσμο καί τὸν κατὰ σάρκα γιό του. Θέλοντας, λοιπόν, ὁ Ἠγούμενος νά δοκιμάσει τὴν ὑπακοή του, τοῦ λέει:

– Νά μὴ μιλᾶς καθόλου μὲ τὸ γιό σου, μὰ νά τὸν ἔχεις σάν ξένο.

– Νά γίνει ὅπως τὸ λές, Γέροντα, τοῦ ἀπάντησ' ἐκεῖνος.

Πέρασαν πολλὰ χρόνια καί, κρατώντας τὴν ἐντολή τοῦ Γέροντα, δέν μίλησε ποτέ στό γιό του. Ὅταν, ὅμως, ἦρθε ἡ ὥρα νά καλέσει ὁ Θεὸς τὸ γιό του γιὰ τὴν ἄλλη ζωῆ, λέει ὁ Ἀββᾶς στὸν πατέρα τοῦ ἐτοιμοθάνατου:

– Πήγαινε τώρα καί μίλησε μὲ τὸ γιό σου.

Ὅστόσο, ἐκεῖνος ἤθελε νά συνεχίσει μὲ τὴν προηγούμενη ἐντολή, καί λέει στὸν ἅγιο Ἠγούμενο:

– Ἄν θέλεις, ἅγιε Γέροντα, θὰ ἤθελα νά φυλάξουμε τὴν ἐντολή ὡς τὸ τέλος.

Καί ὁ γιός του ἐκοιμήθη ἐν Κυρίῳ δίχως νά μιλήσουν οἱ δύο τους, πατέρας καί γιός! Καί ὄλοι οἱ πατέρες ἐθαύμασαν μὲ πόση χαρὰ δέχθηκε καί φύλαξε τὴν ἐντολή τῆς ὑπακοῆς ὁ μοναχός!

ι

Κάποιος Γέροντας εἶχε ἓναν ὑποτακτικὸ μὲ πολὺ μεγάλη ὑπακοή. Ὅ,τι καί ἂν τοῦ ἔλεγε ὁ Γέροντας, ἐκεῖνος μὲ χαρὰ κ' ἐμπιστοσύνη τὰ δεχότανε καί τὰ ἐκ-

τελοῦσε, ὑπακούοντας σέ ὅλα μέ προθυμία. Καί ὅταν ὁ Γέροντας χρειαζότανε κάποιο ροῦχο ἢ ράσο, τοῦ ἔδινε τ' ἀπαραίτητα κ' ἐκεῖνος πήγαινε καί τό ἔρραβε, μέ περισσή ἐπιμέλεια καί φιλοκαλία. Ὅταν τό τελείωνε, τόν καλοῦσε ὁ Γέροντας καί τόν ρωτοῦσε:

- Δέν μοῦ λές, τέκνον μου, τό ἔρραβες ἐκεῖνο τό ἱμάτιο;
- Ναί, Γέροντα, τό ἔρραφα.
- Τό περιποιήθηκες μέ προσοχή καί φιλοκαλία;
- Ναί, Γέροντα.

Καί ὁ Γέροντας τοῦ ἔλεγε:

- Πήγαινε καί δῶσε το στόν τάδε μοναχό, ἢ στόν δεῖνα, πού εἶναι ἄρρωστος.

Καί ὁ μαθητής του ὑπάκουε καί ἐπήγαινε πρόθυμα νά ἐκτελέσει τήν ἐντολή! Μετά, τοῦ ἔδινε πάλι ὁ Γέροντας νά ράφει ἄλλο, μέ τήν ἴδια ἐπιμέλεια καί φιλοκαλία· καί ὅταν τελείωνε, τοῦ ἔλεγε:

- Αὐτό πήγαινε καί δῶσε το στόν ἀδελφό ἐκεῖνον.

Καί ὁ ὑποτακτικός πήγαινε καί τό ἔδινε πάλι, χωρίς δισταγμό ἢ θλίψη, καί δίχως ποτέ νά γογγύσει, λέγοντας: "ἔκανα τόσον κόπον, ἔβαλα τόση ἐπιμέλεια γιά κεῖνον, κι ὁ Γέροντας τά δίνει ἄλλοῦ...". Μά ὅ,τι καλό καί ὅποια συμβουλή καί ν' ἄκουγε τήν ἔβαζε μέ προθυμία σ' ἐφαρμογή. Καί ὅταν ρωτοῦσε τόν Γέροντα γιά κάποιο λογισμό, εἶχε τέτοια βεβαιότητα καί τέτοια ἐμπιστοσύνη μέσα του πῶς ὁ λόγος τοῦ Γέροντα εἶναι ὁ σωστός, πού τά δεχότανε μέ πίστη καί προθυμία καί τά φύλαγε, χωρίς νά χρειαστεῖ ποτέ νά τά πεί δεύτερη φορά ὁ Γέροντας γιά ἴδιο λογισμό!

ια'

Ἔνας ἀπό τούς ἅγιους Πατέρες τῆς Θεουπόλεως (Ἀντιόχειας) μᾶς διηγήθηκε τό ἀκόλουθο γεγονός.

ΥΠ2Κ-5

Κάποιος σχολαστικός, ἀλλά εὐλαβῆς ἄνθρωπος, καθόταν ἔξω ἀπό τό κελλί ἐνός ἐγκλειστού Γέροντα καί τόν παρακαλοῦσε νά τόν δεχτεῖ καί νά τόν κάμει μοναχό. Καί τοῦ λέει ὁ Γέροντας:

- Ἄν θέλεις πραγματικά νά σέ δεχτῶ καί νά σέ κάνω μοναχό, πήγαινε πούλησε ὅλα ὅσα ἔχεις ὡς περιουσία καί μοίρασέ τα, σύμφωνα μέ τήν ἐντολή τοῦ Εὐαγγελίου, στούς φτωχοῦς, καί μετά ἔλα πάλι ἐδῶ.

Ἐφυγε ὁ σχολαστικός κ' ἔκαμε ὅπως ἀκριβῶς τοῦ εἶπε ὁ Γέροντας. Μετά, ξαναγύρισε, καί τοῦ λέει ὁ Γέροντας:

- Ἐχεις ἀκόμη μιᾶ ἐντολή νά ἐκτελέσεις: νά τηρεῖς σιωπή, δίχως νά μιλάς καθόλου.

Καί ὁ σχολαστικός συμφώνησε ἀπολύτως. Ἐτσι, ἔμεινε δίπλα του, ἔγινε μοναχός καί ἔζησε ἀρκετά χρόνια δίχως καθόλου νά μιλήσει. Ἄρχισαν πολλοί ἀπό τά γύρω μοναστήρια καί ἀπό τό λαό νά τόν τιμοῦν καί νά τόν ἐγκωμιάζουν. Καί κάποια στιγμή τοῦ λέει ὁ Γέροντας:

- Δέν ὠφελεῖσαι πιά ἐδῶ, ἀλλά θά σέ στείλω σ' ἕνα κοινόβιο μοναστήρι στήν Αἴγυπτο.

Καί τόν ἔστειλε. Πρῖν, ὅμως, (τοῦ δώσει τήν εὐχή του γιά νά) φύγει δέν τοῦ ξαναθύμισε τήν ἐντολή καί δέν τοῦ εἶπε νά μιλήσει ἢ νά μή μιλήσει. Κ' ἐκεῖνος ἔφυγε, πῆγε στό μοναστήρι, ἀλλά τηρώντας τήν πρώτη ἐντολή, ἔμεινε ὅλο τόν καιρό δίχως νά ὁμιλεῖ σέ κανένα. Μιά μέρα, θέλοντας ὁ Ἡγούμενος νά τόν δοκιμάσει, τόν ἔστειλε σ' ἕνα διακόνημα, γιά τό ὁποῖο ἔπρεπε νά περάσει τό πλημμυρισμένο ποτάμι, γιά ν' ἀναγκαστεῖ νά ἐπιστρέψει καί νά πεί πῶς δέν μπόρεσε νά τό περάσει. Ἐστειλε, ὅμως, κ' ἕναν ἄλλο μοναχό νά παρακολουθεῖ ἀπό μακριά γιά νά ἰδεῖ τί θά κάμει. Σάν ἔφτασε ὁ σιωπηλός

μοναχός στό πλημμυρισμένο ποτάμι καί δέν μποροῦσε νά τό περάσει, γονατίζει νά προσευχηθεῖ· καί, νά, σέ λίγο φτάνει ἕνας κροκόδειλος, τόν παίρνει στήν πλάτη του καί τόν περνάει ἀπέναντι. Ὅταν ὁ μοναχός τελείωσε τήν ἀποστολή του, γύρισε πάλι στό ἴδιο σημεῖο τοῦ ποταμοῦ· ἐκεῖ τόν παρέλαβε πάλι στήν πλάτη του ὁ κροκόδειλος καί τόν πέρασε στήν ἄλλη μεριά τοῦ ποταμοῦ. Ὁ μοναχός πού παρακολουθοῦσε τά γενόμενα, πῆγε κ' ἐξιστόρησε τό θαῦμα στόν Ἡγούμενο καί στούς ἀδελφούς καί ὄλοι τους ἐθαύμασαν!

Ἐπιπλέον ἀπό χρόνια, ἐκοιμήθη ἐν Κυρίῳ ὁ σιωπηλός μοναχός καί ὁ Ἡγούμενος παρήγγειλε στόν ἐγκλειστο, πού τοῦ τόν εἶχε στείλει:

– Ἄν καί μᾶς ἔστειλες ἕναν ἄλαλο, αὐτός ἦταν πραγματικά ἕνας Ἄγγελος Θεοῦ!

Καί ὁ ἐγκλειστος ἀββᾶς τούς εἶπε:

– Αὐτός ὁ μοναχός πού σᾶς ἔστειλα δέν ἦταν ἄλαλος μά πολύ εὐλαλός· ὅμως, τηρώντας τήν ἐντολή πού ἀπό τήν ἀρχή τῆς μοναχικῆς του κουρᾶς τοῦ εἶχα δώσει, ἔμεινε ὄλο τό διάστημα τῆς ζωῆς του μαζί σας ἀφωνος!

Κ' ἐθαύμασαν ὄλοι τους κ' ἐδόξασαν τό Θεό.

ιβ'

Οἱ Γέροντες μᾶς διηγήθηκαν τήν ἱστορία κάποιου εὐλαβοῦς κηπουροῦ, ὁ ὁποῖος ἐργαζόταν καί ὅ,τι ἔβγαζε ἀπό τόν κόπο του τό μοίραζε μέ ἀγάπη σ' ἐλεημοσύνες, κρατώντας μονάχα ὅσο τοῦ χρειαζόταν γιά νά συντηρηθεῖ ὁ ἴδιος. Κάποια μέρα, ὅμως, ὁ σατανάς τοῦ ἔβαλε τήν ἰδέα: “μάζεψε καί γιά τόν ἑαυτό σου λίγα χρήματα· γιατί κάποτε θά ἔρθουν γεράματα, ἴσως καί ἀρρώστιες, νά ἔχεις τοῦλάχιστον κάτι γιά ν' ἀντιμετωπίσεις αὐτές τίς περιστάσεις”. Καί ἄρχισε ν' ἀποθηκεύει χρήματα σ' ἕνα κιούπι, ὥσπου τό

γέμισε. Ἦρθε, ὅμως, κάποια μέρα μιά ἀσθένεια καί ὄλο τό πόδι του σάπισε! Ἐόδεψε ὄλα τά χρήματα στούς γιατρούς, μά δέν βρῆκε καμμιά γιαιρεία. Ἐνας ἔμπειρος γιαιτρός πού ἦρθε νά τόν ἰδεῖ κάποια στιγμή, τοῦ λέει:

– Ἄν δέν κόψουμε τό πόδι σου, ὄλο τό κορμί σου θά σαπίσει!

Ἀποφασίστηκε, λοιπόν, νά φέρεῖ τά ἐργαλεῖα ὁ γιαιτρός καί νά τοῦ κόψει τό πόδι. Ὡστόσο, ἐκείνη τή νύχτα, ὁ κηπουρός θυμήθηκε τά εὐλογημένα παλιά χρόνια, ἦρθε πάλι στόν ἑαυτό του, καί μετανιωμένος γιά ὄσα ἔπραξε τελευταῖα μέ τίς ἀποταμιεύσεις στό κιούπι, στενάζοντας καί κλαίοντας, εἶπε: “Θυμήσου, Κύριε, τά παλιά ἔργα πού ἔκανα, ὄταν ἐργαζόμουνα καί μοίραζα στούς ἀδελφούς τ' ἀγαθά πού μοῦ ἔδινες...” Καί μόλις εἶπε σάν προσευχή, στενάζοντας, αὐτά τά λόγια, ἦρθε Ἄγγελος Κυρίου καί τοῦ λέει:

– Ποῦ εἶναι τά χρήματα πού μάζεψες καί ποῦ οἱ ἐλπίδες πού ἔκαμες;

Τότε ὁ κηπουρός, ἀφοῦ κατάλαβε τό σφάλμα του, εἶπε:

– Ἀμάρτησα, Κύριε, συγχώρεσέ με· καί ἀπό σήμερα ὑπόσχομαι νά μὴν τό ξανακάμω.

Τότε ὁ Ἄγγελος ἔσκυψε καί τοῦ ἄγγιξε τό πόδι, τό ὁποῖο καί γιαιτρεύτηκε ἀμέσως, ἐκείνη τή στιγμή!

Τό ἐπόμενο πρωῖ, χαράματα, ὁ κηπουρός σηκώθηκε καί πῆγε νά δουλέψει πάλι στόν κῆπο του. Ὅταν ἦρθε ὁ γιαιτρός, μέ τά ἐργαλεῖα, ὄπως εἶχαν συμφωνήσει, νά πριονίσει καί νά κόψει τό πόδι του, δέν τόν βρῆκε στό σπίτι, καί ρώτησε τό γείτονα:

– Τί ἔγινε ὁ ἀρρωστος; πού πῆγε;

– Ἀπό τό πρωῖ, ἀπάντησ' ἐκεῖνος, ἔφυγε γιά τό χωράφι ὄπου ἐργαζόταν.

Πήγε ο γιατρός και, αντικρύζοντάς τον νά σκάβει υγιέστατος, έδόξασε τό Θεό πού τοῦ χάρισε θαυματουργικά τήν υγεία του.

ιγ'

Ένας μοναχός έφτιαξε αντικλείδι και μ' αυτό άνοιγε τό κελλί ενός Γέροντα και τοῦ έπαιρνε τά λίγα χρήματα πού είχε. Τό είδε ο Γέροντας και έγραψε ένα σημείωμα, πού έλεγε: "κύριε άδελφέ μου, όποιος κι άν είσαι, σέ παρακαλώ, δείξε αγάπη και άφησε τά μισά χρήματα για τίς ανάγκες μου". Χώρισε, λοιπόν, τά χρήματα σέ δύο ίσα μέρη, κ' έβαλε και τό σημείωμα. Όμως, και πάλι ο κλέφτης πήρε όλα τά χρήματα, σκίζοντας τό σημείωμα.

Μετά δύο χρόνια έρχεται στά πρόθυρα τοῦ θανάτου ο κλέφτης μοναχός, μά παιδευότανε και ή ψυχή του δέν έβγαينه. Τότε κάλεσε τόν Γέροντα και τοῦ λέει:

— Συγχώρεσέ με και προσευχήσου για μένα, Γέροντα. Έγώ ήμουν πού σου έκλεβα τά χρήματα.

Και τοῦ λέει ο Γέροντας:

— Μά, γιατί εύλογημένε δέν τό 'λεγες νωρίτερα;

Όστόσο, προσευχήθηκε ο Γέροντας, κ' έτσι ο μοναχός παρέδωκε τό πνεῦμα του.

ιδ'

Σ' ένα μικρό μοναστηράκι ενός Γέροντα ήρθαν λησταί και τοῦ είπαν:

— Ηρθαμε να σου πάρουμε όλα όσα έχεις στό κελλί σου.

— Όσα νομίζετε πως σ'αs χρειάζονται, —τούς είπ' εκείνος— πάρτε τα, παιδιά μου.

Μπήκαν, λοιπόν, πήραν ό,τι βρήκαν μέσα στό κελλί

του κ' έφυγαν. Ο Γέροντας είδε πως ξεχασαν να πάρουν ένα σακκούλι, πού ήταν κρεμασμένο. Παίρνει τότε ο Γέροντας αυτό τό σακκούλι κ' έτρεχε να φτάσει τούς ληστές, κρίζοντας:

— Πάρτε, παιδιά μου, κι αυτό τό σακκούλι πού τό λησμονήσατε στό κελλί μου.

Τότε οι λησταί, βλέποντας τήν άνεξικακία τοῦ Γέροντα, έθαύμασαν, κ' επέστρεψαν όλα όσα έκλεψαν απ' τό μοναστηράκι. Μετανοημένοι για τό έργο τους, έλεγαν μεταξύ τους:

— Αυτός είναι πράγματι άληθινός άνθρωπος τοῦ Θεού!

ιε'

Πολλοί πατέρες μ'αs διηγήθηκαν για τίς διαφορές πού υπήρχαν ανάμεσα σέ δύο γειτονικούς Έπισκόπους. Ο ένας ήταν πολύ πλούσιος και τυραννικός: ο άλλος πολύ ταπεινός και φτωχός. Ο πρώτος ήθελε να κάνει κακό και να ταπεινώσει τόν δεύτερο. Μόλις τό έμαθε ο ταπεινός Έπίσκοπος, μαζεύει τούς κληρικούς του και τούς λέει:

— Μείνετε ήσυχoi, ό,τι και να θέλει να κάνει, έμεις, μέ τή χάρη τοῦ Θεού, θά τόν νικήσουμε.

— Μά πως θά τόν νικήσουμε, δέσποτα; τοῦ λέγανε οι ιερείς. Αυτός είναι πανίσχυρος, ποιός μπορεί να τόν νικήσει;

— Κάνετε ύπομονή, τέκνα μου, τούς έλεγε ο Έπίσκοπος, και θά ιδήτε φανερά τό έλεος τοῦ Θεού.

Παρατηρούσε και περίμενε. Και όταν ο δυναστικός Έπίσκοπος είχε μία μεγάλη πανήγυρη τών Αγίων Μαρτύρων, παίρνει ο ταπεινός Έπίσκοπος όλους τούς κληρικούς του και τούς λέει:

– Ακολουθήστε με και ό,τι βλέπετε να κάνω εγώ, αυτό να κάνετε κ' εσείς. Και σίγουρα θά τόν νικήσουμε.

Όστόσο, οί κληρικοί του πού τόν ακολουθοῦσαν, ρωτοῦσαν ὁ ἕνας τόν ἄλλο: “τί σκέφτηκε, ἄραγε, νά τοῦ κάνει;”

Ἐπῆγαν ὅλοι μαζί στήν πανήγυρη· καί ὅταν ἄρχισε ἡ Λιτή, κ' εἶχε μαζευτεῖ ὅλη ἡ πόλη στήν ἐκκλησία, ὁ ταπεινός Ἐπίσκοπος πέφτει, μαζί μέ ὅλους τούς κληρικούς του, στά πόδια τοῦ τοπικοῦ Ἐπισκόπου, λέγοντας:

– Συγχώρεσέ μας, δέσποτα! Εἴμαστε ὅλοι δοῦλοι δικοί σου...

Ἐκπληκτος ἐκεῖνος μ' αὐτά πού εἶδε, ξαφνικά ἔνωσε νά τόν πλημμυρίζει ἕνα κύμα κατανύξεως, πού μέ τή χάρη καί τό θέλημα τοῦ Θεοῦ ἄλλαξε τήν καρδιά του. Σκύβει, λοιπόν, ἀγκαλιάζει τά πόδια τοῦ ταπεινοῦ Ἐπισκόπου, καί τοῦ λέει:

– Ὅχι, Γέροντα. Ἐσύ εἶσαι ὁ δεσπότης καί πατέρας μου!

Καί ἀπό τότε ἔγινε μεταξύ τους μεγάλη ἀγάπη καί εἰρήνη. Κ' ἔλεγε ὁ ταπεινός Ἐπίσκοπος στούς κληρικούς του:

– Δέν σᾶς ἔλεγα, παιδιά μου, ὅτι μέ τή χάρη τοῦ Χριστοῦ θά νικήσουμε; Ἔτσι κ' εσείς, ὅταν ἔχετε μέ κάποιους ἔχθρα ἢ διαφορές, τό ἴδιο νά κάνετε καί θά νικᾶτε πάντα, μέ τή χάρη τοῦ Χριστοῦ.

ιστ'

Διηγοῦνται γιά κάποιο Γέροντα ὅτι πῆγε στήν πολιτεία νά πουλήσει τό ἐργόχειρό του. Κατά τύχη, λοιπόν, ἐκάθησε μπρός στήν πύλη ἑνός πλουσίου, πού ἦταν ἐτοιμοθάνατος. Ἐκεῖ πού καθόταν, βλέπει ξαφνικά νά περνοῦν κάποιοι μαῦροι καί φοβεροί καβάλα στά μαῦρα τους ἄλογα, κρατώντας ραβδιά στά χέρια τους. Μό-

λις ἔφτασαν ἐμπρός στήν πύλη, ξεπέξεψαν, ἄφησαν τ' ἄλογά τους ἐκεῖ, καί μπῆκαν στό δωμάτιο τοῦ ἄρρωστοῦ. Ὁ ἄρρωστος μόλις τούς ἀντίκρουσε τρόμαξε κι ἄρχισε νά φωνάζει δυνατά:

– Κύριε, σπλαχνίσου με καί βοήθησέ με!

Καί τότε οἱ μαῦροι ἀπεσταλμένοι τοῦ εἶπαν:

– Τώρα πού τελείωσε ἡ μέρα καί βασιλεύει ὁ ἥλιος θυμήθηκες νά ζητήσεις τό Θεό; Γιατί δέν τόν ἐζήτησες ὅσο ἔφεγγε ἡ μέρα; Τώρα πιά δέν ὑπάρχει γιά σένα καμμιᾶ ἐλπίδα καί καμμιᾶ παρηγοριά...

Κ' ἔτσι πῆραν τή δυστυχημένη ψυχή του κ' ἔφυγαν.

ιζ'

Ἐνας Γέροντας μᾶς διηγήθηκε τήν ἀκόλουθη φοβερή ἱστορία, πού ἄκουσε κ' ἐκεῖνος ἀπό κάποιους ἀγίους Πατέρες, πού ζοῦσαν ἔχοντας τό Χριστό μέσα τους. Πρόκειται γιά μιᾶ συμφωνία πού ἔκαμαν τέσσερεις ἄγιοι ἱερομόναχοι. Αὐτοί, λοιπόν, οἱ τέσσερεις ἄγιοι πρεσβύτεροι ἔνωσαν τά δεξιά χέρια τους καί ὑποσχέθηκαν νά ζήσουν ὁμόψυχοι καί ὁμότροποι στόν παρόντα αἰῶνα, γιά νά ξαναβρεθοῦν μαζί πάλι καί στούς οὐρανούς, σύμφωνα μέ τό λόγο τοῦ Κυρίου, “ἄν δύο ἀπό σᾶς συμφωνήσουν ἀπολύτως στή γῆ πάνω σέ ὅλα τά πράγματα, ὅ,τι καί νά ζητήσουν ἀπό τόν οὐράνιο Πατέρα μου θά τοῦς δοθεῖ”. Οἱ τρεῖς ἀπό αὐτούς ἦταν ἡσυχασταί καί ἀσκήτευαν στήν ἔρημο, ἐνώ ὁ τέταρτος φρόντιζε γιά τ' ἀπαραίτητα διακονήματα. Κάποτε οἱ δύο ἀπό τούς ἐρημίτες ἐκοιμήθησαν ἐν Κυρίῳ καί πῆγαν σ' ἕναν μακάριο τόπο ἀναπαύσεως· ἔμειναν, λοιπόν, στή γῆ οἱ ἄλλοι δύο, ὁ διακονητής καί ὁ ἡσυχαστής. Ὅμως, ἀπό ἐπιβουλή καί σατανικό πειρασμό, ὁ διακονητής πού ἐρχόταν σ' ἐπαφή μέ τόν κόσμο ἔπεσε στό ἀμάρτημα τῆς πορνείας.

Τότε αποκαλύφθηκε σ' έναν άλλο διορατικό Γέροντα, ότι οι δύο αναχωρητάι, πού είχαν ήδη αναπαυθεῖ, παρακαλοῦσαν τό Θεό γιά νά σώσει τό διακονητή, λέγοντας:

– Σέ παρακαλοῦμε, Κύριε, δῶσε νά φαγῶθεῖ ὁ ἀδελφός μας ἀπό κάποιο λιοντάρι ἢ ἄλλο ἄγριο θηρίο, κ' ἔτσι νά ξεπλύνει μέ τό αἷμα τήν ἁμαρτία του, νά ρθει στόν ἴδιο τόπο πού βρισκόμαστε κ' ἐμεῖς, καί νά μή χαλάσει ἡ ὠραία συμφωνία πού ἔχουμε κάμει.

Καί καθώς ἐπέστρεφε ἀπό τό διάκονημά του στό κελλί τοῦ ἀδελφοῦ του τοῦ ἡσυχαστοῦ, συναπάντησε ἐν' ἄγριο λιοντάρι πού ἦταν ἔτοιμο νά τόν κατασπαράξει. Στόν ἡσυχαστή πού προσευχότανε ἀποκαλύφθηκε ὅτι κινδύνευε ὁ ἀδελφός του ὁ διακονητής, καί ἄρχισε νά παρακαλεῖ θερμά τό Θεό νά γλυτώσει τόν ἀδελφό του ἀπό τό θάνατο. Κ' ἐκείνη τή στιγμή τό λιοντάρι κοντοστάθηκε καί δέν ρίχτηκε στή λεία του. Ἀπό τήν ἄλλη πλευρά, ὡστόσο, οἱ δύο Γέροντες πού εἶχαν τελειωθεῖ, παρακαλοῦσαν ὀλόθερμα τό Θεό, λέγοντας:

– Σέ παρακαλοῦμε, Δέσποτα, νά ἐπιτρέψεις νά φαγῶθεῖ ὁ ἀδελφός μας ἀπό τό λιοντάρι, καί νά ῥθει σέ τοῦτο τόν τόπο τῆς μακαριότητος, καί νά μήν ἀκούσεις τόν ἄλλο ἀδελφό μας, πού σέ παρακαλεῖ στή γῆ νά τόν σώσεις ἀπ' τό λιοντάρι.

Ἀλλά καί ὁ ἄλλος ἀδελφός ἡσυχαστής παρακαλοῦσε καί ἰκέτευε τό Θεό μέ καυτά δάκρυα, νά ἐλεήσει τό διακονητή καί νά τόν σώσει ἀπ' τό λιοντάρι.

Καί ὁ Θεός ἄκουσε τή φωνή καί τήν προσευχή τοῦ Γέροντα καί γλύτωσε τό διακονητή ἀπ' τό λιοντάρι, λέγοντας πρὸς τοὺς δύο ἀναχωρητάς, πού βρισκόνταν ἤδη στόν οὐρανό:

– Εἶναι δίκαιο ν' ἀκούσω ἐκείνον τόν ἀδελφό σας περισσότερο. Ἐσεῖς, ἐδῶ, βρίσκεστε σέ τόπο ἀναπαύσεως· ἔχετε ἀπαλλαγῆ ἀπό τοὺς κόπους, τοὺς πόνους καί τοὺς ἰδρώτες τοῦ βίου· ἐνῶ ἐκεῖνος εἶναι κατάκοπος ἀπό τοὺς σωματικούς ἀγῶνες, τοὺς σαρκικούς πειρασμούς καί τίς παλαιΐστρες, ὅσο παλεύει μέ τά πονηρά πνεύματα. Εἶναι, λοιπόν, δίκαιο νά κάνω τή χάρη πού ζητάει ὁ ἀδελφός σας, παρά ἐκεῖνο πού μοῦ ζητᾶτε σεῖς.

Ἀκριβῶς ἐκείνη τή στιγμή, τό λιοντάρι πισωγύρισε καί χάθηκε στήν ἔρημο. Ἐλεύθερος πιά, ὁ ἀδελφός, συνέχισε τό δρόμο του γιά τό κελλί τοῦ ἀναχωρητοῦ ἀδελφοῦ του, τόν ὁποῖο βρῆκε νά προσεύχεται ἀκόμη γιά κείνον. Τότε τοῦ διηγήθηκε ὅλα ὅσα τοῦ συνέβησαν κ' ἐξομολογήθηκε τήν ἁμαρτία του. Καί μαθαίνοντας ὅτι τόν λυπήθηκε ὁ Θεός καί τόν γλύτωσε, μετανόησε εὐληκρινά, κ' ἔφτασε μέσα σέ λίγον καιρό στά παλαιά μέτρα τῆς ἀρετῆς του.

Ἀργότερα, ὅταν κ' οἱ δύο τους ἐκοιμήθησαν ἐν Κυρίῳ, ἀποκαλύφθηκε στόν ἴδιο διορατικό Γέροντα, πού ἀναφέραμε πιό πάνω, πῶς καί οἱ τέσσερις ἀδελφοί ἀναπαύονται στόν ἴδιο τόπο, κατά τίς ἀψευδεῖς ὑποσχέσεις τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.

ιη'

Ἐνας ἄλλος πάλι μοναχός ἦταν διακονητής σ' ἓνα μεγάλο κοινόβιο μοναστήρι. Καί, πηγαίνοντας γιά διάφορες ἀποστολές τοῦ μοναστηριοῦ στήν πόλη, ἔτυχε νά πέσει στό βόρβορο τῆς ἀκολασίας. Ὅταν ἦρθε, ὅμως, ἡ ὥρα νά πεθάνει τό πρόσωπό του ἔγινε κατάμαυρο, ὅπως ὁ πάτος τῆς χύτρας ἀπό τόν καπνό καί τήν ἀσβόλη. Βλέποντας αὐτό τό πρᾶγμα ὁ πνευματικός πατέρας καί ἡγούμενος τοῦ μοναστηριοῦ, ἐκάλεσε ὅλους τοὺς μοναχούς τῆς ἀδελφότητος καί τοὺς λέει:

ΜΜΜ-Μ

— Τούτος ὁ ἀδελφός μας ἐτελείωσε τό βίο του. Καί ξέρετε ὅλοι, ὅτι γιά τήν ἡσυχία τή δική μας καί γιά τή δική μας ἀνάπαυση πήγαινε σέ ὅλες τίς ἀποστολές καί σέ ὅλα τά διακονήματα, μέ προθυμία καί αὐτοθυσία. Ἔτσι, λοιπόν, τοῦ συνέβη νά πέσει στίς παγίδες τοῦ πονηροῦ, τήν ὥρα πού ἐργαζόταν γιά τό καλό τό δικό μας, καί νά κυλήσει στό βόρβορο τῆς ἀμαρτίας. Ἐλάτε ὅλοι μας, ἀδελφοί, νά γονατίσουμε καί νά παρακαλέσουμε τό φιλόανθρωπο Θεό, νά τόν σπλαχνιστεῖ καί νά τόν ἐλεήσει, διότι τό ἔλεος τοῦ Θεοῦ σκεπάζει ὅλα τά ἔργα τῶν χειρῶν Του.

Ἄρχισαν, λοιπόν, ὅλοι οἱ ἀδελφοί νά προσεύχονται καί νά νηστεύουν καί μέ δάκρυα στά μάτια νά παρακαλοῦν τό Θεό νά τόν ἐλεήσει. Τρεῖς μέρες καί τρεῖς νύχτες δέν ἔβαλαν τίποτε στό στόμα τους, νηστικοί, καί ὅλο νά θρηνοῦν καί νά ὀδύρονται γιά τήν ἀπώλεια τοῦ ἀδελφοῦ τους.

Τότε ὁ Ἡγούμενος τοῦ μοναστηριοῦ ἦρθε σέ μιά πνευματική κατάσταση ἐκστάσεως καί εἶδε τό πρόσωπο τοῦ Σωτήρος νά βλέπει μέ συμπάθεια τόν κόπο, τή νηστεία, τήν ἀγρύπνια καί τόν πόνο τῶν ἀδελφῶν. Εἶδε, ὅμως, ἀπό τήν ἄλλη πλευρά καί τό σκοτεινό καί μοχθηρό πρόσωπο τοῦ διαβόλου, ὁ ὁποῖος ἄρχισε νά ἐκφωνεῖ κατηγορίες καί νά λέει:

— Δέσποτα, ἐγώ ὁ ἴδιος συνεργάστηκα καί τόν ἔκανα νά πέσει στό ἀμάρτημα. Ἄφοῦ εἶσαι δικαιοκρίτης, κρίνε τον μέ δικαιοσύνη καί κατάκρινέ τον.

Καί ὁ Σωτήρας μας τοῦ ἀπαντᾷ:

— Εἶμαι δικαιοκρίτης ἀλλά εἶμαι καί ἐλεήμων καί τό τέλος τῆς δικαιοσύνης μου εἶναι ἡ ἐλεημοσύνη καί ἡ φιλοανθρωπία μου. Κι ἀφοῦ, λοιπόν, εἶμαι καί ἐλεήμων καί φιλόανθρωπος, εἶναι καθ' ὅλα εὐλογο νά μήν παρα-

βλέψω τήν ἰκεσία καί τήν παράκληση τῶν ἁγίων ἀνδρῶν, πού μέ δάκρυα στά μάτια προσφέρουν γιά ἕναν πληγωμένο ἀδελφό τους· καί, μάλιστα, ὄλ' αὐτά γιά ἕναν ἀδελφό τους πού ἔπεσε στήν ἀμαρτία, ἐκτελώντας ἀποστολές ἔξω ἀπ' τό μοναστήρι γιά χάρη τους. Θά μπορούσε κ' ἐκεῖνος νά μείνει, ὅπως ὅλοι, στήν ἡσυχία τοῦ μοναστηριοῦ καί νά παραμείνει ἄτρωτος ἀπό τά βέλη τοῦ ἐχθροῦ· ἀλλά, φροντίζοντας γιά τούς ἀδελφούς του στά διάφορα ἐξωτερικά διακονήματα, ἔπεσε ὡς ἄνθρωπος στήν ἀμαρτία. Δέν βλέπεις ὅλους τούς ἀδελφούς, πῶς ἔχουν παραδοθεῖ σέ νηστεία, ὡς τό θάνατο, γιά κείνον; Ποῖός μπορεῖ νά τούς σταματήσει νά μέ παρακαλοῦν γιά τή σωτηρία τοῦ ἀδελφοῦ τους; Κοίταξε, τόσες ψυχές κινδυνεύουν νά πεθάνουν ἀπό ἀσιτία, παρακαλώντας με τρεῖς μέρες καί τρεῖς νύχτες καί ἰκετεύοντας μέ ἀσταμάτητα δάκρυα γιά τή σωτηρία του, μήν ἀφήνοντας οὔτε στιγμή τίς προσευχές, τίς γονυκλισίες, τούς στεναγμούς, ἐνώ ρίχνουν σ' ἐνδειξη πένθους χῶμα καί στάχτη στά κεφάλια τους! Ὅταν, λοιπόν, σκεπτεῖ κανεῖς, πῶς, ὄχι ἀπό κλίση καί προμελέτη ἀλλά ἀπό τυχαία περαστική προσβολή νικήθηκε ὁ ἀδελφός τους καί ἔπεσε, δέν εἶναι λογικό καί εὐλογο νά τούς δώσει εὐμενῆ ἀπάντηση καί νά ἐκπληρώσει τό αἴτημά τους; Διότι, ἂν, ὅταν τύχει κάποιος γήινος βασιλιάς νά ἰδεῖ μιά ὀλόκληρη πολιτεία νά τόν παρακαλεῖ γιά νά λυπηθεῖ κάποιον καταδικασμένο σέ θάνατο, ἀνακαλεῖ τήν καταδικαστική ψῆφο κ' ἐλευθερώνει τόν κατάδικο ἀπό τά χέρια τοῦ δημίου, πόσο μᾶλλον ἐγώ, ὁ ὄντως δίκαιος καί φιλόανθρωπος βασιλιάς, θά μπορούσα ν' ἀγνοήσω τίς παρακλήσεις καί τίς ἰκεσίες πού μοῦ προσφέρουν δικοί μου ἐκλεκτοί στρατιῶτες γιά ἕναν ἀδελφό τους;

Μόλις άκουσε τούτα τά θεία λόγια ό διάβολος, έκρουσε από ντροπή τό πρόσωπό του κ' εξαφανίστηκε.

Τότε σταμάτησε και ή έκσταση του Ήγουμένου του μοναστηριού και διηγήθηκε όλα όσα είδε και άκουσε στους αδελφούς, οί όποιοι πολύ έχάρηκαν και φωτίστηκε λαμπρά τό πρόσωπό τους. Μαζί, όμως, μ' αυτούς, άρχισε να φωτίζεται και τό μέχρι πριν λίγο κατάμαυρο πρόσωπο του πεθαμένου αδελφού τους· σιγά-σιγά έφυγε ή μαυρίλα κ' έγινε όλο καθαρό. Βλέποντας, λοιπόν, άπ' τό σημάδι αυτό, πώς ό Θεός τόν συγχώρησε και τόν έβαλε στην πλευρά των σωζομένων, πήραν τό λείψανο του αδελφού τους, τό κήδεψαν και τό έθαψαν μέ τιμή. Και όλοι τους ήταν γεμάτοι χαρά και αγαλλίαση για τήν παράδοξη αυτή σωτηρία του πνευματικού τους αδελφού, ψάλλοντας "ότι έγγύς Κύριος πᾶσι τοίς επικαλουμένοις αυτόν έν αληθεία"!

ιθ'

"Ενας αναχωρητής έβροσκε μαζί μ' ένα κοπάδι βουβάλια. Κάποτε οί άνθρωποι βγήκαν κ' έστησαν παγίδες για να πιάσουν βουβάλια, και μαζί μέ αυτά πιάστηκε και ό αναχωρητής. Ένας λογισμός του λέει:

– Βάλε τό χέρι σου και λύσε τήν παγίδα, να γλυτώσεις.

Άλλος, όμως, λογισμός έρχεται και του λέει:

– Άν, βέβαια, είσαι άνθρωπος, λύσου και βγές από τήν παγίδα, και πήγαινε να ζήσεις μαζί μέ τους ανθρώπους· άν, όμως, είσαι βουβάλι, δέν έχεις χέρια!...

Κ' έτσι, έμεινε μαζί μέ τά βουβάλια στην παγίδα, ίσαμε τό πρωί.

Όταν ήρθαν οί άνθρωποι να πιάσουν τά βουβάλια, είδαν τόν Γέροντα και φοβήθηκαν· κ' εκείνος, ώστόσο,

δέν τούς μίλησε καθόλου. Τόν έλυσαν τότε και τόν άφησαν. Μόλις τόν έλυσαν, έτρεξε κ' εκείνος μαζί μέ τά βουβάλια στην έρημο.

κ'

Ένας μεγάλος Γέροντας είχε ύποτακτικό μαθητή μέ ύπακοή πολύ μεγάλη.

Μιά μέρα, λοιπόν, τόν έστειλε ό Γέροντας σ' ένα διακόνημα και του έδωκε μαζί του και λίγο ψωμί στό σακκούλι, για να έχει να φάει. Ό ύποτακτικός έφυγε μέ τήν ευχή του Γέροντα, τελείωσε τό διακόνημά του, και όταν επέστρεψε πίσω στό κελλι έφερε και τό ψωμί ανέγγιχτο. Βλέποντας ό Γέροντας τό ψωμί, τόν ρωτάει:

– Τόσες ώρες, παιδι μου, πού έλειπες, γιατί δέν έφαγες καθόλου ψωμί;

Ό μαθητής τότε, βάζοντας μετάνοια, λέει στον Γέροντα:

– Συγχώρεσέ με Άββᾶ· επειδή όταν μου έδωκες τό ψωμί δέν μου είπες να φάω, δέν έφαγα όταν πείνασα.

Κι ό Γέροντας, βλέποντας τή διάκριση του ύποτακτικού, τόν ευλόγησε.

Σ' αυτόν τόν αδελφό, άργότερα, όταν αναπαύτηκε ό Γέροντάς του, κ' εκείνος νήστεψε σαράντα μέρες, άκούστηκε μια φωνή άνωθεν να του λέει:

– Σέ όποιον άρρωστο βάλεις επάνω τό χέρι σου, να θεραπεύεται.

Και ιδού, κάποιο πρωί, κατά θεία οικονομία, έρχεται κάποιος άντρας μαζί μέ τή γυναίκα του, πού είχε καρκίνο στό μαστό της, και τόν παρακαλούσε να τή θεραπεύσει. Και ό μοναχός άκουσε τά παρακάλια του, έβαλε τό χέρι πάνω στον άρρωστο μαστό και τόν έσφράγισε μέ τό σημείο του σταυρού· κι άμέσως ή γυναίκα θεραπεύτηκε από τήν άρρώστια της!

Ἀπό τότε, ὁ Θεός ἔκαμε πολλά θαύματα μέσω τοῦ ἐνάρετου αὐτοῦ μοναχοῦ· κι ὄχι μονάχα ὅσο ζοῦσε ἔ-
Γέροντας, ἀλλά καί ὅταν ἀναπαύτηκε.

κα΄

Κάποιοι μεγάλοι Γέροντας μᾶς διηγήθηκε.

– Πρὶν λίγα χρόνια ἦρθε κοντά μου ἕνας νέος, καί
μοῦ εἶπε παρακλητικά:

– Ἀββᾶ μου, δέξου με σέ παρακαλῶ καί ἄκουσέ με,
γιατί θέλω νά μετανοήσω.

Κ' ἐνῶ ἔλεγε τοῦτα τά λόγια συγκινημένος, ἐστέναζε
βαθιά καί ἀπό τά μάτια του ἔτρεχαν ποτάμι τά δάκρυα.
Βλέποντάς τον, ἐγώ, σ' αὐτή τήν κατάσταση, νά πλέει,
συντετριμμένος, σ' ἕνα πέλαγος ἀπέραντης ἀπελπισίας,
τοῦ ἀποκρίθηκα:

– Πές μου, γιέ μου, πῶς ἦρθες σ' αὐτή τήν κατάνυξη
καί ποιός ὁ λόγος τῆς τόσης σου ἀπελπισίας, καί ὁ Θεός
εἶναι μέγανος, θά σέ βοηθήσει.

Ἐκεῖνος ἔσκυψε πάλι τό κεφάλι καί μοῦ ἀπάντησε:

– Ἄγιο Γέροντα, εἶμαι πολύ μέγανος ἁμαρτωλός!

Κατάλαβα τή θέση του καί τοῦ λέω:

– Πίστεψέ με, παιδί μου, πῶς, ὅπως ἀκριβῶς εἶναι
πολλές καί ποικίλες οἱ ἀρρώστιες, ἔτσι ἀκριβῶς ὑπάρ-
χουν πολλά καί διάφορα τά φάρμακα γιά τή γιαιτρεία
τους. Ὅστόσο, ἂν πραγματικά ἐπιθυμεῖς τή θεραπεία
σου, πές μου ὅλη τήν ἀλήθεια γιά τίς ἁμαρτωλές πρά-
ξεις σου, κ' ἐγώ θά προσπαθῶ νά βρῶ τά φάρμακα
πού ἀρμόζουν γιά τήν περίσταση. Γιατί, ὅπως ξέρεις,
ἀλλιῶς θεραπεύεται ἀπ' τόν πνευματικό του ὁ πόρνος,
κι ἀλλιῶς ὁ φονιάς· ἄλλη θεραπεία θέλει ὁ κακοῦργος
μάγος, κι ἄλλη ὁ φεύτης ἢ ὁ ἐκδικητικός· ἄλλο φάρμακο
χρειάζεται ὁ κλέφτης καί μ' ἄλλο θεραπεύεται ὁ μοιχός.

Καί, γιά νά μή σοῦ ἀναφέρω ὅλα τ' ἁμαρτήματα ἕνα-ἕνα
ξεχωριστά, τοῦτο μόνο σοῦ λέω: ὅπως ἀκριβῶς στίς σω-
ματικές ἀσθένειες, ἀνάλογα μέ τήν κάθε μία χρησιμο-
ποιοῦμε καί διαφορετικό φάρμακο, ἔτσι ἀκριβῶς καί στίς
ψυχικές ἀρρώστιες καί τά πάθη, ἀνάλογα μέ τήν κάθε
περίπτωση ἔχουμε καί τήν κατάλληλη θεραπεία.

Ἐκεῖνος ἄκουσε προσεχτικά· χτύπησε τό στήθος του
ὑστερα, καί, στενάζοντας γοερά καί κλαίγοντας, ἀπ' τήν
πολλή ταραχή πού συγκλόνιζε τήν καρδιά του, δέν
μποροῦσε οὔτε μιά λέξη ν' ἀρθρώσει, ὅσο καί νά προ-
σπαθοῦσε! Τότε, βλέποντάς τον σέ τέτοια καί τόση λύ-
πη καί ἀμηχανία, πού δέν μποροῦσε πιά οὔτε τά λόγια
του νά βρεῖ, γιά νά πει τόν πόνο του, τοῦ εἶπα μέ γλυ-
κύτητα:

– Ἄκουσέ με, γιέ μου, καί προσπάθησε, βιάζοντας
τόν ἑαυτό σου, νά μοῦ πεις αὐτό πού σέ βασανίζει, καί
σίγουρα ὁ Θεός θά δώσει τήν θεραπεία πού χρειάζεσαι.
Ἐκεῖνος, πού, μέ τήν ἀπερίγραπτην εὐσπλαχνία του καί
τό ἀμέτρητο ἔλεός του, ὑπέφερε ἀκόμη καί τό θάνατο
γιά τή σωτηρία μας, πού περπάτησε μέ τούς τελῶνες,
πού δέν ἀποστράφηκε τήν πόρνη, πού δέχτηκε τή μετά-
νοια τοῦ ληστῆ καί πού ἐχάρισε τήν ψυχική σωτηρία σέ
ἄπειρους ἁμαρτωλούς, αὐτός, ἀγαπημένο μου παιδί, σέ
δέχεται κ' ἐσένα, τώρα πού μετανοεῖς. Ἐκεῖνος, λοιπόν,
πού φάνηκε τόσο φιλόνητος σέ τόσοσους ἁμαρτωλούς
κ' ἔφτασε ἀπό ἀγάπη στό σταυρικό θάνατο, αὐτός ὁ
ἴδιος θά συγχωρήσει κ' ἐσένα.

Τότε σκούπισε τά δάκρυά του, πού ἄρχισαν νά λιγο-
στεύουν, καί παίρνοντας θάρρος, μοῦ λέει:

– Ἄκου, ἄγιο Γέροντα, τόν μέγανος ἁμαρτωλό, πού
βρίσκεται μπροστά σου, καί πού δέν εἶναι ἄξιος ὄχι μο-
νάχα γιά τόν οὐρανό ἢ τή γῆ, μά οὔτε καί γιά τήν ἴδια τή

μίζερη ζωή του... Πρίν δύο μέρες, λοιπόν, άκουσα πώς πέθανε ή θυγατέρα ενός από τούς πρώτους άρχοντες τής πόλεως, και πώς τή θάψανε, μέ όλα τά στολιδία, τά κοσμήματα και τά πολυτελή της φορέματα, σ' ένα μνημούρι, έξω από τήν πόλη. Κ' έγώ, ό ταλαίπωρος, συνηθισμένος σ' εκείνη τήν παράνομη πράξη, νά γδύνω δηλαδή τούς νεκρούς άκόμα και στόν τάφο τους, έπήγα βιαστικά και νύχτα σ' εκείνο τό μνημείο, πού τήν είχαν θάψει· άνοιξα τή θύρα του μνημείου και άρχισα νά ξε-ντύνω τήν πεθαμένη κόρη, βγάζοντάς της όλα τά ρούχα, άκόμη και τό χιτώνα πού φοροῦσε κατάσαρκα· κι όταν τήν ξεγύμνωσα έντελώς και τής πῆρα όλα τά ρούχα και τά κοσμήματα αφήνοντάς την γυμνή όπως τή γέννησε ή μάνα της, πῆγα νά φύγω. Δέν πρόλαβα όμως νά βγώ από τόν τάφο, γιατί εκείνη άνασηκώθηκε άπ' τό νεκροκρέβατό της και στάθηκε μπροστά μου· άπλωσε τό άριστερό χέρι της κ' έπιασε τό δικό μου δεξί, λέγοντάς μου:

— Τί σ' έκαμε, άνθρωπέ μου, νά φερθείς τόσο επί-πόλαια και νά μέ ξεγυμνώσεις; Δέν έπρεπε νά φοβηθείς τό Θεό και τό κριμα πού παίρνεις επάνω σου, ως τή Δευτέρα Παρουσία; Δέν έπρεπε νά σεβαστείς, όπως όφειλες, μιά πεθαμένη, και δέν ντράπηκες νά γδύσεις ένα νεκρό κορίτσι; Τί χριστιανός είς' έσύ, πού δέν κοκκίνισες από ντροπή καθώς μέ ξέντυνες και μ' άφη-νες γυμνή, χωρίς νά λογαριάσεις ούτε νά ντραπείς τή γυναικεία φύση και άδυναμία; Μήπως αυτή ή γυναι-κεία φύση δέν έγέννησε κ' έσένα, τόν ταλαίπωρο; Και μέ ό,τι έκαμες σέ μένα σήμερα, δέν επρόσβαλες στό πρόσωπό μου και τήν ίδια τή μητέρα σου; Τί άπολο-για θά βρείς νά δώσεις, γι' αυτό πού έκαμες, ώ άθλιε και δίχως έλπίδα σωτηρίας άνθρωπε; Όταν βρεθείς

μπροστά στό φριχτό βῆμα τής δικαιοσύνης του Χρι-στοῦ και μάθεις, πώς ως τά σήμερα στή ζωή μου όλό-κληρη, κανένας ξένος άνθρωπος δέν είδε ούτε καν τό πρόσωπό μου, κ' έσύ έτόλμησες νά μέ ξεντύσεις, μά-λιστα ύστερ' από τό θάνατό μου και τόν ένταφιασμό μου, και νά ιδείς όλόγυμνο τό σώμα μου, τί θ' άπο-λογηθείς, ταλαίπωρε;...

»Αλλοίμονο στήν ανθρωπότητα, πόσο ξέπεσε και πού κατάντησε! Μέ ποιά καρδιά, δυστυχισμένη, μέ ποιά χέρια και ποίο στόμα θά τολμήσεις νά μεταλάβεις από τό δεσποτικό σώμα και αίμα του Ίησου Χριστου μας; Και σέ ποιά από τά έργα σου έλπίζεις νά σέ σώσουν, όταν φτάσει εκείνη ή φοβερή μέρα τής κρίσεως, όταν διαπράττεις τέτοια αισχρά πράγματα σήμερα; Δέν βάζεις καθόλου στό νοῦ σου τό Θεό, και δέν τόν φοβά-σαι· μά δέν σκέφτεσαι τουλάχιστον, εκείνη τήν ώρα του θανάτου σου; Δέν συλλογίζεσαι πώς, κάνοντας τ' άνοσι-ουργήματα των άπίστων και των άσεβών, θά κληρονο-μήσεις κ' έσύ, όπως ακριβώς εκείνοι, τήν αιώνια κόλα-ση;

Κ' έγώ, ό έλεεινός και πανάθλιος, βλέποντας και άκούγοντας όλα έτοῦτα, έδείλιασα κ' αισθάνθηκα νά μέ πνίγει ένας φόβος. Και, μόλις πού μπορούσα ν' άνοιξω τό στόμα μου, τής λέω, μέ δάκρυα στά μάτια και τρέ-μοντας από τό φόβο:

— Σπλαχνίσου με, τόν έλεεινό, και άφησέ με νά φύγω, και σου ύπόσχομαι νά μήν ξανακάνω κάτι τέτοιο!

Έκείνη, όμως, μέ κοίταξε αυστηρά και μου άποκρι-θηκε:

— Πράγματι, μπήκες πολύ εύκολα έδω, όπως τό θέλησες, μά δέν θά βγεις από δω κατά τή θέλησή σου, γιατί ό τάφος τουτός θά 'ναι κοινός, για μένα και για

σένα. Καί μή νομίσεις, πώς θά πεθάνεις εύκολα καί γρήγορα: γιά πολλές μέρες θά βασανίζεσαι φοβερά, καί ύστερα θά παραδώσεις κακήν-κακώς τήν ψυχή σου!

Κ' ένω συνέχιζα νά κλαίω άσταμάτητα, δέν έπαυα νά τήν θερμοπαρακαλῶ νά μ' αφήσει νά φύγω, παίρνοντας ὄρκους καί βάζοντας τό Θεό μάρτυρα, πώς δέν θά ξανακάνω τέτοια πράξη, άνομη καί άποτρόπαιη. Κάποια στιγμή, καί ύστερ' από τόσα δάκρυα καί παρακάλια, μοῦ λέει:

— Άν θέλεις νά ζήσεις καί νά λυτρωθεῖς από τούτη τήν ανάγκη, δός μου τό λόγο σου, πώς, άν σέ αφήσω, ὄχι μόνο δέν θά ξανακάνεις τέτοιες αισχρές πράξεις, μά καί θ' αφήσεις άμέσως τόν κόσμο καί θά γίνεις μοναχός, μετανοώντας μέ καθαρότητα καρδιάς καί ειλικρίνεια γιά ὅλα ὅσα έπραξες.

Κ' έγώ τότε τῆς ύποσχέθηκα, πώς, άν μ' αφήνε, ὄχι μονάχα εκείνα πού εἶπε θά κάμω, μά καί ὅτι από κείνη τήν ὥρα θά έφευγα γιά τό μοναστήρι, δίχως κᾶν νά περάσω απ' τό σπίτι μου.

Τότε, κάπως μαλάκωσε τό σκληρό της πρόσωπο, καί μοῦ λέει:

— Ντύσε με πάλι, ὅπως μέ βρήκες ὅταν ἤρθες.

Καί ὅταν τήν έντυσα, μ' εὐλάβεια πολλή, μέ αφήσε, έγειρε πάλι στό νεκροκρέβατό της καί ξανακοιμήθηκε. Κ' έγώ, άμέσως, ντυμένος ακόμα τό φόβο καί τόν τρόμο εκείνο, βγήκα εὐθύς από τό μνήμα κ' έτρεξα κατ' εὐθείαν ἐδῶ, χωρίς νά κοιτάξω ἤ νά ιδῶ τίποτε ἄλλο, ὅπως τῆς εἶχα ύποσχεθεῖ.

Καί ὁ Γέροντας, έκλεισε τήν αφήγηση μέ τοῦτα τά λόγια:

Άκούγοντας ὅλα εκείνα, πού μοῦ εἶπε συγκλονισμένος ὁ ταλαίπωρος νέος, τόν παρηγόρησα ὅσο μπορούσα

μέ λόγους γιά τή μετάνοια καί τήν ψυχική σωτηρία: ὕστερ' από ένα χρονικό διάστημα τόν έκαμα καλόγερο καί τόν έκλεισα σ' ένα σπήλαιο, κοντά στήν πόλη. Έκει, εύχαριστώντας τό Θεό μέ ὄλη τή θερμή τῆς καρδιάς του γιά τό σωτήριο δρόμο τῆς ψυχῆς του, καί προκόβοντας πρόθυμα σέ κάθε άρετή, βάδισε ὡς τό τέλος τό δρόμο τοῦ Θεοῦ.

κβ'

ΓαΜ-4

Δυό μοναχοί έρημίτες παρακάλεσαν τό Θεό στήν προσευχή τους νά τούς φανερώσει σέ ποιά μέτρα έφτασαν στήν κλίμακα τῶν άρετῶν*. Καί τότε ἤρθε μιά φωνή άνωθεν, πού τούς έλεγε, πώς “στό τάδε χωριό ζῆ κάποιος κοσμικός μέ τό ἴνομα Εὐχάριστος, καί τή γυναῖκα του Μαρία· εἰσεῖς δέν έχετε φτάσει ακόμη στά μέτρα τῆς άρετῆς τους”. Σηκώθηκαν, λοιπόν, οἱ δυό Γέροντες καί πήγαν σ' εκείνο τό χωριό, καί, ρωτώντας, βρήκαν τό σπίτι τους. Βλέποντας τή γυναῖκα τοῦ Εὐχάριστου, τή ρωτᾶνε:

— Ποῦ βρίσκεται ὁ άντρας σου;

— Εἶναι τσομπάνος, τούς άπαντᾶ εκείνη, καί βόσκει τά πρόβατα.

Καί τούς πέρασε μέσα στό σπίτι νά τόν περιμένουν. Ὅταν βράδευσε ἤρθε καί ὁ Εὐχάριστος μέ τά πρόβατα. Χάρηκε πού εἶδε τούς Γέροντες. Ἡ γυναῖκα του έτοίμαζε φαγητό νά τούς φιλέψουν, καί ὁ Εὐχάριστος έβαλε νερό νά πλύνει τά κουρασμένα καί σκονισμένα πόδια τους. Τότε οἱ Γέροντες τοῦ λένε:

— Δέν θά βάλουμε τίποτε στό στόμα μας, άν δέν μᾶς πείς πρῶτα ποιά εἶναι ἡ πνευματική έργασία σου.

* Βλ. Π. Β. Πάσχου, Ἔρωσ Ὁρθοδοξίας, έκδ. δ', Ἀθ. 1987, σελ. 493 ἐξ.

Ὁ Εὐχάριστος ἔσκυψε ταπεινά τὸ κεφάλι, λέγοντας:

– Ἐγὼ εἶμαι τσομπάνος κι αὐτὴ εἶναι ἡ γυναίκα μου.

Τί ἄλλο θέλετε νὰ μάθετε;

Μὰ ὅσο κι ἂν ἐπέμεναν ἐκεῖνοι, παρακαλώντας τον, ἐκεῖνος δὲν ἤθελε νὰ τοὺς πεῖ τίποτε. Τότε ἀναγκάστηκαν οἱ Γέροντες νὰ τοῦ τὸ ποῦν:

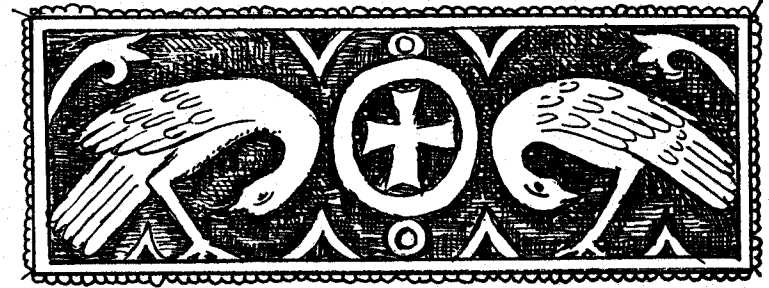
– Μάθε, πὼς ὁ Θεὸς μᾶς ἔστειλε σ' ἐσένα, γι' αὐτὸ πού σέ ρωτοῦμε.

Σὰν ἄκουσε τοῦτο τὸ λόγο, φοβήθηκε ὁ Εὐχάριστος, καὶ ἄρχισε νὰ τοὺς λέγει, μὲ σεμνότητα:

– Νά, λοιπόν, εἶδατε αὐτὰ τὰ πρόβατα, πού κληρονομήσαμε ἀπ' τοὺς γονεῖς μας. Ὅ,τι εὐλογῆσει ὁ Θεὸς καὶ βγάλουμε ἀπ' αὐτὰ, τὸ κάνουμε τρία ἴσα μερίδια: ἓνα γιὰ τοὺς φτωχοὺς, ἓνα γιὰ φιλοξενία, κ' ἓνα γιὰ τίς ἀνάγκες τῆς ζωῆς μας... Ἀπὸ τότε πού παντρευτήκαμε εἶχαμε τὴ διάθεση νὰ ζήσουμε παρθενικά καὶ δὲν κοιμηθήκαμε ποτέ μαζί, ἔχοντας ὁ καθένας τὸ δικό του κρεβάτι. Τῆ νύχτα φοροῦμε σακκιά, καὶ τὸν περισσότερο χρόνο τὸν περνοῦμε σέ προσευχή, παρακαλώντας τὸ Θεὸ νὰ συγχωρέσει τίς ἁμαρτίες μας, ἐνῶ τὴν ἡμέρα φοροῦμε κανονικά τὰ ἐνδύματά μας.

» Ἴσαμε σήμερα κανεῖς δὲν ἔμαθε αὐτὴ τὴν πολιτεία μας, καὶ συγχωρήστε μας πού ἀναγκαστήκαμε νὰ τὴ φανερώσουμε.

Ὅταν οἱ Γέροντες ἄκουσαν ὅλα τοῦτα, ἐθαύμασαν καὶ κοίταζαν μὲ ἀπορία ὁ ἓνας τὸν ἄλλο. Τοὺς χαιρέτησαν κ' ἔφυγαν γιὰ τὴ σκήτη τους, δοξάζοντας τὸ Θεό.

Δ' ΑΠΟ ΤΟ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΟΛΙ *

α'

Τὴν ἐποχὴ πού βασιλεῦε ὁ Τιβέριος, ὁ περίφημος καὶ πιστὸς Καίσαρας, ἐπήγαμε νὰ ἐπισκεφτοῦμε τὴν Ὁάση, πού βρίσκεται στὰ δυτικά τῆς ἄνω Θηβαΐδας, πρὸς τὴν ἔρημο. Ἐκεῖ βρισκόταν ἐκεῖνο τὸν καιρὸ καὶ ὁ αἰρετικὸς Νεστόριος, ὁ ὁποῖος ἐδίδασκε βλάσφημες διδασκαλίες γιὰ τὴν παναγία Θεοτόκο, τὴ μητέρα τοῦ Χριστοῦ μας, τὴν ὑπέραγνη Μαρία, ὅπου μέσα στὰ σπλάχνα της ἐνσαρκώθη κ' ἐγεννήθη ὁ προαιώνιος Λόγος τοῦ Θεοῦ. Γι' αὐτὸν ἀκριβῶς τὸ λόγο, τῆς αἰρετικῆς καὶ βλάσφημης διδασκαλίας του, κ' ἐξορίστηκε πρὸς τ' ἀνατολικά μέρη. Ὅμως, μὲ τίς ἐνέργειες κάποιων ὁμοϊδεατῶν τοῦ αἰρετικῶν κατάφερε νὰ βγεῖ κάποιο ἀνακλητικὸ βούλευμα τοῦ βασιλιᾶ καὶ νὰ ἔρθει σ' ἐκεῖνα τὰ μέρη τῆς Ὁάσεως. Ὅμως, πρὶν καλά-καλά φτάσει τὸ βασιλικὸ γράμμα, ὁ Νεστόριος ἀποβραδύς, πρὶν νὰ ξαπλώσει γιὰ ὕπνο στὸ κρεβάτι του, μπῆκε στ' ἀφοδευτήρια, ὅπου τὸν ἄκουσαν ἀπ' ἔξω νὰ λέει:

* Βλ. Th. Nissen, "Unbekannte Erzählungen aus dem Pratum Spirituale" ἐν "Byz. Zeitschrift" 38, 1938, σελ. 351-376 (τὰ κείμενα: σελ. 354-373).

– Σου απέδειξα, Μαρία, ότι δέν ἐγέννησες Θεό, μά ἐν' ἀπλόν ἄνθρωπο.

Κ' ἐκείνοι, ἀπ' ἔξω, μόλις τ' ἄκουσαν ἔφυγαν ἀμέσως. Ἄλλωστε, τούς εἶχε παραγγεῖλει νά μὴν ἀφήσουν κανέναν νά πλησιάσει ἐκεῖ πού ἔμενε, ὥσπου νά τούς καλέσει ἀπό μέσα ὁ ἴδιος ὁ Νεστόριος. Ἐκείνη τήν ὥρα, ὁμως, σταλμένος ἀπό τό Θεό Ἄγγελος ὀργῆς, κι' ἐνῶ ἀκόμη ἡ αἰρετική καί βλάσφημη φράση βρισκόταν στά μισρά χεῖλη του, ἤρθε καί τόν ἐχτύπησε. Κ' ἐκεῖ, μέσα στό ἀφοδευτήριο, χύθηκαν καταγῆς τά σπλάχνα του, πληρώνοντας, ὅπως τοῦ ἄξιζε, ὁ πανάθλιος, τήν κακοβουλία καί τήν κακοπιστία του.

Τό πρωῖ ἔφτασε ὁ βασιλικός ἀγγελιαφόρος μέ τά ἐπίσημα γράμματα, μά δέν μποροῦσε νά τόν ἰδεῖ. Περιμένε λίγο, τίποτε. Ὅταν εἶπε στους ἀνθρώπους, πώς ἔχει κι ἄλλη ἀποστολή καί βιάζεται νά δώσει τό βασιλικό γράμμα, ἐκείνοι τοῦ εἶπαν:

– Μᾶς ἔδωκε αὐστηρή ἐντολή νά μὴν ἀφήσουμε κανέναν νά πλησιάσει, ἄν δέν μᾶς φωνάξει ὁ ἴδιος ἀπό μέσα.

Ἄφοῦ, ὁμως, ὁ Νεστόριος δέν τούς κάλεσε κ' ἐκείνοι δέν ἀνοίγανε, ὁ μαγιστριανός ἐθύμωσε καί ὡς βασιλικός ἀπεσταλμένος, ἀξίωσε νά τοῦ ἀνοίξουν παραβιάζοντας τήν κλειστή θύρα· πράγμα πού ἔγινε, βέβαια, ὅταν χτύπησαν τή θύρα καί δέν ἔλαβαν καμμία ἀπόκριση. Παραβίασαν, λοιπόν, τήν κλειδωμένη πόρτα καί πήγαν στό δωμάτιο πού συνήθως κοιμόταν. Χτύπησαν κ' ἐκεῖ, ἀλλά πάλι ἀπόκριση δέν πῆραν. Τότε, κ' ἐπειδὴ ἦταν γερά κλειδωμένη ἡ πόρτα τοῦ δωματίου, τήν ξεκάρφωσαν καί τήν ἔβγαλαν ὀλόκληρη καί μπῆκαν. Ὅμως, κ' ἐδῶ δέν τόν βρήκανε. Τότε πήγαν στό ἀφοδευτήριο, κ' ἐκεῖ τόν εὐρήκαν νά κάθεται πνιγμένος στίς βρωμιές καί στά χυμένα σπλάχνα του...

Ὁ βασιλικός ἀπεσταλμένος ρώτησε τούς ὑπηρέτες του ἄν εἶχε κάποιο πάθος, κάποια ἴσως ἀσθένεια, καί τό παθε αὐτό, μά ἐκείνοι τοῦ ἀποκρίθηκαν:

– Ὅχι, τίποτε τέτοιο δέν εἶχε. Ἰσα-ἴσα, χτές ἀργά τό βράδυ μᾶς ἄφησε νά φύγουμε, κ' ἔκλεισε τίς θύρες, ὁπως ἀκριβῶς βρέθηκαν. Κ' ἐνῶ ἐμεῖς φεύγαμε ὁ καθέννας στόν τόπο του ν' ἀναπαυθοῦμε, ἐκεῖνος πῆγε στό ἀφοδευτήριο, κ' ἐκεῖ τόν ἀκούσαμε νά λέει, σά νά συνομιλοῦσε μέ τόν ἑαυτό του:

– Σου απέδειξα, Μαρία, ὅτι εἶναι ἀπλός ἄνθρωπος αὐτός πού γέννησες καί ὄχι Θεός.

Καί τότε ὅλοι ὅσοι τ' ἄκουσαν αὐτά, κατάλαβαν ὅτι γι' αὐτόν ἀκριβῶς τό λόγο ἔλαβε καί τόν οἰκτρότατον αὐτό θάνατο. Κ' ἐδῶ ἐκπληρώθηκε ὁ λόγος ἐκεῖνος, τοῦ μεγάλου προφήτου Ἰερεμία, πού λέει: “Οὐαί ἐπί τόν ἄνδρα τοῦτον· οὐ μὴ κλαύσονται αὐτόν, ὦ κύριε, οὐδέ μὴ εἴπωσιν ὀἴμοι, ἀδελφέ, καί οἴμοι κύριε· ταφήν ὄνου ταφήσεται, συμψηθεῖς ῥιφήσεται ἐπέκεινα τῆς πύλης” (Ἰερεμ. κβ' 18 ἔξ.).

Κι αὐτό ἦταν τό φριχτό τέλος τοῦ δυσσεβοῦς Νεστορίου, πού δείχνει καί τό μέλλον πῦρ καί σκότος τό ἐξώτερον πού θά κατοικήσει, ὅπως ὁ ἴδιος τά εἶδε πρὶν ἔρθει ἡ ὥρα του, πληρώνοντας ἀντάξια ὁ ἄθλιος τήν κακόβουλη αἵρεση καί τή βλάσφημη διδασκαλία του γιά τήν Παναγία μας.

β'

Ἐνας ἀδελφός θέλησε νά γίνει μοναχός. Πούλησε, λοιπόν, ὅλα τά χτήματά του καί τά μοίρασε στους φτωχοῦς, ἐκτός ἀπό ἓνα πολύ καλό, πού τό κράτησε γιά τόν ἑαυτό του. Ὅταν ἔγινε μοναχός, ἄρχισε νά δέχεται πιέσεις ἀπό κάποιον πολύ πλούσιο ἄρχοντα τοῦ κόσμου, ὁ

□
 όποιος τό ήθελε δικό του· τόν παρακαλοῦσε, λοιπόν, ό πλούσιος ή νά του πούλησει αυτό τό χτήμα ή νά τό ανταλλάξει μέ κάποιο άλλο, δικό του· ό μοναχός, όμως, δέν ήθελε οὔτε τή μιά οὔτε τήν άλλη λύση.

Συνέπεσε, ώστόσο, ό κοσμικός εκείνος άρχοντας ν' αναλάβει τή διοίκηση εκείνης τής έπαρχίας, όποτε άρχισε να πιέζει φορτικά για ν' αναγκάσει τό μοναχό νά έγκαταλείψει τό χτήμα εκείνο· συχνά, μάλιστα, περνούσε τά κοπάδια τών ζώων του από μέσα και τό κατέστρεφε.

Ό μοναχός στενεύτηκε από τήν ανάγκη, μά δέν είχε τρόπο νά πείσει τόν άρχοντα νά υποχωρήσει. Άποφασίζει και πάει σ' ένα μεγάλο και όνομαστό για τήν άρετή του Γέροντα, πού ασκήτεψε σ' εκείνα τά μέρη. Κάθε φορά, όμως, πού ό μοναχός του ζητούσε νά τόν βοηθήσει γι' αυτό τό θέμα, εκείνος τόν απέπεμπε. Πήγαινε πάλι και πάλι, μά ό Γέροντας τόν έστελνε πίσω στό κελλί του, μή θέλοντας νά του πει τίποτε. Κάποια στιγμή, όταν είδε ό μοναχός πώς ό άρχοντας θά του έπαιρνε μέ τή βία τό χτήμα, πάει στόν Γέροντα και του λέει:

— Γέροντα, για όνομα του Θεού, βοήθησέ με! Στείλε κάποιον νά του μιλήσει, ή γράψε του δυό λέξεις νά μή μου πάρει τό χτήμα.

Βλέποντας ό Γέροντας, πώς δέν θά πάψει νά τόν ένοχλεί μ' αυτό τό θέμα, πιάνει και στέλνει μιά επιστολή στόν άρχοντα, όπου έγραφε τ' ακόλουθα: “Όποιος είναι μοναχός, νά μονάζει πραγματικά, και νά μήν έχει στήν κατοχή του τίποτε, για τό όποιο μπορεί ν' άδικηθεί· εάν, όμως, θέλει νά έχει ιδιοκτησία, τότε άς άδικηθεί, γιατί δέν είναι πραγματικός μοναχός”. Έγραψε απ' έξω τό

όνομα του παραλήπτου κ' έδωκε τό γράμμα στόν ίδιο τό μοναχό νά τό δώσει στόν άρχοντα· φυσικά, ό μοναχός δέν ήξερε καθόλου τό περιεχόμενο του γράμματος. Φεύγει ό μοναχός και πάει στόν άρχοντα· του δίνει τό γράμμα του άγίου Γέροντα, τό όποιο εκείνος δέχτηκε μέ τιμή και σεβασμό. Τό άσπάστηκε, τό έλυσε και τό διάβασε. Τότε ρωτάει τό μοναχό:

— Ξέρεις τί λέει μέσα τό γράμμα;

Κι ό μοναχός του άπαντά:

— Ναι· λέει νά φύγεις από τό χτήμα μου πού καταπατάς.

Ό άρχοντας τότε θαύμασε τήν άρετή του Γέροντα και άφησε τό ξένο χτήμα. Κ' είναι, πράγματι, νά θαυμάσει από τουτο κανείς τήν αγαθότητα του Θεού και τή δύναμη τής άρετής! Τί έγραψε ό Γέροντας προς τόν άρχοντα, δίχως τίποτε τό ύβριστικό ή ένοχλητικό, και πώς τά λόγια εκείνα καταπράυναν τήν καρδιά του άρχοντα, ώστε νά σπλαχνιστεί και νά λυπηθεί τό μοναχό πού τόσο τόν παρακαλούσε!

Υ

Μερικοί φιλόσοφοι και ρήτορες του κόσμου έπισκέφθηκαν κάποτε τό κελλί ενός φημισμένου για τήν άρετή του Γέροντα. Μετά τή συνήθη προσευχή τής συναντήσεως, ό Γέροντας συνέχισε νά πλέκει τό εργόχειρό του, σιωπώντας, και μή σηκώνοντας καν τό κεφάλι προς εκείνους. Άφού πέρασε λίγη ώρα, εκείνοι τόν παρακάλεσαν:

— Γέροντα, πές μας κάποιο λόγο.

Έκείνος, πάλι συνέχιζε νά σιωπά. Κ' εκείνοι έπιμένουν:

— Έμεις, Γέροντα, γι' αυτό ήρθαμε σέ σένα, ν' ακούσουμε κάποια λόγια σου και νά ωφεληθοῦμε.

Καί τότε ὁ Γέροντας τούς εἶπε:

– Ἐσεῖς ξοδέψατε πολλά χρήματα, γιά νά μάθετε νά μιλάτε· ἐγώ, ὅμως, ἐγκατέλειψα τόν κόσμο γιά νά μάθω νά σιωπῶ.

Ἐκεῖνοι, ἀκούγοντας τοῦτα τά λόγια, ἐθαύμασαν τή σοφία τοῦ Γέροντα, καί ἀνεχώρησαν μέ τήν ψυχή ὠφελιμένη.

δ'

Ἕνας ἀπό τούς ἀγίους Πατέρες μᾶς διηγήθηκε τό ἀκόλουθο περιστατικό.

Στή Θεσσαλονίκη, σ' ἓνα γυναικεῖο μοναστήρι, σέ μιά μοναχή του ἤρθε λογισμός, ὕστερ' ἀπό διαβολική ἐνέργεια, νά βγεῖ ἀπό τή μονή. Μόλις βγήκε ἀπό τό μοναστήρι, ὁ διάβολος πού τήν παγίδευσε καί τήν ἔβγαλε στόν κόσμο δέν ἄργησε νά τή ρίξει στό βόρβορο τῆς πορνείας. Καί σ' αὐτόν τό βόρβορο ἔμεινε ἀρκετόν καιρό ἡ ταλαίπωρη μοναχή.

Ἵστερα, μέ τή χάρη τοῦ Θεοῦ, μετανόησε καί θέλησε νά γυρίσει πάλι στήν προηγούμενη ζωή της. Πῆρε τό δρόμο γιά τή μονή τῆς μετανοίας της, ἀλλά στήν πύλη τοῦ μοναστηριοῦ ἔπεσε καί ξεψύχησε. Τότε ἀποκαλύφθηκε σέ κάποιον ἅγιο Ἐπίσκοπο ὁ θάνατός της. Τήν ὥρα, μάλιστα, τοῦ θανάτου της ὁ Ἐπίσκοπος εἶδε τούς ἀγίους Ἀγγέλους τοῦ Θεοῦ πού ἤρθαν νά παραλάβουν τήν ψυχή της, καί ἀπό τήν ἄλλη πλευρά εἶδε τούς Δαίμονες, καί ἄκουσε τόν παρακάτω διάλογο:

– Ἦρθε στό μοναστήρι μετανοημένη, ἔλεγαν οἱ Ἄγγελοι.

– Τόσον καιρό δούλευε μαζί μας, ἔλεγαν οἱ Δαίμο-

νες· εἶναι δική μας.

Ὁ διάλογος συνεχιζόταν γιά πολλή ὥρα, καί οἱ Δαίμονες ἐπέμεναν:

– Βλέπετε, ὅτι οὔτε κἂν πρόλαβε νά μπεῖ μέσα στό μοναστήρι, καί ξεψύχησε μπροστά στήν πύλη, πῶς λοιπόν λέτε ὅτι μετανόησε; Καί ἄλλα τέτοια ἔλεγαν οἱ ἐχθροί τοῦ καλοῦ, γιά ν' ἀρπάξουν τήν ψυχή της.

Μά καί οἱ ἅγιοι Ἄγγελοι τούς ἀποκρίνονταν ἀναλόγως:

– Ἀπό τήν ὥρα πού εἶδε ὁ Θεός τήν πρόθεση καί τή διάθεσή της γιά μετάνοια, ἤδη ἔκλινε κ' Ἐκεῖνος πρὸς τή μετανοοῦσα μέ συμπάθεια, κ' ἐδέχθηκε τή μετάνοιά της. Καί, βέβαια, κυρία τοῦ σκοποῦ τῆς μετάνοιας ἦταν ἡ μοναχή, πού ἔδειξε τήν κλίση της καί τή διάθεσή της μέ τά σταθερά βήματά της πρὸς τή μονή τῆς μετανοίας της, ἀλλά κύριος τῆς ζωῆς εἶναι ὁ Κύριος καί Δεσπότης τῶν πάντων.

Ἵστερ' ἀπό τοῦτα τά λόγια, ὑποχώρησαν καταντροπιασμένοι οἱ Δαίμονες κ' ἐξαφανίστηκαν.

Καί ὁ ἅγιος Ἐπίσκοπος, πού εἶδε τήν ἀποκάλυψη αὐτῆς τῆς μάχης μεταξύ Ἀγγέλων καί Δαιμόνων, τά διηγήθηκε σέ κάποιους χριστιανούς, ἀπ' τούς ὁποίους τά πληροφορηθήκαμε κ' ἐμεῖς καί τά εἶπαμε σ' ἐσᾶς. Βλέποντας ὄλ' αὐτά, ἀδελφοί μου, ἄς προσέχουμε πολύ καί νά εἶμαστε ἀσφαλισμένοι πνευματικά, χωρίς νά ὑποχωροῦμε στούς λογισμούς καί στ' ἁμαρτήματα, μά νά πολεμοῦμε τούς δαιμονικούς πειρασμούς – ἰδίως ἐκείνους πού μᾶς σπρώχνουν νά φύγουμε ἀπό τό μοναστήρι – καί νά μὴν πέσουμε, ὅπως αὐτοί πού δέν γνωρίζουν, στίς πονηρές παγίδες καί στά θανατερά βρόχια τοῦ ἐχθροῦ μας.

ε'

ΔCΘ-4

Κάποιος από τούς αγίους Πατέρες διηγιότανε τήν ακόλουθην ιστορία*, πού τού συνέβη.

– Βρέθηκα στήν Ἀλεξάνδρεια καί μπήκα σ' ἕναν ἱερό ναό Μάρτυρος νά προσκυνήσω καί νά προσευχηθῶ. Ἐκεῖ, βλέπω μιά εὐσεβῆ γυναῖκα, πού φοροῦσε μαῦρα, ὅπως οἱ νέες χῆρες, καί εἶχε μαζί της παιδιά καί ὑπηρετές. Εἶχε πλησιάσει πολύ στό ἱερό τοῦ μαρτυρίου, εἶχε πιαστεῖ ἀπό τά κάγκελα καί, ἀνάμεσα στ' ἄλλα λόγια προσευχῆς, ἐφώναζε:

– Μ' ἐγκατέλειψες, Κύριε! Δέσποτα πολυεὐσπλαχνε, ἐλέησέ με!

Ἐκλαιγε μέ ἀναφυλλητά καί οἱ κραυγές της δέν μέ ἀφηναν νά προσευχηθῶ, ἀλλά ὥστόσο μέ γέμιζαν κατάνυξη. Ἐβαλα μέ τό λογισμό μου, πώς ἦταν κάποια χήρα καί κάποιο βάσανο τήν τυραννάει. Ὅμως, ἔχοντας γνωριμία μέ τόν ἐπίτροπο τοῦ βασιλικοῦ ἄρχοντα ἐκεῖ, ἔμεινα μαζί του, ὥσπου νά τελειώσει τήν προσευχή της ἡ γυναῖκα ἐκείνη. Μετά, κάλεσα ἕναν ὑπηρέτη της καί τοῦ εἶπα:

– Φώναξέ μου τήν κυρία σου.

Ὅταν μ' ἐπλησίασε τῆς εἶπα ἐκεῖνα πού εἶχα σκεφεῖ, καί μήπως μποροῦσα νά βοηθήσω σέ τίποτε. Κ' ἐκείνη ἔβαλε πάλι τούς στεναγμούς καί τά δάκρυα, λέγοντας:

– Δέν ξέρεις, πάτερ μου, τί εἶναι αὐτό πού ἔχω; Μ' ἐγκατέλειψε ὁ Θεός καί δέν μ' ἐπισκέφτεται πιά! Σήμερα κλείνουν τρία χρόνια, πού οὔτε ἐγώ ἀρρώστησα, οὔτε κάποιο παιδί μου ἢ κάποιος ὑπηρέτης μου, καί σκέφτομαι μήπως ὁ Θεός μέ ἀποστρέφεται ἀπό τίς πολλές ἁμαρτίες μου.

* Πρβλ. Νέον Μητερικόν, ξ', σελ. 113-114. Γυναίκες τῆς Ἐρήμου, σελ. 166-167.

Γι' αὐτό κλαίω καί θρηνῶ, γιά νά μ' ἐπισκεφεῖ πάλι, καί γρήγορα, ὁ Θεός, νά μοῦ δείξει τήν εὐσπλαχνία του.

Ἐγώ τότε, ἐθαύμασα τήν εὐσέβεια καί τή λεπτότητα τῆς ψυχῆς της, τῆς ἔδωκα τήν εὐχή μου κ' ἔφυγα, δοξάζοντας τό Θεό.

στ'

Ἐνας εὐσεβῆς προσκυνητής μᾶς ἀφηγήθηκε τοῦτο τό περιστατικό. Πήγαμε νά ἐπισκεφτοῦμε τό κοινόβιο ἑνός αγίου Γέροντα, στή Θηβαῖδα. Μόλις πλησιάσαμε στό μοναστήρι, μεγάλα λυκόσκυλα σάν ἐκεῖνα πού φυλάγουν τά κοπάδια τῶν γιδιῶν στά βουνά, στάθηκαν πάνω στά τείχη καί μᾶς ἐγάβγιζαν· ἐγώ φοβήθηκα καί θέλησα νά κατέβω ἀπό τό ἄλογο, μά οἱ ἄλλοι συμπροσκυνηταί, πού γνῶριζαν ἀπό ἄλλες φορές αὐτά τά γαβγίσματα τῶν σκυλιῶν, μέ καθυσύχασαν:

– Μήν ἀνησυχεῖς καί μήν κατέβεις, κύριε. Τά σκυλιά ἔχουν ἐντολή ἀπό τόν Γέροντα νά μήν κατέβουν πιό κάτω ἀπό κείνο τό σημεῖο – καί μοῦ ἔδειξαν ἕναν τροχό.

Ὅταν πιά μπήκαμε στό μοναστήρι καί πήραμε τίς εὐχές τῶν πατέρων, μᾶς πέρασαν ἀπό τό πηγάδι, πού ἀντλοῦσαν νερό. Ἐκείνη τήν ὥρα ἦταν καθορισμένο νά φάλλουν οἱ Μοναχοί· εἶδαμε, λοιπόν, τήν καμήλα, πού κανονικά γυροῦσε καί ἀνέβαζε τό νερό ἀπό τό πηγάδι, νά στέκεται ἀκίνητη. Ὅταν τούς ρωτήσαμε, γιατί ἡ καμήλα δέν ἐργάζεται καί παραμένει ἀκίνητη, μᾶς ἀποκρίθηκαν:

– Ὁ ἅγιος Καθηγούμενος τῆς ἔδωκε αὐτή τήν ἐντολή: ὅταν χτυπήσει τό σήμαντρο γιά προσευχή καί φαλμωδία, νά σταματάει καί νά μή γυρίζει τό μαγγανοπήγαδο, ὥσπου νά τελειώσει ἡ ἀκολουθία στήν ἐκκλησία. Καί αὐτό ἔγινε, γιὰτί κάποτε, ὅταν χτύπησε τό σήμαντρο γιά

τήν ψαλμωδία, ὁ Φρεαρίτης, μέ τό θόρυβο τοῦ μηχανισμοῦ πού ἀνεβάζει τό νερό, δέν τό ἄκουσε καί δέν ἤρθε στήν ἐκκλησία. Τότε ὁ ἀββᾶς ἤρθε στό φρέαρ καί λέει στόν ἀρμόδιο γι' αὐτό τό διακόνημα μοναχό, τόν Φρεαρίτη:

– Γιατί δέν ἤρθες στήν ὥρα τῆς ψαλμωδίας στήν ἐκκλησία;

– Συγχώρεσέ με, Γέροντα, τοῦ ἀπάντησ' ἐκεῖνος, διότι ἀπό τό θόρυβο τοῦ μηχανισμοῦ δέν μπόρεσα ν' ἀκούσω τό σήμαντρο γιά τήν ἐκκλησία.

Τότε ὁ Γέροντας στάθηκε μπρός στήν καμήλα πού ἀντλοῦσε τό νερό καί τῆς μίλησε μέ αὐστηρότητα:

– Ἄς εἶν' εὐλογημένο τό ὄνομα τοῦ Κυρίου! Ἀπό τώρα καί πέρα, ὅταν ἀκοῦς τό σήμαντρο νά χτυπάει γιά τήν ἐκκλησία, δέν θά κουνηθεῖς, ὥσπου νά τελειώσει ὄλ' ἡ ἀκολουθία.

Καί ἀπό τότε ἡ καμήλα τηρεῖ τήν ἐντολή τοῦ Γέροντα. Καί ἂν ἀκόμη ἀλλάξουν τήν καμήλα καί βάλουν ἄλλη στή θέση της, κ' ἐκεῖνη τηρεῖ μέ τήν ἴδια εὐλάβεια τήν ἐντολή τοῦ Γέροντα.

Κ' ἐμεῖς ὅλοι, ἀκούοντάς τα, δοξάσαμε τό Θεό.

ζ'

Ἐξοῦσε στή Θηβαΐδα ἕνας εὐσεβῆς λαϊκός, μέ τ' ὄνομα Παῦλος, ὁ ὁποῖος ἀκολουθοῦσε μέρα καί νύχτα τή λατρευτική παράδοση τῆς ἀγίας Ὁρθοδόξου Καθολικῆς Ἐκκλησίας τοῦ Θεοῦ. Βλέποντάς τον ἔτσι κάποιος σπουδαῖος πνευματικός ἄνθρωπος τοῦ τόπου, τοῦ εἶπε:

– Ἀδελφέ Παῦλε, οὔτε γονεῖς ἔχεις, μά οὔτε καί γυναίκα θέλεις νά πάρεις. Γιατί, λοιπόν, δέν γίνεσαι μοναχός;

– Ὅρθά μιλήσατε, τούς ἀπαντᾷ ἐκεῖνος. Θά πάω νά γίνω μοναχός. Φεύγει ἀμέσως καί πάει σ' ἕνα μοναχικό κελλί, ὅπου ἔμενε μόνος του, μέ ἄσκηση καί τούς γνωστούς κόπους καί ἀγῶνες τῶν μοναχῶν. Ἦταν ἀπλός καί ἀκέρατος σέ ὅλα του καί προχωροῦσε στή μοναχική ζωή. Ὅμως, ὁ πονηρός δαίμονας, βλέποντας αὐτή τήν ἀπλότητα καί τήν ἀκεραιότητά του, τοῦ παρουσιάζεται ὡς φωτεινός ἄγγελος, προλέγοντάς του κάποιες φαντασίες καί πειρασμούς, ὑποκριτικά. Καί καθώς τόν ἔβλεπε ὁ δαίμονας νά τόν πιστεύει, τοῦ λέει:

– Ὁ Χριστός ἀγάπησε τήν ἀσκητική πολιτεία σου καί αὔριο θά ρθεῖ ὁ ἴδιος ἐδῶ νά σοῦ προσφέρει δῶρα καί χαρίσματα. Ὅταν ἔρθει λοιπόν, νά βγεις ἀπό τό κελλί σου νά τόν προσκυνήσεις, καί ἀφοῦ πάρεις τά χαρίσματα νά ξαναμπεῖς στό κελλί σου.

Ὅταν ὁ Παῦλος ἐβγῆκε τήν ἄλλη μέρα ἀπό τό κελλί του, βλέπει μιά παράταξη λαμπρῶν δῆθεν ἀγγέλων, μ' ἕναν πύρινο τροχό, καί στή μέση τοῦ τροχοῦ τοῦ φάνηκε πώς εἶδε τό Χριστό, ἀπαστράπτοντα. Μόλις, ὅμως, ἔγειρε τό κεφάλι γιά νά προσκυνήσει, δέχεται στό μάγουλο ἕνα τόσο ἰσχυρό ράπισμα πού τόν πῆγε στό ἀντίθετο μέρος, γιά νά μήν προσκυνήσει. Ἐπεσε τότε στή γῆ καί κοίταξε μέ προσοχή, ἀλλά δέν εἶδε κανέναν ἀπό κείνους πού κρατοῦσαν λαμπάδες καί περιτριγυρίζαν τόν πύρινο τροχό. Τότε μόνο κατάλαβε, πώς ὄλ' αὐτά ἦταν χλεύη καί παγίδα τοῦ σατανᾶ, κ' ἔμεινε σ' αὐτόν ἐκεῖ τόν τόπο δυό μέρες καί δυό νύχτες, κλαίγοντας καί κρίζοντας πρὸς τό Θεό:

– Ἀλλοίμονο σ' ἐμένα, τόν ἁμαρτωλό! Ἀμάρτησα! Ἐχασα πιά ὅλη τή ζωή μου καί δέν ξέρω πιά τί νά κάμω!...

Ὁ Παῦλος εἶχε ἀκουστά ἐκεῖνον τόν καιρό, πώς ὑπῆρχε στήν Ἄνω Θηβαΐδα ἕνας φημισμένος ἀναχωρητής

712N-5

K1B-4

έδω και αρκετά χρόνια. Ζούσε μόνος του σ' έναν αγρό. Σκέφτηκε, λοιπόν, ν' ανέβει κοντά του και να του πει όλα τα συμβάντα, ζητώντας τη συμβουλή του. Μόλις πλησίασε στον τόπο που βρισκόταν ο Γέροντας εκείνος, έπεσε στο έδαφος μπρούμυτα, τόσο που κόλλησε ή κοιλιά του στη γη, και του λέει:

- Άμάρτησα, Γέροντα. Συγχώρεσέ με και προσευχήσου για μένα!

Και ο Γέροντας τον αποπήρε, λέγοντάς του αύστηρά:

- Δέν φεύγεις από δώ, λέω εγώ, πού κατάντησες χλεύη τών δαιμόνων; Φύγε και μήν πλησιάζεις έδω καθόλου!

Ο Γέροντας του είπε και άλλα τέτοια ύβριστικά σέ τόνο αύστηρό, μά εκείνος εκεί, ριγμένος στο έδαφος, έκλαιγε και παρακαλούσε, συνέχεια. Στο τέλος, κίνησε τη συμπάθεια του Γέροντα, ο οποίος τον κάλεσε κοντά του και του λέει:

- Έάν πήγαινες να μάθεις κάποια τέχνη, οποιαδήποτε, δέν θα πήγαινες σέ κάποιον ικανό τεχνίτη για να μάθεις τά καθέκαστα αυτης της τέχνης; Έσύ, ωστόσο, πήγες να μείνεις μόνος σου, μέ δάσκαλο τον έαυτό σου, και δίχως να εμπιστευτείς να μαθητέψεις σέ κάποιον Γέροντα. Πάλι καλά, πού ο άγιος Θεός σέ λυπήθηκε και σέ βοήθησε, στέλνοντας τον άγιον Άγγελό Του να σέ ραπίσει: διότι, αν τότε είχες προσκυνήσει τό δαίμονα, θα έχανες τά λογικά σου και θα τριγυνοῦσες τίς πολιτείες σαν ένας απ' όλους τους δαιμονισμένους. Από δώ κ' εμπρός, να ευχαριστείς τό Θεό πού σέ βοήθησε, και να μπεις σ' ένα Κοινόβιο.

Τόν πήρε, λοιπόν, ο Γέροντας και τον πήγε σ' ένα Κοινόβιο της Θηβαΐδας. Έκει, τον περέδωκε στον άγιο Καθηγούμενο, λέγοντάς του:

- Βάλε τον, σέ παρακαλώ, στο μαγειρείο, για έφτά χρόνια: εκεί θα δουλέψει την έντολή του Χριστού και θα διακονήσει τους αδελφούς του.

Γύρισε μετά προς τον Παῦλο και του λέει:

- Περίμενε, προσέχοντας στο διακονημά σου. Έστερ' από έφτά χρόνια θα έρθω πάλι και θα σου πω τί θα κάνεις.

Όταν πέρασαν τά έφτά πρώτα χρόνια, ήρθε πάλι ο Γέροντας και λέει στον άγιο Καθηγούμενο:

- Βάλε τον, σέ παρακαλώ, σ' ένα κελλι έξω από τό Κοινόβιο.

Τά Κοινόβια της Θηβαΐδας έχουν κάποια έξωτερικά κελλιά, σαν μικρά Καθίσματα για τους αναχωρητάς, όπου, όταν γεράσουν κάποιοι άσκηταί, περνοῦν τίς πέντε μέρες της εβδομάδας, ενώ τό Σαββάτο και την Κυριακή μπαίνουν πάλι στο Κοινόβιο και ζοῦν μαζί μέ τους αδελφούς τους Μοναχούς.

Στράφηκε πάλι προς τον Παῦλο, ο Γέροντας, και του λέει:

- Κάθησε άλλα έφτά χρόνια στο αναχωρητικό αυτό κελλι σου, και μετά θα έρθω πάλι να σου πω τί θα κάνεις.

Και όταν ο μοναχός έτήρησε και αυτη την έντολή, ξανάρθε ο Γέροντας να τον ιδεί. Τόν ρωτάει ο μοναχός Παῦλος:

- Και τώρα, Γέροντα, τί θέλεις να κάμω;

- Τώρα πιά, - του λέει ο Γέροντας - δέν έχεις ανάγκη από μένα και τίς συμβουλές μου. Τό άγιο Πνεῦμα, πού κατοικεί μέσα σου, εκείνο θα σου τά διδάξει όλα.

Μέ δλ' αυτά, όμως, άρχισαν να τον τιμοῦν οί Μοναχοί τον Παῦλο ιδιαίτερα, όποτε αναγκάστηκε να φύγει προς τη Σκήτη. Αλλά, σέ λίγον καιρό, ήρθαν πάλι από τό Κοινόβιο, τον παρακάλεσαν και τον πήραν μαζί τους.

Όμως, και πάλι αισθάνθηκε να τον βαραίνουν οι τιμές εκ μέρους των πατέρων όλης τής αδελφότητας του Κοινοβίου, και αναγκάστηκε πάλι να φύγει. Έπηγε, λοιπόν, στην έρημο και ασκήτευε. Έκει συνέβη να τον ιδώ, πού τον επισκεφτήκαμε με άλλους τρεις πατέρες, κ' έχοντας και τον Γέροντά μου, τον πρεσβύτερο *μαζί μας. Έρημίτης πραγματικός, δέν είχε ούτε ψωμί, ούτε και τό παραμικρό μαγειρικό σκευός, ούτε άλλο τίποτε για τή φροντίδα και τίς ανάγκες του σώματος· μά ούτε κ' εργόχειρο έκανε, ούτε βιβλία είχε, και ούτε στό στόμα του έβαζε τίποτε για πέντε μέρες, πού ζούσε μόνος του – κι άς ήταν και πολύ εϋσωμος. Μας έλεγε, άκόμη, πώς ούτε νερό είχε ποτέ μέσα στό κελλί του. Και κάποτε, όταν μερικοί τον επισκέφτηκαν σέ καιρό μεγάλου καύσωνος και ήταν σκασμένοι στή δίψα, εκείνος, μή έχοντας νερό να τους δώσει, έσηκώθηκε κ' έπροσευχήθηκε· και, ώ του παραδόξου θαύματος, ό Θεός έδωκε ν' αναβρúσει εκεί μπροστά τους νερό, στον τόπο πού προσευχήθηκε ό Γέροντας! Και ήπιαν έτσι και ξεδίψασαν κ' έδόξασαν τό Θεό.

ή

87-2 Ο άββās Βασίλειος ό πρεσβύτερος, ό αναχωρητής, πού είχε γίνει μοναχός στή νέα Λαύρα, μας διηγήθηκε τό άκόλουθο θαύμα, τό όποιο άκουσε με τ' αυτιά του από εϋσεβείς χριστιανούς.

Στήν Παλαιστίνη κοντά ύπήρχε μία πολυάνθρωπη κώμη, όπου κατοικούσαν Χριστιανοί και Έβραίοι και άσχολούνταν με τήν κτηνοτροφία. Έκει τηρούσαν μία πατροπαράδοτη συνήθεια: κάθε μέρα, τό πρωί, έβγαζαν τά ζώα τους στήν πύλη του χωριού, και από κει και πέρα ό καθένας έστελνε τό γιό του ή τόν ύπηρέτη του

* ('ερμηνεία ενήρ', διη) ηρημικη)

νά τά βόσκήσει. Και παίρνοντας τά ζώα τους, και τήν προσωπική τροφή τους ό καθένας, επήγαιναν να τά βοσκήσουν στα χωράφια: άργά τό βράδυ, μετά τή δύση του ήλίου, τά ξανάφερναν πάλι στό χωριό.

Μία μέρα, λοιπόν, καθώς βγήκαν τά παιδιά να βοσκήσουν τά ζώα τους, εκεί πού μαζεύτηκαν να φάνε, τά παιδιά των Χριστιανών είπαν μεταξύ τους:

– Έλάτε να κάμωμε κ' εμείς έδω μία λειτουργική σύναξη, όπως κάνουν οι κληρικοί μας στήν εκκλησία.

Και τότε, αυτός πού ανέλαβε να κάμει τόν Έπίσκοπο, καθόρισε με τή σειρά, ποιός θά είναι ό πρεσβύτερος, ποιός ό διάκονος, ποιός ό ύποδιάκονος και οι αναγνώστες. Μετά πήραν από τίς πέτρες μία μεγάλη πλάκα, για να γίνει άγια Τράπεζα, και έβαλαν και προσφορές από τό ψωμί πού είχαν μαζί τους για να φάνε, για να τελέσουν τή θεία Εϋχαριστία.

Μαζί τους ήταν κ' ένα έβραιόπουλο πού ήταν γιός του άρχιραβίνου, πού τους παρακαλούσε, λέγοντας:

– Πάρτε κ' έμένα μαζί σας, να δώσω κι' εγώ κάτι, όπως έσεις.

Έκεινοι, όμως, τόν απομάκρυναν, λέγοντάς του:

– Δέν μπορείς να ρθείς μαζί μας, γιατί έσύ είσαι Ίουδαϊός.

Τό έβραιόπουλο επέμενε στήν παράκλησή του:

– Πάρτε με μαζί σας, και γίνομαι κ' εγώ Χριστιανός.

Τότε τά παιδιά των Χριστιανών του είπαν, ύποχωρώντας:

– Άν γίνεσαι Χριστιανός, αλλάζει τό πράγμα και σε δεχόμαστε.

Έκεινος συμφώνησε και τόν δέχτηκαν άμέσως στή συντροφιά τους. Βρέθηκε λίγο νερό σ' εκείνο τόν τόπο, και ό Έπίσκοπος τόν βάφτισε και τόν έκαμε Χριστιανό. *

* ('ερμηνεία ενήρ', διη) ηρημικη! ρ 362.10

Μέσα έκαμαν όλες τίς απαραίτητες προετοιμασίες και πρόσφεραν τόν άρτο για τή θεία Ευχαριστία. Όταν, όμως, έφτασαν στό σημείο πού ψάλλεται τό «Είς άγιος» ήρθε από τόν ουράνό φωτιά κ' έκαψε όλα όσα είχαν παραθέσει επάνω στην πλάκα πού είχαν για άγια Τραπεζα. Όλα τά παιδιά έπεσαν κάτω από τό φόβο τους κ' έμειναν σάν απολιθωμένα και νεκρά!

Τό βράδυ, τή συνηθισμένη ώρα, ξεκίνησαν τά ζώα και πήγαν μόνα τους στό χωριό, τό καθένα στό σταύλο του. Τό πρωί, όταν δέν είδαν τά παιδιά τους, οί γονείς έτρεξαν στόν τόπο τής βοσκής να βρούν τί απόγιναν. Έκει βρήκαν σχεδόν μισοπεθαμένα τά παιδιά: τά πήραν, ό καθένας τό παιδί του, και τά πήγαν στά σπίτια τους. Ύστερ' από τρεις μέρες, όταν άρχισαν πιά τά παιδιά να συνέρχονται, οί γονείς τους ρωτούσαν ν' άκούσουν από τά ίδια τά παιδιά τους τί τούς συνέβη, τί έπαθαν. Και τότε τά παιδιά τούς διηγήθηκαν όλα όσα είχαν συμβεί.

Όμως, δέν ήταν τό ίδιο εύκολα τά πράγματα και μέ τό έβραϊόπουλο. Μόλις συνήλθε, τόν φώναξε ό πατέρας του, μά εκείνος δέν ήθελε ν' άκούσει κάτι τέτοιο, λέγοντας:

– Έγώ είμαι Χριστιανός και δέν τρώγω απ' τό ψωμί σας!

Άκούγοντας αυτά τά λόγια ό πατέρας του, έβαλε άμέσως σκοπό να θανατώσει τό γιό του, πού άλλαξοπίστησε, μέ σκληρό και άπάνθρωπο θάνατο. Όστόσο, ό παντογνώστης Θεός, πού γνωρίζει πάντοτε τί έχουμε στό νοϋ και στην καρδιά μας, είδε τήν κακή σκέψη και τά σχέδια του κακοιερέως* τών Έβραίων και βοήθησε να δρομολογηθούν ανάλογα τά πράγματα, για να φανεϊ ή δύναμη τής πίστεως τών Χριστιανών. Έβαλε, λοιπόν στό μυαλό του διοικητού τής κώμης εκείνης, του άμμηρά

* Γιερίως' π. 362, 25

(στρατηγού) όπως τόν λένε, να πάει για λουτρό, αλλά (για καλό και για κακό) συνέστησε μέ αυστηρότητα στόν υπεύθυνο τών λουτρών:

– Πληροφοροϋμαι και από άλλους πως άμελείς και καταφρονείς τίς έντολές μου αφήνοντας κρύα τήν άτμόσφαιρα και τό λουτρό. Έδω και πολύν καιρό, κάθε φορά πού έρχομαι κ' έγώ ό ίδιος να λουστῶ, βλέπω να κοροϊδεύεις τούς πάντες, και βρίσκω κατάψυχρο τό λουτρό. Υπόσχομαι στόν μεγάλο Θεό, πως άν παρακούσεις πάλι στά λόγια μου και δέν τό ζεστάνεις αρκετά ή τύχει να τό βρω αύριο ψυχρό, θά σου κόψω τό κεφάλι, δίχως άλλη κουβέντα.

Ό υπεύθυνος τών λουτρών ύποσχέθηκε, φοβισμένος, να κάμει πιστά ό,τι του παράγγειλε ό άμμηράς. Τουτο τό πληροφορήθηκε ό αρχираβίνος και πατέρας του παιδιού πού δέν ήθελε να φάει, και άδραξε άμέσως τήν ευκαιρία: φωνάζει στό σπίτι του τόν υπεύθυνο τών λουτρών και του λέει:

– Θυμάσαι, βέβαια, ότι μου όφείλεις δέκα χρυσά νομίσματα.

– Ναί, του άπαντᾶ εκείνος, τό θυμοϋμαι.

– Πρόσεξε, λοιπόν, του λέει αυστηρά: άν κάμεις ό,τι σου πώ, όλο αυτό τό χρέος σου θά τό σβήσω και θά τό ξεχάσω.

– Ό,τι διατάξεις – άπαντᾶ εκείνος – θά τό κάμω, για να λευτερωθώ και από τό βαρύ χρέος του δανείου.

Τότε ό παράνομος αυτός κακοιερέυς του λέει:

– Πληροφορήθηκα πως έλαβες έντολές από τόν άμμηρά να κάψεις πολύ τό φούρνο του λουτροϋ, για να ζεσταθει καλά τό νερό. Έπειδή τυχαίνει να έχω ένα δοϋλο, πού δέν μ' άκούει και όλο μ' έξοργίζει, θέλω, όταν κάψεις καλά τό φούρνο και είσαι έτοιμος να τόν κλεί-

σεις, νά μέ ειδοποιήσεις. Καί τότε, ὅποιον σοῦ στείλω γιά νά σέ ρωτήσῃ ἄν ἔχει ζεσταθεῖ ἄρκετά τό λουτρό, ἄρπαξέ τον, πέταξέ τον μέσα στό καμίνι, σφράγισε τό φούρνο καί παράτησέ τον νά καεῖ, γιά ν' ἀπαλλαγῶ ἀπό τόν κακόγνωμο αὐτό δοῦλο.

Σάν τ' ἄκουσε αὐτά ὁ ὑπεύθυνος τῶν λουτρῶν, καί μέ τήν ἐλπίδα πῶς θά ἀπαλλαγεῖ ἀπό τό βαρῦ χρέος, ὑποσχέθηκε νά κάμει ὅ,τι ἀκριβῶς τόν πρόσταξε. Ἐπῆγε, λοιπόν, καί ἀπό τό φόβο του μήν ἐκπληρώσει τήν ἀπειλή του ὁ ἀμηρᾶς, ἀναψε τό φούρνο καί τόν ἔκαψε διπλάσια καί τριπλάσια ἀπ' ὅ,τι τίς ἄλλες φορές.

Ὅταν ἦρθε ἡ ὥρα νά κλείσει τό φούρνο, εἰδοποιημένος ὁ ἀρχираβίνος, ἔστειλε τό γιό του, νά ρωτήσῃ:

– Μήπως ζεστάθηκε τό λουτρό;

– Καί παραζεστάθηκε, τοῦ ἀπαντᾷ ἐκεῖνος. Καί ἄν δέν μέ πιστεύεις, θά τό ἰδεῖς ἀμέσως.

Καί ἀρπάζοντας τό παιδί τό πέταξε μέσα στόν ἀναμμένο φρούρνο, ἔκλεισε ἀμέσως τό στόμιο κ' ἔφυγε.

Κάποτε ἦρθε καί ἡ ὥρα νά ρθεῖ γιά τό λουτρό του καί ὁ ἀμηρᾶς. Ἀλλά, μέ φανερό ἐκπληξή, βρῖσκει τό νερό πιό κρύο ἀπ' ὅ,τι τίς προηγούμενες μέρες. Φωνάζει, λοιπόν, τόν ὑπεύθυνο τῶν λουτρῶν καί τοῦ λέει:

– Δέν σοῦ παράγγειλα νά ζεστάνεις καλά τό λουτρό; Γιατί περιφρόνησες καί παράκουσες τήν ἐντολή μου; Τό νερό εἶναι πιό ψυχρό καί ἀπό ἄλλοτε!...

Ἐκεῖνος ἄρχισε νά ὀρκίζεται πῶς εἶχε τηρήσει κατά γράμμα τήν ἐντολή:

– Ἐκαψα τριπλάσια ποσότητα ξύλων, ἄρχοντά μου. Ἄν δέν πιστεύεις στά λόγια μου, ἔλα νά ἰδεῖς μόνος σου τό φούρνο, καί ἀπό τά πολλά κάρβουνα θά καταλάβεις πῶς δέν σοῦ λέω ψέματα.

Θυμωμένος ὁ ἀμηρᾶς, πάει μαζί του νά ἰδεῖ τό φούρνο. Ἀλλά μόλις ἔβγαλαν τήν πλάκα πού ἔκλεινε τό στόμιο τοῦ φούρνου, βλέπουν τό παιδί νά κάθεται ἄνετα, σά νά μήν εἶχε συμβεῖ τίποτε.

– Πῶς βρέθηκε τοῦτο τό παιδί ἐδῶ; ρωτάει ὁ ἀμηρᾶς. Πές μου, γιά ποιόν λόγο τό ἔβαλες μέσα στό φούρνο;

Κ' ἐκεῖνος ἐξήγησε τότε στόν ἀμηρᾶ ὅλα ὅσα συνέβησαν, ὑποθέτοντας πῶς ἴσως ἦταν ἄδικη ἡ κατηγορία γιά τό παιδί, καί γι' αὐτό ἔσβησε ἡ τόσο δυνατή φωτιά... Ὁ ἀμηρᾶς, ὅμως, ὑποψιαζόταν πῶς ὄλ' αὐτά ἦταν προφάσεις καί δικαιολογίες, πῶς τίποτε δέν ἦταν ἀληθινό, καί τοῦ λέει:

– Φέρε μπόλικο ξύλα καί νά κάψεις δυνατά τό φούρνο τοῦ λουτροῦ, τώρα πού εἶμαι κ' ἐγώ ἐδῶ.

Κ' ἐνῶ ἐκεῖνος κουβαλοῦσε ξύλα καί ἀναβε πάλι τό φούρνο, πῆρε κατά μέρος τό παιδί ὁ ἀμηρᾶς καί ἄρχισε νά τό ρωτάει τίνος ἦτανε; καί γιά ποιό λόγο τό βάλανε μέσα στόν ἀναμμένο φούρνο; Ἀκούγοντας, ὅμως, σιγά-σιγά τά γεγονότα καί βλέποντας, πῶς τό παιδί εἶχε προσχωρήσει στό Χριστιανισμό καί δέν ἤθελε νά βάλει στό στόμα του ἐβραϊκά φαγητά, ἀγρίεψε πολύ. Καθώς μισοῦσε καί κορόιδευε τό Χριστιανισμό (πῶς εἶναι δυνατόν, ὁ ἀμαρτωλός, νά μή θεωρήσει πράξη βδελυρῆ τήν ἀληθινή θεοσέβεια;) βρῆκε τήν εὐκαιρία νά δείξει ἄλλη μιὰ φορά τήν κακία του. Ἀρπαξε, λοιπόν, τό παιδί καί τό ἔρριξε ὁ ἴδιος μέσα στόν ἀναμμένο φούρνο, λέγοντάς του:

– Κι ἄν τήν πρώτη φορά ἐμάγεψες καί κοίμισες τή φωτιά σβήνοντάς την, τώρα δέν θά ξεφύγεις ἀπό τά χέρια μου.

Ἀλλά ὁ Θεός, πού πάντοτε δείχνει τή δύναμή του καί θαυματουργεῖ, βρισκόμενος κοντά σέ ὄλους ὅσοι τόν

ἀγαποῦν καί τόν ἐπικαλοῦνται εἰλικρινά νά τούς βοηθήσει, ἔσβησε ὅπως καί προηγουμένως τή φωτιά τοῦ φούρνου καί διαφύλαξε τό παιδί σῶο καί ἀβλαβές.

Καθώς, ὅμως, ἔσβησε ἡ φωτιά, ὁ ἀμηρᾶς βρῆκε πάλι κρύο τό νερό, σά νά ἔχε μιά βδομάδα ὁ φούρνος χωρίς φωτιά! Γεμᾶτος θυμό καί ἔκπληξη, ὁ ἀμηρᾶς, πάει καί ἀνοίγει τό φούρνο, καί βλέπει τό παιδί νά κάθεται μέ χαρούμενο πρόσωπο, ἐνῶ δέν ὑπῆρχε οὔτε ἡ παραμικρή μυρουδιά καμμένου ξύλου στό καμίνι! Πράγματι, μπροστά σέ τοῦτο τό θαῦμα τά ἔχασε ὁ ἀμηρᾶς. Δέν μποροῦσε νά τό ἐξηγήσει. Φεύγει, λοιπόν, γρήγορα καί πάει στόν προϊστάμενό του τόν Ἐπαρχο, πού τόν ὀνομάζανε Σύμβουλο καί τοῦ λέει καταλεπτῶς ὅλα ὅσα εἶχαν συμβεῖ. Ἐκεῖνος μόλις τ' ἄκουσε, ἄφησε τή βολή του καί ξεσηκώθηκε νά πάει ἀμέσως νά ἰδεῖ ἐπί τόπου τήν κατάσταση. Διατάζει κι αὐτός ν' ανάψουν τό φούρνο τοῦ λουτροῦ, νά βάλουν πάλι τό παιδί μέσ' στή φωτιά καί νά κλείσουν τό στόμιο, βάζοντας φύλακες νά ἐπιτηροῦν τήν ἴδια στιγμή ἐκεῖνος μῆκε στό λουτρό, ἀλλά ἐνῶ ἡ φωτιά εἶχε ντουμανιάσει καί τό νερό ἔπρεπε νά ζεματάει, τά βρῆκε ὅλα κατάκρυα! Ξεπαγιασμένος σχεδόν, βγῆκε τρέχοντας καί ἀνοιξε τό στόμιο τοῦ φούρνου· ἐκεῖ βρῆκε τό παιδί νά κάθεται, σά νά ἔτανε στή δροσιά τῆς σκιᾶς κάποιου πολύφυλλου δέντρου! Τότε παρατήρησε πώς καί πάλι δέν ὑπῆρχε ἡ παραμικρή μυρουδιά καμμένου ξύλου σέ ὅλο τό χῶρο. Ἄρχισε κι αὐτός νά ρωτᾷε τό παιδί τίνος ἦταν· κι ὅταν πληροφορήθηκε πώς ἦταν γιός τοῦ ἀρχираβίνου τῶν Ἑβραίων, καθὼς καί ὅλα τ' ἄλλα πού εἶχαν συμβεῖ στά χωράφια καί περιγράψαμε πιό πάνω, ὅπως ἐπίσης καί τή διάθεση τοῦ παιδιοῦ νά γίνει καί νά μείνει Χριστιανός, δίχως νά δεχθεῖ νά μολυνθεῖ τρώγοντας τ' ἀκάθαρτα φαγητά τῶν γονέων

του, πρᾶγμα πού ἔκανε τόν ἐξαγριωμένο πατέρα του νά τόν ρίξει στή φωτιά, ἀκόμα πὼς γιά τρίτη φορά τό πέταξαν τώρα μέσα στόν ἀναμμένο φούρνο χωρίς νά πάθει τό παραμικρό, ἀλλά μᾶλλον δροσιζότανε ὅπως οἱ τρεῖς Παῖδες στήν κάμινο τῆς Βαβυλώνας, τότε διατάζει νά φέρουν τόν πατέρα τοῦ παιδιοῦ μπροστά του, καί τοῦ λέει:

– Τί ἀπολογία ἔχεις νά δώσεις στό Θεό, γι' αὐτό τό διαβολικό καί βρωμερό ἔργο πού ἔκαμες; Νόμισες, βέβαια, πὼς θά κρυφτεῖς ἀπό τό Θεό καί ἀπό τούς ἀνθρώπους, μά ὁ Θεός, πού γνωρίζει καλά τίς πονηρές βουλές σου καί τά ἔργα σου, δέν συμφώνησε μαζί σου καί φανέρωσε τήν ὠμότητα τῆς ψυχῆς, ἐλέγχοντάς την ἐμπροστά σέ ὅλους. Γιατί, ἐσύ, ἔχοντας τόσην ἀσπλαχνιά, ὥστε καί τά ἴδια τά παιδιά σου νά παραδίνεις σέ πικρότατο θάνατο, τί ἄλλο δέν θά ἦσουν ἰκανός νά διαπράξεις ἄν σοῦ δινόταν ἡ κατάλληλη εὐκαιρία; Κ' ἐπειδή ἔκαμες τό φοβερό τοῦτο ἔγκλημα, καί θέλησες νά καταστήσεις συνεργούς σου σ' αὐτό κ' ἐμᾶς, θά ὑποστεῖς τόν θάνατο πού ὑπομένουν οἱ κατάδικοι, γιά νά μὴν ἔρθει κάποιος ὁμοίος σου διάβολος καί κάμει κ' ἐκεῖνος τά ἴδια.

Κ' ἔτσι, ἔδωκε ὁ Ἐπαρχος ἐντολή νά τόν πάρουν ἀπό μπρός του καί νά τόν ἀποκεφαλίσουν ἔξω, μακριά ἀπό τό χωριό, στήν ἐρημιά, γιά νά τόν φᾶνε τ' ἄγρια θηρία. Ὑστερα, ἐκάλεσε τά παιδιά πού ἔβοσκαν μαζί μέ τό ἐβραϊόπουλο τά ζῶα, νά τοῦ διηγηθοῦν ὅλα ὅσα συνέβησαν ἐκεῖ, στά χωράφια. Ὅταν ἔμαθε ὅλα τά συμβάντα, τούς ἔδωκε μεγάλο μοναστήρι καί διόρισε νά παίρνουν καί κανονική διατροφή, καί νά ἔχουν καί τόν ἐκκλησιαστικό βαθμό πού εἶχαν πάρει: ἐκεῖνος ποιὸ ὀνομάστηκε ἐπίσκοπος τό βαθμό τοῦ ἐπισκόπου, οἱ ἄλλοι πρεσβύτεροι, διάκονοι, ὑποδιάκονοι, ἀναγνώσται.

Καί ὄλ' αὐτά ὁ Θεός, ὁ Κύριος καί δημιουργός τῶν πάντων, ἐπέτρεψε νά γίνουν, γιά νά βοηθήσει καί νά στηρίξει ἐμᾶς τούς Χριστιανούς ἀπό τό ἕνα μέρος, κι' ἀπό τ' ἄλλο νά δείξει σέ ὅλα τά ἔθνη πού τά βάζουν μαζί μας, ἀκολουθώντας τήν κακία καί τό διαβολικό μίσος πού ἔχουν οἱ παράνομοι Ἰουδαῖοι πρὸς τό Θεό, τόν μονογενῆ Υἱό του καί πρὸς ὅλους ἐμᾶς πού ἔχουμε ἀληθινή πίστη σ' Ἐκεῖνον. Γιατί ἔπρεπε νά ἐκπληρωθεῖ ἡ προφητεία πού εἶπε ὁ Κύριος πρὸς τούς ἀγνώμονες: «Ἐγὼ ἦρθα στό ὄνομα τοῦ Πατρός μου καί δέν μέ πιστεύετε· ἂν ἔρθει ἄλλος εἰς τό ἴδιον ὄνομα, θά πιστέψετε· ἐκεῖνον καί θά πεθάνετε μέσα στίς ἁμαρτίες καί στά πονηρά ἔργα σας». (Ἰωάν. ε' 43 καί ἡ' 24).

θ'

Σέ κάποιο Κοινόβιο, τήν ὥρα πού ἐτοιμαζότανε γιά τήν θεία Κοινωνία, πῆγαν οἱ διάκονοι νά φορέσουν τά μαφόριά τους καί βρῆκαν νά λείπει ἕνα· ἔψαξαν ἀρκετά, μά δέν τό βρῆκαν. Τότε πῆγαν καί τό εἶπαν στόν Ἡγούμενο, κ' ἐκεῖνος τούς εἶπε:

– Ψάξτε πάλι καλά.

Ὅταν ξαναψάξανε καί δέν τό βρῆκαν, ὁ Ἡγούμενος τό θεώρησε σοβαρό τοῦτο τό παράξενο πού συνέβαινε καί λέει:

– Φαίνεται πώς μέ ληστές συγκατοικοῦμε! Ἀλλά ζῆ Κύριος ὁ Θεός! Δέν θά γίνει θεία Εὐχαριστία, μήτε θά βάλουμε κάτι στό στόμα, ἂν δέν βρεθεῖ πρῶτα ὁ ληστής.

Τήν ὥρα πού ὁ Ἡγούμενος μέ τούς διακόνους ἐρευνούσαν τά κελλιά καί οἱ ἀδελφοί καθότανε στά στασίδια τους, ὁ μοναχός πού ἔκλειψε τό μαφόριο λέγει στόν διπλανό του καί πολύ εὐλαβῆ ἀδελφό:

– Ἀλλοίμονό μου, τί ἔχω νά πάθω τώρα!

– Γιατί; τόν ρωτάει ὁ ἀδελφός.

– Ἐγὼ ἔκλειψα τό μαφόριο, ἀπαντᾷ ὁ ἄλλος, πού τώρα βρίσκεται στό κελλί μου, κάτω ἀπό ἕνα κουτί.

– Μή στενοχωριέσαι, τοῦ λέει ὁ εὐλαβῆς μοναχός. Πήγαινε καί βάλε το στό κελλί τό δικό μου.

Φεύγει ἐκεῖνος καί μεταφέρει τό κουτί μέ τό κλοπιμαῖο στό κελλί τοῦ ἀδελφοῦ. Κάποια στιγμή, καθώς προχωροῦσε ἡ ἔρευνα, ὁ Ἡγούμενος καί οἱ διάκονοι ἦρθαν καί στό κελλί του καί βρῆκαν τό κουτί. Τήν ὥρα, μάλιστα, πού ὁ διάκονος ἔβαλε τό χέρι του στό κουτί καί ἔβγαλε τό μαφόριο, ἄρχισε νά φωνάζει:

– Ἴδου πού ὁ εὐλαβῆς ἀδελφός πιάστηκε νά κλέβει!

Ἐπέστρεψαν ὅλοι στήν ἐκκλησία καί ἄρχισαν νά δέρνουν τόν εὐλαβῆ ἀδελφό, καταπληγώνοντάς τον. Ὅστερα τόν ἔσυραν ἔξω ἀπό τήν ἐκκλησία καί τόν ἔβγαλαν ἀπό τό Κοινόβιο. Ἐκεῖνος, ὡστόσο, τούς παρακαλοῦσε:

– Ἀφήστε με, ἀδελφοί, νά μετανοήσω καί δέν θά τό ξανακάνω.

Μά ἐκεῖνοι δέν ἤθελαν ν' ἀκούσουν τίποτε, λέγοντας:

– Δέν μπορούμε νά ἔχουμε μαζί μας ἕναν κλέφτη.

Μετά, μπῆκαν στήν ἐκκλησία νά κάνουν τή θεία Εὐχαριστία. Μόλις, ὅμως, ὁ διάκος πῆγε νά τραβήξει τό παραπέτασμα, ἐκεῖνο δέν περπατοῦσε. Τό περιεργάστηκαν προσεχτικά, μήπως ὑπῆρχε κάτι πού τό ἐμπόδιζε, μά δέν βρῆκαν τίποτε. Τότε ὁ Ἡγούμενος σκέφτηκε τόν ἀδελφό πού ἔδιωξαν, καί τούς λέει:

– Μήπως, ἀδελφοί μου, τοῦτο συμβαίνει ἐπειδή διώξαμε τόν ἀδελφό μας; Πηγαίνετε νά τόν φέρετε καί θά μάθουμε τό λόγο.

Μόλις μπῆκε ὁ ἀδελφός στήν ἐκκλησία, ὁ διάκος τράβηξε τό παραπέτασμα κ' ἐκεῖνο περπάτησε κανονικά, ὅπως ἄλλοτε.

Νά, τί θά πεί νά θυσιάξει κανείς τήν ψυχή του γιά τόν πλησίον. Καί ἄν δέν μπορέσουμε νά φτάσουμε σέ τέτοια μέτρα τῆς ἀρετῆς, τουλάχιστον ἄς μὴν καταλαλοῦμε μήτε νά κατακρίνουμε τόν πλησίον μας, γιά νά μὴν χάσουμε τή χαρά, πού εἶναι προορισμένοι ὄλ' οἱ ἅγιοι νά τήν ἀπολαύσουν.

ι'

Στήν Ἀντιόχεια, τή μεγάλη πόλη τῆς Συρίας, ὑπάρχουν διάφορα φιλανθρωπικά ἰδρύματα, καί σ' ἐν' ἀπό αὐτά ζοῦσε κάποιος χριστιανός πολύ εὐσεβής. Αὐτός συνήθιζε νά προσφέρει κάθε φορά ὅ,τι χρειαζόταν ὁ καθένας. Ἀγόραζε ὅ,τι χρειαζόταν, καί ἀνάμεσα σ' αὐτά καί λινά ὑφάσματα πού ἔρχονταν ἀπό τήν Αἴγυπτο· καί ὅποιος χρειαζόταν ἐνδύματα τοῦ ἔδινε ἀπό αὐτά, σύμφωνα μέ τήν ἐντολή τοῦ Κυρίου: "ἤμουνα γυμνός καί μέ ντύσατε" (Ματθ. κε' 36). Καθώς, λοιπόν, ἐμοίραζε τά ὑφάσματα, ἦρθε κάποιος καί πῆρε ἕνα κομμάτι λινοῦ ὑφάσματος ὄχι μόνο μιά, μά καί δεύτερη καί τρίτη φορά. Ὅταν ὁ φιλόνητος ἐκεῖνος χριστιανός παρατήρησε πώς πῆρε καί δεύτερη καί τρίτη φορά, σκέφτηκε πολύ ἄν ἔπρεπε νά τοῦ τό πεί αὐτό. Καθώς, ὅμως, τόν εἶδε νά ἔρχεται καί τέταρτη φορά νά πάρει, σκεφτόμενος τούς ἄλλους φτωχοῦς, τοῦ λέει:

– Σέ εἶδα πού ἦρθες καί τρίτη καί τέταρτη φορά, καί σέ ἄφησα νά πάρεις δίχως νά σοῦ πῶ τίποτε· σέ παρακαλῶ, μὴν ξανάρθεις, γιατί ὑπάρχουν καί ἄλλοι πού ἔχουν ἀνάγκη ἀπό ὑφάσματα.

Ὁ φτωχός ἔφυγε καταντροπιασμένος. Ὅμως, τήν ἐπόμενη νύχτα, ὁ προϊστάμενος ἐκείνης τῆς διακονίας βλέπει σά νά βρισκότανε στόν τόπο πού ὀνομαζότανε Χερουβίμ· αὐτός ὁ τόπος ἐθωρεῖτο πολύ ἱερός, γιατί

– ὅπως λένε ὅσοι ξέρουν καλά τήν ἱστορία τοῦ τόπου–βρέθηκ' ἐκεῖ μιά εἰκόνα φοβερή, πού εἶχε τή μορφή τοῦ σωτήρα μας Ἰησοῦ Χριστοῦ. Καθώς, λοιπόν, βρέθηκε σ' ἐκεῖνο τόν τόπο καί στεκόταν σκεπτικός, βλέπει τόν Σωτήρα νά κατεβαίνει καί νά τόν μαλώνει, μέ θέμα, βέβαια, τά τέσσερα λινά κομμάτια πού εἶχε πάρει ὁ φτωχός. Κ' ἐνῶ αὐτός στεκόταν σιωπηλός, σήκωσε ὁ Χριστός τό χιτῶνα πού φοροῦσε καί τοῦ ἔδειξε τά ἐνδύματα πού φοροῦσε πιό μέσα, λέγοντας:

– Νά, τό πρῶτο, τό δεύτερο, τό τρίτο καί τό τέταρτο. Μή λυπᾶσαι, λοιπόν, γι' αὐτά πού ἔδωκες. Πίστεψέ με, πώς ἀπό τήν ὥρα πού τά ἔδωκες στό φτωχό, ἔγιναν δικά μου ἐνδύματα!

Τότε, ἀναγνωρίζοντας ἐκεῖνος τά ὑφάσματα, ἔπεσε στά πόδια τοῦ Σωτήρα, λέγοντας:

– Συγχώρεσε τή μικροψυχία μου, Κύριε, γιατί σκέφτηκα πολύ ἀνθρώπινα.

Τότε μονάχα ξύπνησε, κ' εὐχαρίστησε τό Θεό γιά τήν πληροφορία πού τοῦ ἔδειξε, μέ τόσο θαυμαστό τρόπο. Ἀπό τότε σ' ὅλους ἔδινε μέ πολλή χαρά καί ἀπλότητα ὅ,τι τοῦ ζητοῦσαν, Καί σέ ὅσους εἶπε τό ὄραμα ἐκεῖνο, σταυροκοπήθηκαν δοξάζοντας τό Θεό.

ια'

Ὁ ἅγιος ἀββᾶς Θεόδωρος ὁ Ἀδανεύς, μᾶς διηγήθηκε τήν ἀκόλουθη φοβερή ἱστορία. Ὅταν ζοῦσε στά μέρη τῆς ἁγίας Πόλεως, στό κοινόβιο τοῦ Πενθουκλᾶ, κοντά στόν ἅγιο Ἰορδάνη, ἦρθε κάποιος ἀπό τά μέρη τῆς Ἀσίας γιά νά γίνει μοναχός. Ὁ Ἡγούμενος τόν δέχτηκε στό μοναστήρι, ὅπου ἔμεινε κάμποσον καιρό καί οἰκοδομήθηκε πνευματικά. Εὐχαριστημένος, λοιπόν, ἀπό τή μοναστική ζωή, φέρνει ἕνα σακκουλάκι χρυσᾶ νομίσμα-

τα και τά δίνει στον Ἡγούμενο, λέγοντας:

– Ἄγιε Γέροντα, ἐπειδὴ ἀναπαύτηκα πνευματικά με τῆ ζωῆ τοῦ μοναστηριοῦ καὶ θά ἤθελα, με τὴν χάρη τοῦ Θεοῦ, νά με κάμεις καλόγερο, νά μοῦ δώσεις τό ἅγιο μοναχικό σχῆμα καὶ νά μείνω ἐδῶ μαζί σας, σέ παρακαλῶ νά λάβεις αὐτὴ τὴν εὐλογία καὶ νά τὴν κάμεις ὅ,τι καὶ ὅπως ἐσύ κρίνεις.

Ὁ Ἡγούμενος, ἔμπειρος καὶ ἐνάρετος μοναχός, δέν ἔσπευσε νά πάρει τό χρυσάφι, ἀλλὰ τοῦ λέει:

– Τέκνον μου, ἐδῶ δέν ἔχουμε ἀνάγκη ἀπὸ αὐτά. Ὅπως γνωρίζεις, δέν εἴμαστε πολυέξοδοι στὴν ἀπλὴ ζωὴ μας καὶ περνοῦμε τό βίο μας με λιγοστά πράγματα, ἐδῶ στὴν ἔρημο πού ζοῦμε. Πάρε τα, λοιπόν, καὶ σύμφωνα με τὴν ἐντολή τοῦ Κυρίου, πῆγαινε νά τά δώσεις στοὺς ἀδελφούς μας τοὺς φτωχοὺς. Καὶ τότε, κατὰ τὸν ἀψευδῆ λόγο τοῦ Χριστοῦ, θά βρεῖς στὸν οὐρανὸ τό θησαυρό σου.

Ὁ ἀδελφός δίσταζε νά τά πάρει πίσω καὶ λέει στὸν Ἡγούμενο:

– Γέροντά μου, ἔταξα νά τά δώσω ἐκεῖ ὅπου θά μείνω γιὰ νά γίνω μοναχός.

– Ἐγώ, τέκνον μου, καὶ νά τά πάρω τά χρυσᾶ νομίματα, στοὺς φτωχοὺς θά τά δώσω· γιατί ὁ Χριστός μᾶς δίδαξε νά μὴ θησαυρίζουμε γήινους θησαυρούς (Ματθ. στ' 19).

Ἐκεῖνος ἐπέμενε, πάλι, λέγοντας:

– Ἐσύ μόνο πάρε τα, Γέροντα, καὶ εἴτε στοὺς φτωχοὺς εἴτε ἀλλοῦ, δῶσε τα ὅπου καὶ ὅπως θέλεις.

Καὶ καθὼς ὁ Ἡγούμενος δέν μποροῦσε νά τὸν πείσει, δέχθηκε νά πάρει τά χρήματα. Ὅστερ' ἀπὸ λίγον καιρὸ τὸν ἔκειρε καὶ μετὰ τοῦ ἔδωκε καὶ τό ἅγιο σχῆμα τῶν μοναχῶν.

Κατὰ θεία πρόνοια καὶ οἰκονομία, ὁ Ἡγούμενος δέν ἐξόδεψε τά χρήματα, περιμένοντας νά ἰδεῖ τὴν πνευματικὴ πρόοδο τοῦ ἀδελφοῦ. Καί, φυσικά, γιὰ ν' ἀποφευχθοῦν πιθανές παγίδες τοῦ διαβόλου κανεὶς δέν ἐγνώριζε –οὔτε κἂν ὁ ἴδιος ἀδελφός πού τά πρόσφερε– ἂν σωζόταν τό χρυσάφι καὶ τοῦ βρισκόταν.

Στὴν ἀρχή, ὁ ἀδελφός, ἔχοντας τό ζῆλο καὶ τὴ θερμὴ τοῦ νεόφυτου, εἶχε πλήρη ὑποταγή, καὶ ἔκανε ὑπακοή σέ ὅ,τι διακόνημα τοῦ ἀνέθεταν, ἀκούραστος καὶ πρόθυμος. Καθὼς, ὅμως, περνοῦσε ὁ καιρὸς ὁ δαίμων τοῦ ἔβαζε ἐμπόδια καὶ ἄρχισε νά δείχνει κούραση καὶ χάνωση, χωρὶς σπουδὴ καὶ προθυμία στὰ διακονήματα πού τοῦ ἀνέθεταν. Μάλιστα, μερικές φορές τὸν ἔβλεπαν ν' ἀποφεύγει ἢ νά γογγύζει, ψιθυρίζοντας:

– Ἐγώ ἔφερα πολὺ χρυσάφι στό μοναστήρι καὶ δέν τρώγω δωρεάν τό ψωμί μου ἐδῶ.

Ἀκούγοντας τοῦτα τά ψιθυρίσματα κάποιοι μοναχοὶ ἄρχισαν νά σκανδαλίζονται – ἰδίως οἱ ὀλιγογράμματοι καὶ ἀπλοῦστεροι. Σιγά-σιγά ἔφτασαν καὶ στ' αὐτιά τοῦ Ἡγουμένου, ὁ ὁποῖος τὸν κάλεσε καὶ τοῦ εἶπε:

– Ἀδελφέ μου, ἐσύ δέν με παρακάλεσες πιεστικά νά δεχθῶ τό χρυσάφι σου; Ἐσύ δέν μοῦ εἶπες πὼς τό δίνεις γιὰ τοὺς φτωχοὺς; Μήπως κάναμε κάποια συμφωνία νά μὴν ὑπακοῦς καὶ νά γογγύζεις, σκανδαλίζοντας τοὺς ἀδελφούς; Μὴν κάνεις ἔτσι, τέκνον μου. Διότι, ὅπως εἶναι γραμμένο στό Εὐαγγέλιο: “προσέχετε, νά μὴ σκανδαλίσετε κανέναν ἀπὸ τοὺς μικροὺς τούτους” (Μαρκ. θ' 42).

Ἀλλὰ, παρ' ὅλες αὐτές, καὶ ἄλλες ἀκόμη, νουθεσίες τοῦ Ἡγουμένου, ὁ ἀδελφός δέν ἀπομακρυνόταν οὔτε ἄφηνε τοὺς λογισμούς καὶ τίς συνήθειες, πού ὁ διάβολος ὀλοένα τοῦ ψιθύριζε. Καί, βλέποντας ὁ Ἡγούμενος τὸν

ἀδελφό νά βαδίζει ἀπό τό κακό στό χειρότερο καί νά μή διορθώνεται, μιά μέρα τόν κάλεσε κοντά του καί τοῦ λέει:

– Ἐλα μαζί μου, ἀδελφέ, νά πᾶμε πρὸς τὸν Ἰορδάνη.

Κατέβηκαν, λοιπόν, οἱ δύο τους, μόνοι· καί καθὼς περπατοῦσαν στίς ὄχθες τοῦ ἁγίου Ἰορδάνου, ἄρχισε ὁ ἀββᾶς νά νουθετεῖ τὸν ἀδελφό. Σέ μιά στιγμή, βγάζει τό πουγγί μέ τὰ χρυσᾶ νομίσματα πού τοῦ εἶχε δώσει ὁ ἀδελφός ὅταν ἔφτασε στό μοναστήρι, καί τοῦ λέει:

– Τό ἀναγνωρίζεις αὐτό ἐδῶ;

– Ναί, Γέροντα, λέει ἐκεῖνος.

– Ἀναγνωρίζεις καί τή σφραγίδα, πού ἔχει πάνω του;

– Μάλιστα, Γέροντα.

Τότε ὁ Ἠγούμενος τοῦ λέει:

– Πάρε, τέκνον μου, τό χρυσάφι σου: καί, θέλεις νά τό δώσεις στούς φτωχοῦς, ὅπως εἶπες; δῶσε το· θέλεις νά τό κρατήσεις; κράτησέ το καί κάνε κατὰ τὴν κρίση σου. Διότι ἐγώ, ἐξαιτίας αὐτῶν τῶν χρημάτων οὔτε τό μοναστήρι καί τὴν τάξη του διαλύω, οὔτε τοὺς ἀδελφούς ἀφήνω νά σκανδαλιστοῦν, οὔτε ἀφήνομαι στὴν ὀργή τοῦ Θεοῦ. Ἐξω ἀπὸ τὰ διακονήματα, τέκνον μου, ὅπου ὅλοι οἱ ἀδελφοί πρόθυμα ἐργάζονται καί ὅπου κ' ἐγώ ἀπὸ τὴ νεότητά μου ὡς αὐτὴ τὴν ὥρα βιάζω τὸν ἑαυτό μου νά διακονεῖ τό κατὰ δύναμη, εἶναι ἀπαραδέκτο νά ζῆς καί νά μένεις ὡς μοναχός ἐδῶ μέσα.

Βλέποντας ὁ ἀδελφός τό πουγγί μέ τό χρυσάφι καί ἀκούγοντας αὐτὰ τὰ λόγια τοῦ Ἠγουμένου, πέφτει μπρούμυτα στὰ πόδια του καί παρακαλεῖ:

– Συγχώρεσέ με, Γέροντα· ἐγώ ἀποφάσισα νά τὰ προσφέρω στό Θεό, καί δέν τὰ παίρνω πίσω.

– Ὁ Θεός, τέκνον μου, – τοῦ λέει ὁ Ἠγούμενος – δέν ἔχει ἀνάγκη ἀπὸ αὐτά· ὅλα τὰ δημιουργήματα καί τὰ

πράγματα τοῦ κόσμου εἶναι δικά Του. Ἐκεῖνο πού χρειάζεται καί θέλει εἶναι ἡ σωτηρία τῶν ψυχῶν μας. Καί γιὰ μένα εἶναι ἀδύνατο νά τὰ κρατήσω ἀπὸ δῶ κ' ἐμπρός!

Ὁ ἀδελφός ἐπέμενε σ' αὐτὴ τὴ στάση, στὰ πόδια τοῦ Ἠγουμένου, λέγοντας:

– Δέν θά σηκωθῶ ἀπὸ τὰ πόδια σου, ἂν δέν μοῦ δώσεις τό λόγο σου, πὼς δέν σκανδαλίξεσαι καί πὼς δέν θά μέ ἀναγκάσεις νά πάρω πίσω τὰ χρυσᾶ νομίσματα.

Ὅταν εἶδε ὁ Γέροντας τὴν ἐπιμονή του καί τὰ παρακάλια του, τὸν ἀνασήκωσε:

– Σήκω, τέκνον μου, καί πίστεψέ με, πὼς οὔτε σέ ἀναγκάζω πιά νά τὰ πάρεις πίσω, οὔτε κ' ἐγώ θά τὰ κρατήσω.

Ὅταν πιά σηκώθηκε ὁ ἀδελφός, παίρνει ὁ Γέροντας τό πουγγί, λύνει τὸν κόμπο πού τό συγκρατοῦσε καί τοῦ λέει:

– Νά, αὐτὰ εἶναι, τέκνον μου, τὰ νομίσματα.

– Ναί, Γέροντα, τοῦ λέει ἐκεῖνος· καί, καθὼς μοῦ ὑποσχέθηκες, μή μοῦ κάμεις πιά λόγο γι' αὐτά, σέ παρακαλῶ.

Ὁ Γέροντας χαμογέλασε καί τοῦ εἶπε:

– Ὅχι, τέκνον μου, δέν θά σοῦ ξανακάνω λόγο γι' αὐτά.

Καί λέγοντας αὐτὰ τὰ λόγια, μπρὸς στὰ μάτια του, πετάει ὅλα τὰ νομίσματα μέσα στό ποτάμι, ψιθυρίζοντας στοργικά στὸν ἀδελφό:

– Ὁ Κύριος, τέκνον μου, μᾶς δίδαξε νά τὰ καταφρονοῦμε ὅλ' αὐτά. Ἐλα, λοιπόν, στό μοναστήρι καί ἀγωνίσου μαζί με τοὺς ἀδελφούς σου, δουλεύοντας χωρὶς νά ντρέπεσαι σ' ὅλα τὰ διακονήματα, πού θά σοῦ ἀναθέτουν, ἔχοντας πάντοτε στό νοῦ σου τοῦ Χριστοῦ τὰ λόγια: “ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου δέν ἦρθε νά Τὸν διακο-

νοῦν, ἀλλά νά διακονεῖ, καί νά δώσει τή ζωή Του γιά τήν ψυχική σωτηρία τῶν ἀνθρώπων” (Μάρκ. ι' 45).

Ὁ ἀδελφός συλλογίστηκε προσεχτικά τή θεόσταλτη αὐτή πρόσκληση τοῦ Ἡγουμένου καί τόν κυρίεψε ἕνα κῶμα κατανύξεως. Ἀκολούθησε, λοιπόν, τό Γέροντα κ' ἐπέστρεψε μαζί του στό μοναστήρι· ἐκεῖ ἀπόκτησε μεγάλη ταπείνωση καί ὑπακοή πρὸς ὄλους, καί μέ τή χάρη τοῦ Θεοῦ ἔφτασε σέ μέτρα τελειότητος κ' ἔγινε σκευὸς ἐκλογῆς πρὶν ἀναπαυτεῖ.

ιβ'

Ὅταν τίς ἀφήσαμε στήν ἄκρη καί καταφρονήσαμε τίς ἐντολές τοῦ Θεοῦ, δοσμένοι ὀλοκληρωτικά στήν ἁμαρτία, τότε καί ὁ Θεός μᾶς παρέδωκε στοὺς χοίρους*. Γι' αὐτό καί ἀποξενωθήκαμε ἀπ' τοὺς ἀγίους Τόπους, κατὰ τή δίκαιη κρίση τοῦ Θεοῦ, πού ἔπεσαν στά χέρια τῶν Περσῶν, ὅπως καί τά περίχωρα ὅλα τῶν Ἱεροσολύμων... Ἐκεῖνες τίς ἡμέρες, λοιπόν, ἔγινε ἕνα παράδοξο γεγονός στά Ἱεροσόλυμα, πού ἀξίζει νά τό γράψει κανεῖς· τό ἀκούσαμε ὄχι μοναχά ἀπὸ ἕναν, ἀλλά ἀπὸ πολλοὺς ἀξιόπιστους μάρτυρες, καί τό καταγράφουμε πρὸς χάριν ὄλων ἐκείνων, πού ἀγαποῦν τήν παρθενία καί τήν ἀγνότητα.

Οἱ ἐχθροὶ κυρίεψαν ὅλη τήν πόλη, ἔσφαξαν καί σκότωσαν μυριάδες ἀνθρώπους· τέλος, ἐμπῆκαν καί στόν ἅγιο ναὸ τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Χριστοῦ καί στοὺς ἄλλους ἱερούς Τόπους, ὅπου εἶχαν καταφύγει πλήθη πιστῶν γιά νά σωθοῦν. Κ' ἐκεῖ γινόταν τό ἴδιο: σκότω-

* Βλ. *Γυναῖκες τῆς Ἐρήμου*, μῆ.

ναν κ' ἔσφαξαν ὄλους ὅσους ἔβρισκαν, δίχως λύπησιν· τοὺς μόνους πού ἄφηναν ζωντανούς ἦταν οἱ ὠραῖοι νέοι καί τά νέα παρθένα κορίτσια. Καί οἱ Πέρσες πῆραν ἄδεια νά γλεντοῦν καί νά κάνουν συμπόσια στά σπίτια, τραβώντας καί τά παρθένα κορίτσια στήν κραιπάλη καί στή διαφθορά...

Μία, λοιπόν, ἀπὸ τίς παρθένες αὐτές κόρες, πραγματική ἀμνάς καί νύμφη τοῦ Χριστοῦ, βλέποντας τήν καθημερινή διαφθορά τῶν παρθένων στά χέρια τῶν Περσῶν, θυμήθηκε τά λόγια τοῦ Δαβίδ καί τά ἔβαλε καλά στό νοῦ της: “εἶδον ἀσυνετοῦντας καί ἐξετηκόμην” (Ψαλμ. ριη' 158). Κ' ἔτσι, ἄρχισε νά λυώνει σιγά-σιγά τό σῶμα της μέ αὐστηρότατη νηστεία – γιά δεκαπέντε μέρες δέν ἔβαλε τίποτε, οὔτε μπουκιά ψωμί στό στόμα της!– ἐνῶ μέ τά δάκρυα καί τοὺς στεναγμούς καί τήν ἀγρύπνια, ξόδευε τήν ὑπόλοιπη δύναμη τοῦ σώματος. Ἦταν πάρα πολύ ὀμορφή, γι' αὐτό καί τήν εἶχε πάρει ἕνας ἀπὸ τοὺς ἀρχηγούς τῶν Περσῶν· ἐκεῖνος τήν κάλεσε νά γλεντήσῃ μαζί του, μέ τίς ἄλλες κοπέλλες, πού ἦταν δοσμένες στήν κραιπάλη καί στή φθορά, μὰ ἐκείνη καί στό ἄκουσμα μονάχα αἰσθανότανε μιά βαθειά βδελυγμία κ' ἕναν ἀποτροπιασμό. Οἱ ἄλλες κόρες, πού ἔτρωγαν κ' ἔπιναν πολύ, στή συνέχεια ὑπέμεναν καί τή ντροπή τῆς διαφθορᾶς χωρίς συστολή, καί τήν προσκαλοῦσαν κ' ἐκείνη, μὰ ἡ εὐλογημένη ἐκείνη στέναζε καί δάκρυζε καί τίς ἐλεεινολογοῦσε...

Ὅλ' αὐτά τά μάθαινε ὁ ἐπίσημος Πέρσης, πού τήν κράτησε γιά τόν ἑαυτό του, καί τόν ἔπιανε θυμὸς καί σκύλιαζε, μὰ τή λυπότανε καί δέν ἤθελε ἀμέσως νά τῆς κάμει κακό, γιὰτ' ἦτανε πολύ ἔμορφη. Καί μιά μέρα, πού αὐτὸς ἔτρωγε κ' ἔπινε μέ ἄλλους Πέρσες, τόν ἔβαλε

ὁ διάβολος σέ πειρασμό καί τή ζητοῦσε κοντά του. Τήν κάλεσε νά ρθει νά κάτσει δίπλα του, στό δεῖπνο, κι ὅταν ἐκείνη ἀρνήθηκε οἱ δούλοι τήν κουβαλήσανε μέ τό ζόρι. Μά κι ὅταν τήν ἔβαλαν νά καθήσει δίπλα του, ἐκείνη δέν ἔπαιρνε τίποτε νά βάλει στό στόμα της, οὔτε νά φάει οὔτε νά πιεῖ. Κι ὅταν τελείωσε τό δεῖπνο, ἐκεῖνος, ξαναμμένος ἀπ' τό πολύ πιτό καί τόν πόθο τῆς ἀκολασίας, τίς ἔδωξε ὅλες τίς ἄλλες γυναῖκες καί κράτησε μονάχα ἐκείνη. Τήν καλοῦσε νά κοιμηθεῖ μαζί του, μά ἐκείνη δέν ὑποχωροῦσε μέ κανέναν τρόπο. Σέ κάποια στιγμή, καί μετά τόσες ἀρνήσεις, ἡ ὀργή καί ὁ θυμός του δέν συγκρατιόταν πιά, κι ἄρχισε νά τή χτυπάει, ὅπου ἔβρισκε: τήν καταπλήγωσε σέ τέτοιο σημεῖο, πού ἐκείνη λιγοθύμησε. Ἀργότερα πάλι τήν ἀνάγκαζε, μά ἐκείνη δέν πειθόταν. Τήν παίρνει τότε, πρὸς τό βράδυ, καί τήν ὀδηγεῖ στήν ἄκρη, ἐκεῖ στό πτερύγιο τοῦ πύργου· ἐκεῖ τή ρωτᾷ πάλι ἂν συμφωνεῖ κι ἂν δέχεται τήν πρότασή του, νά κοιμηθεῖ μαζί του. Μά ὅταν καί τότε δέν συνάντησε παρά τήν ὀργισμένη ἀρνήσή της καί τή βδελυγμία καί τόν ἀποτροπιασμό της γιά τήν ἀκόλαστη πράξη, ἔρριξε κάθε χιτῶνα εὐγένειας καί ἀνθρωπιᾶς καί μέ περισσή ἀπανθρωπιά, ξεγύμνωσε τό σπαθί του καί ἄρχισε νά τή χτυπάει καί νά τή βασανίζει. Σέ κάθε σπαθιά, ἐπαναλάμβανε τήν πορνική του πρόταση, μά ἡ ἁγιασμένη ἐκείνη κόρη ἐπέμενε στήν πρόθεση τῆς παρθενίας καί τῆς ἀγνότητος. Καταματωμένη καί γεμάτη πληγές ἀπ' τὰ χτυπήματα τοῦ ξίφους, αἰμόφυρτη καί ἀγνώριστη σχεδόν, δέχεται τήν τελευταία του λέξη καί τήν ἴδια πρόταση· μά ἐκείνη καί πάλι τοῦ ἔδωκε τήν ἴδιαν ὁμολογία καί ἀπάντηση. Καί τότε, ὀργισμένος καί μεθυσμένος ἀπό τόν οἶτρο καί τό δαίμονα, δίνει ἐντολή

στούς ὑπηρέτες νά τήν ρίξουν κάτω ἀπ' τό ἀκραῖο πτερύγιο τοῦ κάστρου! Τήν ἴδια ἐκείνη στιγμή, ἐκεῖνοι ἔκαμαν ἔργο τό λόγο τοῦ ἀφεντικοῦ τους. Καί ἡ εὐλογημένη ἐκείνη κόρη, πού ἀντρίκεια ἐπάλεψε καί ἀγωνίστηκε, παρέδωκε στό Θεό τό πνεῦμα της, καί παρέλαβε ἀπό τὰ χέρια Του τό στεφάνι τῆς ὁμολογίας καί τῆς νίκης.

Ὁ
ἅ
γιος

ἸΩΑΝΝΗΣ

ὁ τῆς ἐχίμκκος

Χέρ
Χ.Κ. Φερτάδης & Υέρως
Μ. Πέττης Α' Μπίε
Α 215

Ε΄ ΑΠΟ ΤΟΝ ΜΥΣΤΙΚΟ ΚΗΠΟ *

α΄

Κάποιος από τούς αγίους Γέροντες μᾶς ἀφηγήθηκε τ' ἀκόλουθα.

Κοντά στον Νίσιβι ὑπάρχει ἓνα μοναστήρι, ὅπου ἡγουμενεύει ἓνας μέγας Γέροντας. Οἱ καλόγεροι τοῦ κοινοβίου ἔσπερναν, καί ὁ τόπος ἀπέδιδε πολύ κριθάρι, ἀπ' τό ὅποιο ἔδιναν ὡς προσφορά καί στ' ἄλλα μοναστήρια. Συνέβη κάποτε νά περάσει ἀπό κείνα τά μέρη ἓνας στρατηγός ἀπεσταλμένος τοῦ ἄρχοντα τῆς Περσίας, ἀντάμωσε τόν ἅγιο Γέροντα, καί ἐπειδή οἰκοδομήθηκε πνευματικά ἐχάρισε στό κοινόβιο τριάντα ἀργυρά νομίσματα, πού ἦταν πολύ σοβαρό ποσό γιά κείνη τήν ἐποχή. Οἱ μοναχοί ἐχάρηκαν γιά τή γενναία προσφορά καί ἄρχισαν νά ξοδεύουν γιά τή ζωή τους περισσότερα. Καθώς, ὅμως, ἔσπειραν, ὅπως συνήθιζαν, στά χωράφια τους κριθάρι, μέ ἀπορία εἶδαν πώς ἡ γῆ δέν ἀπέδωκε τίποτε οὔτε τόν πρῶτο, οὔτε τό δεύτερο, οὔτε τόν τρίτο χρόνο! Ρωτᾶνε, λοιπόν, μέ ἀγωνία τόν Ἠγούμενο:

* Βλ. Elp. Mioni, "Il Pratum Spirituale di Giovanni Mosco. Gli episodi inediti del Cod. Marciano Greco II, 21", ἐν "Orientalia Christiana Periodica", 17, 1951, 61 - 94 (τά κείμενά μας, σελ. 83 - 94).

– Τί σημαίνει τούτο; Γιατί δέν απέδωκε ή γῆ τό κριθάρη πού σπείραμε, ὅπως ἔκανε προηγουμένως;

Ὁ ἅγιος Γέροντας τούς ἀπάντησε:

– Δέν απέδωκε ή γῆ τόν καρπό της διότι ἐλάβαμε ὡς χάρισμα τά τριάντα ἀργυρά νομίσματα. Πηγαίνατε, λοιπόν, ἀμέσως νά πουλήσετε ὅλα ὅσα ἔχουμε ἀγοράσει μ' ἐκεῖνα τά χρήματα καί νά τά δώσετε στούς φτωχοῦς.

Οἱ μοναχοί ὑπάκουσαν στό λόγο τοῦ Γέροντα κ' ἔκαμαν αὐτό πού τούς εἶπε. Τήν ἄλλη χρονιά, ή γῆ απέδωκε πλούσια τόν καρπό της καί ὅλοι τους ἐδόξασαν τό ἅγιον ὄνομα τοῦ Θεοῦ!

β'

Ἐνας ἅγιος Γέροντας, πρεσβύτερος καί μέγας ἀσκητής, μᾶς ἀφηγήθηκε τό ἀκόλουθο περιστατικό.

Ἦπῃρχε στά μέρη μας ἕνας πολύ εὐλαβῆς χριστιανός, μέ τ' ὄνομα Μαρτύριος. Μιά μικρή συνοδία μοναχῶν ἐπήγαμε στό σπίτι τοῦ Μαρτυρίου καί κτυπήσαμε τή θύρα. Μᾶς ἄκουσε ή γυναίκα του πού βρισκόταν μέσα στό σπίτι, καί γνωρίζοντας ποιοί εἴμαστε, πῆγε τρέχοντας στό ἀμπέλι ὅπου δούλευε ὁ σύζυγός της καί τοῦ φώναξε. Ἦρθε ἀμέσως ἐκεῖνος, μᾶς ἀσπάστηκε, ἔβαλε νά ζεστάνει νερό κ' ἔπλυνε τά πόδια μας. Ὑστερα μᾶς ἀνέβασε στό μπαλκόνι τῆς αὐλῆς, ὅπου μᾶς ἔκανε τραπέζι. Τό πρόσωπό του ἄστραφτε ἀπό τήν ἀγάπη τοῦ Θεοῦ! Κ' ἐκεῖ καθῶς τρώγαμε, ή γυναίκα του ἔφερε καί τό μικρό γιό τους· τόν ἔβαλε κοντά στήν πόρτα τοῦ ὑπερώου ὅπου καθόμασταν, δίπλ' ἀπό τόν πατέρα του, ὥστε νά πάρει καί τήν εὐλογία τῶν μοναχῶν. Φαίνεται, ὅμως, πῶς ἀπό τό φθόνο τοῦ διαβόλου, τό βρέφος ἔπεσε ἀπό τή θύρα τοῦ ὑπερώου κάτω κ' ἔμεινε στόν τόπο. Ὁ πατέρας του, πού ἦταν σκυμμένος στή θύρα

τοῦ ὑπερώου γιά νά παίρνει τά πράγματα πού τοῦ ἔδινε ή γυναίκα του γιά τό τραπέζι, εἶδε τό γιό του πεσμένο καί νεκρό, μᾶ δέν ταραχτήκε – οὔτε αὐτός οὔτε ή γυναίκα του· μόνο ἔκανε νόημα στή μητέρα του νά πάρει τό γιό της. Ἐκεῖνη τόν εἶδε νεκρό, τόν πῆρε καί τόν ἀκούμπησε στό κρεβάτι, ἐνῶ ὁ σύζυγός της ἔτρωγε κ' ἔπινε μαζί μας. Μετά τό φαγητό, κ' ἐνῶ ἐτοιμαζότανε νά μᾶς ξεπροβοδίσουν, μέ γελαστά πρόσωπα, ὕστερ' ἀπό τήν εὐχή, κράτησαν τό χέρι τοῦ πρεσβυτέρου, λέγοντας:

– Γέροντα, σέ παρακαλοῦμε νά κάνεις μιά προσευχή ἐπάνω στό παιδί μας, γιατί αἰσιθάνεται λίγο ἄσχημα.

Ὁ Γέροντας ἐμπῆκε στό δωμάτιο, σταύρωσε τό κεφάλι τοῦ παιδιοῦ καί ἐπήραμε τό δρόμο γιά τό μοναστήρι μας.

Ὑστερ' ἀπό λίγες μέρες, βρεθήκαμε πάλι κοντά τους καί πήγαμε νά τούς ἐπισκεφτοῦμε. Τούς βρήκαμε πολύ χαρούμενους ὅλους πού μᾶς ἔβλεπαν ξανά· τό παιδί καθόταν, ὑγιέστατο, κοντά στή μάνα του, καί δοξάσαμε ὅλοι τό Θεό πού τοῦ χάρισε τήν ὑγεία του.

Τότε οἱ γονεῖς πῆραν τό βρέφος στήν ἀγκαλιά καί μᾶς εἶπαν:

– Αὐτό τό μικρό παιδί ἔπεσε κάτω καί πέθανε, ἀλλά μέ τίς εὐχές σας ὁ Θεός μᾶς τό χάρισε πάλι, γεμᾶτο ζωή καί ὑγεία.

Καί δέν ἤξεραν πῶς νά ἐκδηλώσουν τή χαρά τους, προσθέτοντας λεπτομέρειες ἀπό τό θαῦμα:

– Μόλις φύγατε καί σᾶς ξεπροβοδίσαμε, μπήκαμε στό δωμάτιο πού βρισκότανε ὁ γιός μας νεκρός, γιά νά τόν ἐτοιμάσουμε γιά τήν κηδεῖα, ἀλλά χάρη στίς προσευχές σας τόν βρήκαμε ζωντανό!

Διηγοῦνται, μάλιστα, ὁ κόσμος, πῶς ὅταν τό παιδί αὐτό μεγάλωσε καί ἀνδρώθηκε, ἔγινε πολύ ἐνάρετος χριστιανός καί ζοῦσε σύμφωνα μέ τό θέλημα τοῦ Θεοῦ.

Υ

Ένας από τούς Γέροντες μᾶς διηγήθηκε τούτη τήν περιέργην ἱστορία, πού ἔγινε στήν Κωνσταντινούπολη καί γνώρισε μέ τά ἴδια τά μάτια του. Ένας πολύ εὐσεβῆς χριστιανός, μέ τ' ὄνομα Χριστόφορος, ὑπηρετοῦσε στό σῶμα τῶν σωματοφυλάκων στό παλάτι, σέ ὑψηλή θέση, ὡς ἐκπαιδευτής ἀξιωματικός. Ὅλη μέρα βρισκότανε μέσα στό παλάτι χωρίς νά τρώει τίποτε, ἴσαμε τή δύση τοῦ ἡλίου. Τό βράδυ, φεύγοντας, ἔτρωγε λίγο ξερό ψωμί, ἕνα πιάτο ὄσπρια κ' ἔπινε καί λίγο νερό, χωρίς νά αἰσθάνεται τήν ἀνάγκη ἀπό ἄλλες πλούσιες τροφές μέ καρυκεύματα. Ἀπό μέσα φοροῦσε κατάσαρκα τρίχινα φορέματα, ἐνῶ ἀπέξω ἐνδυόταν πολυτελῶς γιά νά μή φαίνεται ὁ παιδεμός τοῦ σώματος. Φεύγοντας ἀπό τ' ἀνάκτορα κι ἀφοῦ ἀποχωριζότανε ἀπό τούς συνοδούς του, πήγαινε σ' ἕναν τραπεζίτη, μέ τόν ὁποῖο συναλλασσόταν, κ' ἔπαιρνε τρία πουργιά, μέ διαφορετικά νομίσματα (χρυσᾶ, σημήσια καί τριμήσια). Ἔτσι, ἐφοδιασμένος μέ ἀρκετά χρήματα, πήγαινε στήν περιοχὴ τῶν Ἐμβόλων καί στίς φυλακές κ' ἔψαχνε ὅλη νύχτα, ὅπου ὑπῆρχε ἀνάγκη, νά βοηθήσει προσφέροντας ὅ,τι χρειαζόταν.

Κάποια νύχτα ἦρθε σέ μιά καλύβα ἑνός φτωχοῦ, ἔβγαλε νά τοῦ δώσει μιά χρηματική εὐλογία, μά τόν εἶδε ἀκίνητο. Νόμισε πῶς κοιμᾶται καί τόν σκούνησε γιά νά ξυπνήσει καί νά πάρει τά χρήματα. Μά καί πάλι ἐκεῖνος δέν ἀποκρίθηκε, μήτε κουνήθηκε κἄν. Τόν ταρακούνησε, φωνάζοντας πιά δυνατά, μά οὔτε φωνή οὔτε ἀκρόαση! Κι ἀφοῦ βεβαιώθηκε πῶς εἶχε πεθάνει, πῆγε σ' ἕνα καπηλειό πού ἦταν ἐκεῖ κοντά καί ζήτησε ἀπό τόν κάπελα φῶς, ἕνα σταμνί μέ νερό γιά νά πλύνει τό νεκρό· φεύγοντας τοῦ ἔδωκε κ' ἕνα τριμήσιο νόμισμα,

γιά τή βοήθειά του. Μαζί μέ τόν κάπελα, ἔλουσαν τό νεκρό· πῆγε μετά σ' ἕνα ἐργαστήριο ὑφασμάτων καί ἀγόρασε τ' ἀπαραίτητα γιά τόν ἐνταφιασμό τοῦ νεκροῦ. Στή συνέχεια, πῆγε καί ἀγόρασε ὑποδήματα, κεριά καί ὅ,τι ἄλλο χρειαζόταν. Καί ὅταν ὅλα ἔγιναν ὅπως ἔπρεπε, ἄναψε τά κεριά, ἔβαλε κ' ἕνα νόμισμα γιά τούς νεκροθάφτες στό στήθος του, λέγει στόν πεθαμένο:

— Σήκω τώρα, ἀδελφέ μου, καί δός μου τόν ἀσπασμό τῆς ἐν Χριστῷ ἀγάπης.

Καί τότε ὁ πεθαμένος ἀνασηκώθηκε, ἀσπάστηκε τό Χριστόφορο καί ξανάπεσε πάλι στόν ὕπνο του!

Βλέποντας ὅλ' αὐτά τά παράδοξα ὁ κάπελας, τρόμαξε καί ἔφυγε τρέχοντας, χλωμιάζοντας ὅπως ὁ νεκρός! Ὁ ἴδιος μετά διηγήθηκε σέ πολλούς τό παράδοξο τοῦτο θαῦμα.

δ'

Σ' αὐτόν τόν ἅγιον ἄνθρωπο τοῦ Θεοῦ, τόν Χριστόφορο, ἀναφερόταν συχνά καί ἕνα ἄλλο περιστατικό πολύ παράδοξο. Ἔλεγαν, ὅτι ὅταν πήγαινε νά προσευχηθεῖ στούς διαφόρους ναούς περνοῦσε καί ἀπό τήν Χαλκῆ πύλη τοῦ παλατιοῦ, καί ἀπό κεῖ στό λεγόμενο Φλετρό τοῦ Σωτήρος, ἕναν τόπο ἱερό καί πολύ ἀγαπητό ἀπό τόν κόσμο, μέ χάλκινους πυλῶνες. Καί ὅταν ἐρχόταν αὐτός νά προσκυνήσει σ' αὐτό τό ναό, οἱ θύρες οἱ χάλκινες ἀνοίγονταν μόνες τους· ἔμπαινε, προσκυνοῦσε, θύμιαζε κ' ἔφευγε μετά, δίχως κανεῖς νά πάρει εἶδηση. Πολλές φορές, οἱ ἄνθρωποι πού ἔμεναν ἐκεῖ ὡς φύλακες μέ τή σειρά, ὅταν ἔβρισκαν τίς θύρες ἀνοιχτές ἀποροῦσαν· συγχρόνως τούς κυρίευε κ' ἕνας φόβος, μήπως συμβεῖ νά χαθεῖ κάτι ἀπό τό σκευοφυλάκιο καί ἐνοχοποιηθοῦν αὐτοί ὡς ὑπεύθυνοι. Ἔτσι, παραφύλαξαν

ἀγρυπνώντας για νά ἰδοῦν τί συμβαίνει, ὅποτε εἶδαν ὅτι αὐτό γινόταν μονάχα ὅταν ἐρχόταν νά προσκυνήσει αὐτός ὁ Χριστόφορος. Πῆγαν καί ἀνέφεραν τό γεγονός στόν πατριάρχη ἐκείνης τῆς ἐποχῆς, ἀλλά κ' ἐκεῖνος ἔδειξε τήν ἐκπληξή του δίχως νά τό πιστέψει. ὥσπου πῆγε κ' ἐκεῖνος καί κρύφτηκε στά "κατηχούμενα" καί ξενύχτησε παρατηρώντας, καί τόν εἶδε μέ τά μάτια του νά θυμιάζει, κ' ἐδόξασε κι αὐτός τό Θεό για τό φοβερό αὐτό γεγονός.

Καί ἄς μήν ἀπιστήσει κανείς σ' αὐτά πού λέγονται για τό Χριστόφορο, ἐπειδή ξεπερνοῦν τό λογικό τοῦ ἀνθρώπου, ἀφοῦ γι' αὐτά, ὅπως θυμούμαστε, μιλάει πολύ καθαρά ὁ θεῖος Δαβίδ, ὁ ψαλμωδός: "Ὁ Κύριος θά ἐκπληρώσει τό θέλημα ἐκείνων πού τόν φοβοῦνται, καί θά εἰσακούσει τή δέησή τους καί θά τοὺς σώσει" (Ψαλμ. ρμδ' [ρμε'] 19).

ε'

Ἐνας πολύ εὐλαβῆς χριστιανός, μᾶς διηγήθηκε, πώς στήν Κωνσταντινούπολη*, μιά γυναίκα, πολύ νέα καί πολύ ὠραία, μπῆκε σέ μιά ἐκκλησία τῆς Πόλης καί προσευχόταν μέ θερμά δάκρυα, λέγοντας μέ δυνατή φωνή:

— Κύριε, χτύπησέ με!

Τό ἐπαναλάμβανε πολλές φορές αὐτό, κ' ἔμενε ὦρες ἐκεῖ.

Ἐτυχε τήν ὥρα ἐκείνη νά παραβρίσκειται στήν ἴδια ἐκκλησία κ' ἓνας ἀπό τοὺς ἄρχοντες τοῦ τόπου· τήν ἄκουσε πού ἔλεγε αὐτά τά λόγια, καί ἀναρωτιότανε για ποιό λόγο ἄραγε νά προσεύχεται μ' αὐτό τόν τρόπο.

* Βλ. Ν. Μητερικόν, ξ' — Γυν. Ἐρήμου, σ. 166-167.

Ἦταν, λοιπόν, ἔπαψε νά κλαίει καί νά προσεύχεται, τήν πλησιάζει καί τή ρωτάει:

— Για τ' ὄνομα καί τήν ἀγάπη τοῦ Θεοῦ, πές μου, σέ παρακαλῶ, για ποιό λόγο λές αὐτή τήν προσευχή; Καί, ἂν μοῦ πεις τήν ἀλήθεια, ἐλπίζω, μέ τή χάρη τοῦ Θεοῦ, νά σέ βοηθήσω μέ ὅλες τίς δυνάμεις μου.

Τήν πῆρε, βέβαια, για φτωχή, ἤ ἄρρωστη καί κουρασμένη.

Ἐκείνη, ὅμως, βλέποντάς τον νά ἐνδιαφέρεται τόσο πολύ για νά μάθει τό λόγο, τόν παίρνει παράμερα καί τοῦ λέει:

— Ἐγώ, ἄρχοντά μου, εἶχα παντρευτεῖ ἀπό μικρό κορίτσι ἓνα καλό σύζυγο, πού πρὶν λίγο καιρό πέθανε καί μ' ἄφησε χήρα. Καί τώρα τό σῶμα μου ἐπαναστατεῖ, μ' ἐπιθυμία καί πόθο νά κοιμηθεῖ μέ ἄντρα, καί γι' αὐτό παρακαλῶ τό Θεό νά μέ χτυπήσει καί νά μέ ταπεινώσει, για νά μήν ξαναπαντρευτῶ ἄλλον ἄντρα.

Καί λέγοντας αὐτά τά λόγια, ἡ γυναίκα ἔφυγε για τό σπίτι της. Ἐκεῖνος, ὅμως, ἐθαύμασε τήν ἀρετή της· καί θέλοντας νά ἐξακριβώσει τά παραπάνω, στέλνει ἓνα παιδί κοντά της, για νά ἰδεῖ ποῦ μένει. Τό παιδί ἐπέστρεψε καί εἶπε ποῦ βρίσκεται τό σπίτι της. Τότε στέλνει ἄλλον ἓνα, νά ἰδεῖ τί τῆς συνέβη· καί τοῦτος πῆγε καί τή βρῆκε νά καίγεται στόν πυρετό, νά ἔναι ξαπλωμένη στό κρεβάτι καί νά στενάζει. Γύρισε, καί εἶπε στόν ἄρχοντα τό τί εἶδε. Κ' ἐκεῖνος ἄκουσε κ' ἐθαύμασε τή σωφροσύνη καί τόν ἀγῶνα ἐκείνης τῆς γυναίκας, κ' ἐδόξασε τό Θεό!

στ'

Κάποιος ἐνάρετος ἀναχωρητής παρακαλοῦσε τό Θεό, λέγοντας:

– Κύριε, σέ παρακαλῶ, κάνε με νά ιδῶ καί νά γνωρίσω πῶς κρίνεις τούς ἀνθρώπους καί τίς πράξεις τους!

Πολλές φορές ἔδωκε στόν ἑαυτό του κόπο καί ἀσκησιή πολλή γιά νά τοῦ δείξει ὁ Θεός αὐτό πού ἤθελε, μά πάντοτε ἀποτύγχανε, γιατί αὐτό εἶναι ἀδύνατο στούς ἀνθρώπους. Καθώς, ὁμως, ἐπέμενε πολύ, παραδίνοντας τόν ἑαυτό του σέ αὐστηρή ἀσκήσιή, ὁ Θεός θέλησε νά τοῦ δείξει ἕναν τρόπο πληροφορίας: τοῦ παραχώρησε ἕνα λογισμό, πῶς πρέπει νά ἐπισκεφτεῖ κάποιον ἀναχωρητή, πού ἔμενε ἀρκετά μακριά. Πῆρε, λοιπόν, τό καλογερικὸ πανωφόρι του καί ξεκίνησε νά πάει νά βρεῖ τόν ἀναχωρητή. Τότε ὁ Θεός ἔστειλ' ἕναν Ἄγγελο, μέ τή μορφή ἑνός μοναχοῦ, πού ἀνταμώνει τό γέροντα καί τοῦ λέει:

– Γιά πού πᾶς, καλόγηρε:

– Πάω νά ἐπισκεφτῶ τόν τάδε ἀναχωρητή, ἀπάντησε ὁ γέροντας.

– Κ' ἐγὼ ἐκεῖ πάω, ἀπάντησε ὁ Ἄγγελος, ὁ δῆθεν μοναχός. Πᾶμε συντροφιά, λοιπόν.

Περπάτησαν ὅλη μέρα, κ' ἔφτασαν σ' ἕναν τόπο, ὅπου ἔμενε ἕνας πολύ εὐσεβής χριστιανός: αὐτός τούς δέχτηκε μέ ἀγάπη καί τούς φιλοξένησε. Κ' ἐκεῖ πού τούς ἔβαλε νά φᾶνε, στόν Ἄγγελο ἔτυχε ἀσημένιο πιάτο, πού ὁ Ἄγγελος μετά τό φαγητό τό πῆρε καί τό ἐξάφανισε στόν ἀέρα. Ὁ γέροντας τό εἶδε αὐτό καί λυπήθηκε, μά δέν εἶπε τίποτε.

Τήν ἄλλη μέρα περπάτησαν οἱ δύο τους πάλι, ὥσπου ἔφτασαν στό σπίτι ἑνός ἄλλου καλοῦ χριστιανοῦ καί πολύ φιλομόναχου. Τούς φιλοξένησε κ' αὐτός πλουσιόπαρα, τούς ἔπλυνε τά πόδια νά τούς ξεκουράσει ἀπ' τόν κάματο τῆς ὁδοιπορίας. Καί τό πρωῖ, ὅταν τούς ἔφερε ὁ χριστιανός αὐτός τό μοναχογιό του νά τόν εὐλο-

γήσουν, ὁ Ἄγγελος τόν ἔπιασε ἀπ' τό λαιμό καί τόν ἔπνιξε. Ὁ γέροντας τό εἶδε κι αὐτό μέ πολύ μεγάλη ἐκπληξιή, μά δέν εἶπε λέξιή.

Τήν τρίτη μέρα περπάτησαν ἐπί ὦρες, μά δέν ἐβρῆκαν κανένα χριστιανό νά τούς φιλοξενήσει. Σέ μιὰ ἐρημική αὐλή, ἐγκαταλειμμένη ἀπό καιρό, κάθησαν στή σκιά ἑνός τοῖχου, νά ξεποστάσουν καί νά φᾶνε κάτι (ἀπό τά παξιμάδια, πού εἶχε πάρει μαζί του γιά τό δρόμο ὁ γέροντας). Κ' ἐκεῖ πού τρώγανε, ὁ Ἄγγελος παρατήρησε τόν τοῖχο, πῶς ἦταν ἔτοιμος νά πέσει σ' ἕνα σημεῖο. Σηκώθηκε, λοιπόν, μάζεψε τό ράσο του, καί πῆρε νά γκρεμίζει τόν τοῖχο μέ τίς χοντρές πέτρες καί νά τόν ξαναχτίζει πάλι. Τότε ὁ γέροντας δέν βαστάχτηκε πιά καί τόν ρωτάει:

– Ἄγγελος εἶσαι ἢ δαίμονας; Πές μου, τελικά, ποιός εἶσαι; Διότι τά ἔργα πού βλέπω νά κάνεις δέν εἶναι ἀνθρώπινα.

– Τί ἔκαμα; τόν ρωτάει ὁ Ἄγγελος.

– Νά, λέει ὁ γέροντας. Χτές καί προχτές μᾶς δέχτηκαν καί μᾶς φιλοξένησαν οἱ εὐσεβέστατοι ἐκεῖνοι ἀνθρώποι, κ' ἐσύ τοῦ μὲν ἑνός ἐξαφάνισες τό ἀσημένιο πιάτο, ἐνῶ τοῦ ἄλλου ἔπνιξες τό γιό του τό μονάκριβο. Ἐδῶ τώρα, πού κανείς δέν μᾶς φιλοξένησε καί δέν μᾶς ἀνέπαυσε, ἐσύ κάθεςαι, κοπιάζεις καί χτίζεις!

Τότε τοῦ λέει ὁ Ἄγγελος:

– Ἄκουσέ με, καί θά σοῦ ἐξηγήσω. Ὁ πρῶτος χριστιανός πού μᾶς φιλοξένησε εἶναι πολύ εὐσεβής καί σέ ὅλα πορεύεται σύμφωνα μέ τό θέλημα τοῦ Θεοῦ. Μονάχα ἐκεῖνο τό ἀσημένιο πιάτο τό βρῆκε ἀπό μιὰ ἀδική κληρονομιά. Γιά νά μή χάσει, λοιπόν, τό μισθό του γιά τ' ἄλλα ἀγαθὰ ἔργα του ἐξαιτίας αὐτοῦ τοῦ πιάτου, τό ἐξαφάνισα, γιά νά ἴναι καθαρά ὅλα τά ἔρ-

γα του. Άλλά και ο δεύτερος πού μᾶς φιλοξένησε εἶναι πολύ ἐνάρετος ἄνθρωπος· ὥστόσο, ἂν ζοῦσε κείνος ὁ μικρός γιός του θά γινόταν ἐργαλεῖο φοβερό στά χέρια τοῦ Σατανᾶ, καί θά παρέδινε (μέ τήν καταστροφική διαγωγή του) στή λησμονιά τ' ἀγαθᾶ ἔργα τοῦ πατέρα του. Καί γι' αὐτό, τώρα πού ἦταν τρυφερό νήπιο, τό ἔπνιξα· κ' ἔτσι, κ' ἐκείνο θά σωθεῖ, μά καί τό ἔργο τοῦ πατέρα του θά μείνει καθαρό ἐμπρός στά μάτια τοῦ Θεοῦ.

– Κ' ἐδῶ, μέ τόν τοῖχο πού γκρέμισες καί οἰκοδομεῖς ξανά; ρωτάει ὁ γέροντας.

– Ὁ ιδιοκτῆτης τῆς αὐλῆς αὐτῆς, ἀπαντᾷ ὁ Ἄγγελος, εἶναι σκέτη πανούκλα καί καταστροφή, κ' ἔχει στό νοῦ του καί στά σχέδιά του νά καταστρέψει πολλούς· ὅμως, δέν μπορεῖ νά τό κάμει γιατί εἶναι φτωχός καί δέν ἔχει τόν τρόπο. Πρέπει νά ξέρεις, ὅτι ὁ παπποῦς του, χτίζοντας τό σπίτι, ἔκρυψε κάτω ἀπ' τόν τοῖχο αὐτόν (πού κινδυνεύει νά πέσει, καί τόν ὁποῖο γκρέμισα καί ξανάχτισα), ἀρκετά χρήματα. Ἔτσι, γιά νά μή βρεῖ τά κρυμμένα κάτω ἀπ' τίς πέτρες αὐτές χρήματα καί καταστρέψει αὐτούς πού ἔχει στό νοῦ του τόν διεστραμμένο, πῆρα κ' ἔχτισα πάλι τό ντουβάρει κ' ἐξαφάνισα τήν ἀφορμή καί τήν πρόφαση. Πήγαινε, λοιπόν, μοναχέ, πάλι στό κελλί σου. Διότι, ὅπως λέει, τό ἅγιον Πνεῦμα στήν ἀγία Γραφή: “τά σχέδια καί οἱ κρίσεις τοῦ Κυρίου εἶναι βαθιά καί ἀνεξερεῦνητα, ὅπως ἡ ἄβυσσος τῶν ὠκεανῶν”. (Ψαλμ. λε' 7).

Καί, μόλις εἶπε αὐτά τά λόγια ὁ Ἄγγελος τοῦ Θεοῦ, ἔγινε ἄφαντος!

Τότε ὁ γέροντας κατάλαβε τό πνευματικό νόημα ὄλων αὐτῶν κ' ἐπέστρεψε στό κελλί του, δοξάζοντας τό Θεό.

ζ

Ἐνα ζευγάρι χριστιανῶν εἶχαν μιά θυγατέρα, ἢ ὁποῖα δεχόταν συχνά δαιμονικές ἐνοχλήσεις καί ὑπέφερε κ' ἐκείνη καί οἱ γονεῖς της. Οἱ δυστυχεῖς γονεῖς πήγαιναν πότε στόν ἕνα πότε στόν ἄλλο μοναχό καί τούς παρακαλοῦσαν νά προσευχηθοῦν γιά τήν ἄρρωστη, μά ἐκείνη δέν εἶδε καμμία θεραπεία. Στό τέλος, κάποιος μοναχός, πού πολύ τόν ἀγαποῦσαν οἱ γονεῖς της, τούς λέει:

– Ἄν θέλετε νά θεραπευτεῖ ἡ κόρη σας, βγεῖτε καί πηγαίνετε στήν ἔρημο· ἐκεῖ θά βρῆτε ἀγίους μοναχοῦς, καί μέ τίς ἅγιες εὐχές τους πιστεύω νά θεραπευτεῖ.

Οἱ γονεῖς ἄκουσαν τή συμβουλή του καί πῆραν τό δρόμο γιά τήν ἔρημο. Τότε συνέβη νά βγαίνει ἀπό τήν ἔρημο πρός τόν κόσμον ἕνας νέος μοναχός· μόλις τόν ἀντίκρυσαν ἀπό μακριά νά ἔρχεται, ἕνα κύμα χαρᾶς τούς πλημμύρισε, καί εἶπαν:

– Νά, πού ὁ Θεός μᾶς λυπήθηκε, καί μᾶς ἔστειλε ἤδη ἕναν ἀπό τούς ἀγίους αὐτούς μοναχοῦς, γιά νά μήν καταπονηθοῦμε μέσα στήν ἔρημο τήν ἀπέραντη.

Καί, μόλις πλησίασαν τόν ἐρχόμενο μοναχό, ἔπεσαν κι αὐτοί καί ἡ θυγατέρα τους στά πόδια του, παρακαλώντας τον:

– Ἡ θυγατέρα μας πειράζεται ἀπό δαιμόνιο ἀκάθαρτο, κάνε μας τή χάρη, γιά τήν ἀγάπη τοῦ Κυρίου, καί προσευχήσου γι' αὐτήν, νά γιατρευτεῖ!

Ἐκεῖνος ἀμέσως τούς ἀπαντᾷ:

– Δέν εἶμαι ἀπό κείνους τούς ἀγίους μοναχοῦς. Ἐγώ εἶμ' ἕνας ἁμαρτωλός καί ἀνάξιος ἄνθρωπος.

Ἐκεῖνοι ἐπέμεναν καί τόν παρακαλοῦσαν:

– Γιά τό Θεό, μήν τό ξαναπεις αὐτό· δεῖξε ἀγάπη, σπλαχνίσου μας καί προσευχήσου γιά τήν κόρη μας.

Ἐκεῖνοι νόμιζαν, πῶς αὐτά τά ἴλεγε ἀπό ταπεινοφροσύνη, κ' ἐπέμεναν στίς παρακλήσεις τους· ἀλλά κ' ἐκεῖνος τούς ἀποκρινόταν πάλι μέ τά ἴδια λόγια. Καθώς, μάλιστα, μέ δάκρυα ἐπέμεναν πιεστικά νά τούς βοηθήσει μέ τίς εὐχές του, ἡ καρδιά του συγκινήθηκε· βγάξει, λοιπόν, ἀπό τόν κόρφο του ἕνα μικρό βιβλίο καί τούς λέει, ἐξορκίζοντάς τους νά τόν πιστέψουν:

— Τοῦτο τό βιβλίο τό ἔκλεψα μόλις ἀπό κεῖ, γι' αὐτό ἔφυγα.

Καί μόλις ξεστόμισε τοῦτον τό λόγο, τό δαιμόνιο ἔφυγε ἀπό τήν ἄρρωστη κόρη, μήν ὑποφέροντας τήν ταπείνωση τοῦ νέου μοναχοῦ, μήτε τήν πίστη τῶν γονέων, πού δέν λιγόστεψε ἀπό τά λόγια τοῦ μοναχοῦ, ἀλλά πρόσπεφταν στά πόδια του καί τόν παρακαλοῦσαν τόσο ἐπίμονα, ὡς ἅγιο!

ἦ

Ὁ ἄββᾶς Εἰρηναῖος ἔλεγε πρὸς τούς ἀδελφούς:

— Πρέπει ν' ἀγωνιζόμαστε καί νά ὑπομένουμε ὅταν μᾶς πολεμοῦν, διότι εἴμαστε στρατιῶτες καί ἔχουμε ἀρχηγό τόν ἐπουράνιο βασιλιά· καί ὅπως ἀκριβῶς οἱ στρατιῶτες πού ὑπηρετοῦν τόν ἐπίγειο βασιλιά ἔχουν τήν περικεφαλαία, ἔτσι κι' ἐμεῖς ἔχουμε τά οὐράνια χαρίσματα καί τίς καλές ἀρετές· ἐκεῖνοι ἔχουν ἀλυσιδωτό θώρακα, κ' ἐμεῖς θώρακα πνευματικό, πού ἡ πίστη τόν δυναμώνει· ἐκεῖνοι ἔχουν τή λογχή, ἐμεῖς ἔχουμε τό σταυρό· ἐκεῖνοι ἔχουν τήν ἀσπίδα, ἐμεῖς ἔχουμε στό Θεό τήν ἐλπίδα· ἐκεῖνοι ἔχουν τό μεγάλο σκουτάρι (τό θυρεό), ἐμεῖς ἔχουμε τόν ἴδιο τό Θεό· ἐκεῖνοι χύνουν τό αἷμα τους στόν πόλεμο, ἐμεῖς προσφέρουμε τήν καλή μας διάθεση καί προαίρεση. Γι' αὐτό καί ὁ ἐπουράνιος βασιλιάς μας παραχώρησε στούς δαίμονες τό δικαίωμα

✦: νά μᾶς πολεμοῦν, γιά νά μήν ξεχνοῦμε τίς εὐεργεσίες του. Εἶναι δά γνωστό, πῶς μέσα στήν καλοπέραση καί στίς ἀνέσεις οἱ πιά πολλοί ἄνθρωποι δέν προσεύχονται διόλου· ἀλλά κι ἂν προσεύχονται, δέν προσεύχονται πνευματικά καί μέ ὅλο τό εἶναι τους, ἀλλά ὁ νοῦς τους εἶναι σκορπισμένος ἐδῶ κ' ἐκεῖ, ἔτσι πού νά μή λογαριάζονται κἂν ὡς προσευχόμενοι· διότι, ἐκεῖνοι πού μέ τά χεῖλη τους μιλάνε στό Θεό, ἀλλά ἡ καρδιά τους σκέφτεται τόν κόσμο, πῶς νά εἰσακουστοῦν σ' αὐτά πού παρακαλοῦν; Καί, ἀκόμη, ὅταν θλιβόμαστε, τότε προσευχόμαστε πιά καθαρά καί πιά προσεχτικά, καί πολλές φορές, ἂν καί δέν ψάλλουμε ὕμνους μέ τά χεῖλη, μέ τό νοῦ μας προσευχόμαστε στό Θεό, σηκώνοντας πρὸς Ἐκεῖνον τά μάτια τῆς καρδιάς μας καί ἀνοίγοντας μέ στεναγμούς τή συνομιλία μαζί του. Γι' αὐτό κ' ἐμεῖς, ἀδελφοί μου, ἄς μιμηθοῦμε τούς στρατιῶτες τοῦ γῆϊνου καί φθαρτοῦ βασιλιᾶ κι ἄς βάλουμε προθυμία καί ζήλο στόν πόλεμο πού κάνουμε. Ἀκόμη, ἄς μιμηθοῦμε τούς Τρεῖς Παιῖδες, πατώντας μέ τήν ἀγνότητα τήν κάμινο τῶν παθῶν, καί σβήνοντας μέ τήν προσευχή τ' ἀναμμένα κάρβουνα τῶν πειρασμῶν. Ἔτσι, καί τόν νοητό Ναβουχοδονόσορα, τό διάβολο, θά κατασχύνουμε, καί τά σώματά μας θά προσφέρουμε ὡς ζωντανή θυσία στό Θεό, μά καί ὅλη τήν εὐλαβική μας διάθεση καί τό φρόνημα θά τοῦ ἀφιερῶσουμε ὡς ἀληθινό ὀλοκαύτωμα!

θ'

Ἐνας μοναχός πῆγε καί ρώτησε τό Γέροντά του:

— Δέν ξέρω τί νά κάμω, ἅγιο Γέροντα, διότι ὅταν βλέπω ἕναν ἀδελφό ν' ἀμαρτάνει τόν μισῶ, κι ὅταν ἀκούσω γιά κανέναν ἀδελφό πῶς ἀμελεῖ καί ραθυμεῖ τόν κατακρίνω, καί κινδυνεύω νά χάσω τήν ψυχή μου.

Καί ὁ Γέροντας τοῦ ἀπάντησε:

— Ὅταν ἀκοῦς κάτι τέτοιο, διῶξε ἀμέσως ἀπ' αὐτό τό λογισμό σου, καί πήγαινε μέ τό νοῦ σου στή μέρα ἐκείνη τῆς φοβερῆς Δευτέρας Παρουσίας: ἄρχισε ν' ἀναλογίζεσαι τόν ἑαυτό σου μπρός στό φριχτό ἐκεῖνο βῆμα, ὅπου θά βλέπεις τόν ἀδέκαστο κριτή, τά πύρινα ποτάμια, ὄλους ἐκείνους πού θά σέρνονται καί θά κοχλάζουν ἀνυπόφορα μέσα στίς φλόγες, τ' ἀκονισμένα σπαθιά, τίς σκληρές τιμωρίες, τήν ἀτελείωτη κόλαση, τόν ζόφο τόν ἄφωτο, τό κατάμαυρο σκοτάδι ἔξω ἀπό κάθε παραδεισιο φῶς, τά φαρμακερά σκουλήκια, τά αἰώνια δεσμά, τό τρίξιμο τῶν δοντιῶν καί τόν κλαυθμό πού δέν θά γνωρίζει καμμιά παρηγορία καί παραμυθία... Αὐτά ὅλα νά σκέφτεσαι, μαζί μέ τούς ἐλέγχους πού δέν γίνεται ν' ἀποφύγεις· διότι, βέβαια, ἐκεῖνος ὁ δικαστής δέν ἔχει ἀνάγκη ἀπό κατηγορίες καί μαρτυρίες, οὔτε ἀπό ἐλέγχους καί ἀποδείξεις: ὅπως ἔχει γίνει τό κάθε τι ἐδῶ στή γῆ, ἔτσι θά παρουσιαστεῖ μπροστά στά μάτια ὄλων τῶν ἁμαρτωλῶν· καί τότε, κανείς δέν θά μπορεῖ νά πληρώσει καί νά μᾶς ἀπαλλάξει ἀπό τήν καταδίκη, οὔτε πατέρα, οὔτε γιός, οὔτε θυγατέρα, οὔτε μητέρα, οὔτε ἄλλος συγγενής, οὔτε γείτονας, οὔτε φίλος, οὔτε συνήγορος, οὔτε δόσιμο χρημάτων, οὔτε πλούσια περιουσία, οὔτε βασιλικό γένος, διότι ὅλ' αὐτά θά φεύγουν ὅπως ἡ σκόνη ἀπό τά πόδια μας. Τότε, μόνον ἐκεῖνος πού κρίνεται θ' ἀποδώσει καί θά πάρει κατά τά ἔργα του, δηλ. τήν ἀθωωτική ἢ τήν καταδικαστική ψῆφο τοῦ Κριτοῦ. Τότε, κανείς δέν θά κριθεῖ γιά ὅ,τι κακό ἔπραξε κάποιος ἄλλος, ἀλλά μονάχα γι' αὐτό πού ὁ ἴδιος ἔκανε... Γνωρίζοντας ὅλ' αὐτά, τέκνον μου, μήν κατακρίνεις πιά κανέναν· καί ἔτσι θά παραμένεις ἀτάραχος χωρίς νά φοβᾶσαι καμμίαν ἀπολύτως ἀπειλή.

Ὁ ἀββᾶς Πέτρος, ὁ μαθητής τοῦ ἀββᾶ Ἡσαΐα, μᾶς διηγήθηκε:

— Ἐκεῖ πού καθόμασταν μέ τόν Γέροντά μου τόν ἀββᾶ Ἡσαΐα, στό κελλί τοῦ ἀββᾶ Μακαρίου, ἰδοῦ ἔρχονται κάποιοι μοναχοί ἀπ' τό λεγόμενον Ὀκτωκαιδέκτον τῆς Ἀλεξάνδρειας, ἔχοντας μαζί τους μιά ἀφιερωμένη (κοσμοκαλόγρια), πού τήν εἶχε κυριέψει φοβερό δαιμόνιο, καί παρακαλοῦσαν τόν Γέροντα νά τή λυπηθεῖ καί νά τήν γιατρέψει. Ἦταν τρομερό νά τή βλέπει κανείς ἐκείνη τήν καλόγρια, νά σκίζει καί νά τρώει τίς σάρκες της!

Βλέποντάς την ὁ Γέροντας νά βασανίζεται τόσο πολύ καί νά σπαράζει, τή σταύρωσε καί ἄρχισε νά κατηγορεῖ τό δαιμόνιο. Ὅμως, ὁ δαίμονας ἀποκρίθηκε στόν Γέροντα:

— Δέν πρόκειται νά βγῶ ἀπό μέσα της, διότι ἀκουσίως καί χωρίς τή θέλησή μου μπῆκα ἐδῶ μέσα. Διότι, ὁ συναγωνιστής καί φίλος σου ὁ ἀββᾶς Δανιήλ παρακάλεσε τό Θεό καί μ' ἔστειλε σ' αὐτήν.

Τότε τόν ρωτᾷ ὁ Γέροντας:

— Καί μέ ποιόν τρόπο μπήκες μέσα της;

Καί ὁ δαίμων τοῦ ἀπαντᾷ:

— Αὐτή ἡ γυναίκα ἦταν ἐργαλεῖο στά χέρια μου. Τῆς ἔμαθα νά πηγαίνει συχνά στό κοσμικό λουτρό, χωρίς νά ντρέπεται οὔτε νά κοκκινίζει· καί τότε ἔβαζα πολλούς νά τή βλέπουν πορνικά καί κείνη νά τοῦς βλέπει ἀνάλογα. Καί τοῦτο, ὄχι μονάχα μέ κοσμικούς, ἀλλά καί μέ ἱερεῖς, τοῦς ὁποίους παγίδεα νά τήν λαχταροῦν καί νά θέλουν νά κοιμηθοῦν μαζί της, ἄλλοτε μέ τή συγκατάθεση τῶν αἰσχυρῶν λογισμῶν τους, καί πότε μέ τό νά τήν φέρνουν μπρός στά μάτια τους τή νύχτα νά τή φαντάζο-

νται γυμνή και τούς ἔρριχνα σ' ἐφάμαρτη ρεύση. Τότε συνέβη νά τή συναντήσει ὁ γνωστός γιά τήν ξηροφαγία του Δανιήλ, πού τήν εἶδε νά βγαίνει ἀπ' τό λουτρό και νά πηγαίνει πρὸς τό κελλί της. Στέναξε ὁ Δανιήλ και προσευχήθηκε στό Θεό νά τῆς στείλει ἕναν παιδεμό, και μ' αὐτό τόν τρόπο και αὐτή νά σωθεῖ, μά και οἱ ἄλλες μοναχές νά ζήσουν μέ σωφροσύνη, μή βγαίνοντας ἐν-τελῶς ἔξω, ὅπου παγιδεύονται κ' ἐκεῖνες και ρίχνουν και ἄλλους στόν πειρασμό. Γι' αὐτό τό λόγο, λοιπόν, ἦρθα και κατοίκησα μέσα της.

Σάν τ' ἄκουσε ὄλ' αὐτά ὁ Γέροντας, εἶπε:

– Ἐκεῖνος πού τήν παρέδωκε μπορεῖ μονάχα και νά τή λυτρώσει.

Και τούς ἔστειλε νά τήν πᾶνε ἀμέσως στόν ἀββᾶ Δανιήλ.

ια'

Στήν Κωνσταντινούπολη κάποιος Ἑβραῖος, πού ἀσκούσε τήν τέχνη τοῦ ὑαλοουργοῦ, ζοῦσε μαζί μέ τή γυναῖκα του και τό γιό τους. Ὁ γιός του πήγαινε στό σχολεῖο νά μάθει γράμματα, κοντά στή Μεγάλη Ἐκκλησία. Συνέβη μιὰ φορά, ὁ σκευοφύλακας τῆς ἁγίας Σοφίας νά ἔχει πολλά περισσεύματα ἀπό τήν ἁγία Τράπεζα, και –ὅπως συνηθιζόταν– εἰδοποίησε τό δάσκαλο τοῦ σχολεῖου νά στείλει μερικά παιδιά και νά φᾶνε αὐτά τά περισσεύματα. Καθώς πήγαν τ' ἄλλα παιδιά, πήγε μαζί τους και τό ἔβραιόπουλο. Κ' ἐνῶ τά παιδιά αὐτά ἦταν ἀκόμη στήν ἐκκλησία, ὁ δάσκαλος τελείωσε τά μαθήματα κ' ἔστειλε τά παιδιά στά σπίτια τους. Ἦταν ὥρα γιά τό μεσημεριανό φαγητό. Ἄφησε και ὁ Ἑβραῖος ὑαλοουργός τό ἐργαστήρι και, τήν ὥρα πού σχολοῦσαν τά παιδιά τοῦ σχολεῖου, πήγε στό σπίτι του.

Μή βρίσκοντας, ὅμως, ἐκεῖ τό γιό του, ρωτάει τή γυναῖκα του:

– Ποῦ εἶναι τό παιδί;

Κ' ἐκείνη, μή βλέποντάς το πουθενά, πῆγε νά ρωτήσει τούς γείτονες μήπως τό εἶδε κανεῖς. Ἐκείνη τήν ὥρα ἔφτασε και τό παιδί, πού τό ρωτάει ὁ πατέρας:

– Ποῦ ἦσουν και ἄργησες, παιδί μου;

– Ἦμουν μέ τ' ἄλλα παιδιά, τοῦ ἀπάντησε· εἶχαμε πάει στή μεγάλη Ἐκκλησία, κ' ἐκεῖ φάγαμε και ἤπιαμε πολύ καλά.

Ἀκούγοντας ὁ πατέρας του αὐτά τά λόγια θύμωσε κ' ἔγινε σάν θηρίο ἄγριο, μά δέν εἶπε τίποτε. Μόλις, ὅμως, τελείωσαν τό φαγητό, πῆρε τό παιδί και πῆγαν στό ἐργαστήρι, κ' ἐκεῖ ἔμαθε ὅλα ὅσα συνέβησαν λεπτομερῶς, και ὅτι ἔφαγαν τά περισσεύματα τῆς ἁγίας Τραπέζης. Ἀπ' τό θυμό του, ἄρπαξε τό γιό του και τόν ἔρριξε μέσα στό καμίνι τοῦ ἐργαστηρίου του, τό ἔκλεισε, κ' ἔφυγε γιά νά κρυφτεῖ. Μεσημέρι. Ἡ μητέρα τοῦ παιδιοῦ ἀνησύχησε, και σά νά τήν ἔστειλε ὁ Θεός, πῆγε στό ἐργαστήρι, γιὰ τ' ἔξερε πῶς ὁ ἄντρας της ἦταν θυμωμένος πολύ μέ τό γιό τους. Ἔσχυψε λίγο ἀπό τήν τρύπα τῆς θύρας νά ἰδεῖ, και τότε ἄκουσε τή φωνή τοῦ παιδιοῦ μέσ' ἀπό τό καμίνι. Ἔσπασε τότε τή θύρα και μπαίνοντας, βλέπει τό παιδί μέσ' στή φωτιά. Ἀμέσως ἄνοιξε, τό ἔβγαλε ἀπ' τό καμίνι και τό ρωτάει:

– Ποιός σ' ἔβαλε, παιδί μου, μέσα στό καμίνι;

– Ὁ πατέρας μου! ἀπάντησε τό παιδί.

Ἀπόρησε ἡ μάνα και ξαναρωτάει:

– Και πῶς δέν κἀηκες, παιδάκι μου, σέ τόση φωτιά μέσα στό καμίνι;

Και τό παιδί ἀπάντησε:

– Ἦρθε μιὰ Γυναῖκα, ντυμένη στά κόκκινα, μοῦ ἔδω-

σε νά πιῶ λίγο νερό, καί μοῦ εἶπε: “νά μή φοβηθεῖς, καθόλου”!

Γεμάτη ἐκπληξη ἡ μητέρα, παίρνει τό παιδί ἀπ’ τό χέρι καί πᾶνε ἴσια στό Πατριαρχεῖο· βλέπει τόν ἀγιώτατο πατριάρχη Μηνᾶ καί τοῦ λέει ὅλα ὅσα συνέβησαν, παρακαλώντας τον θερμά νά τούς βαπτίσει καί νά τούς κάνει χριστιανούς κ’ ἐκείνη καί τό γιό της. Ὁ πατριάρχης ἐθαύμασε γιά ὅλα ὅσα τοῦ εἶπε· τούς παίρνει καί τούς δυό καί τούς πάει στόν εὐσεβέστατο καί φιλόχριστο βασιλιά Ἰουστινιανό, καί τοῦ διηγεῖται τό παράδοξο αὐτό θαῦμα.

Τότε ὁ εὐσεβέστατος βασιλιάς διατάζει νά φέρουν ἐμπρός του τόν πατέρα τοῦ παιδιοῦ, καί τόν συμβουλεύει – ὕστερ’ ἀπ’ αὐτά – νά γίνει χριστιανός. Ἐκεῖνος ἀρνήθηκε. Καί τότε ὁ βασιλιάς διατάζει νά τόν ρίξουν στόν ἀναμμένο φούρνο τοῦ ἐργαστηρίου του, λέγοντας:

– Θά φουρνιστεῖς ἐσύ ἐκεῖ, ὅπου ἐφούρνισες ὁ ἴδιος τό γιό σου!

Στή γυναῖκα του ἔδωκε ἐντολή νά γίνει ἀσκήτρια, καί στό παιδί νά γίνει Ἀναγνώστης, πράγμα πού ἔκαμε ὁ ἴδιος ὁ Πατριάρχης. Καί ὅλοι ἐδόξασαν τό Θεό, πού κάνει τόσα μεγάλα θαύματα, γιά νά σώσει τό γένος τῶν ἀθρώπων!

ΣΤ' ΠΑΡΑΛΕΙΠΟΜΕΝΑ *

α'

Ἐνας Ἐπίσκοπος ἔτυχε ν' ἀρρωστήσει πολύ βαριά, καί ὅλοι σχεδόν στήν πόλη ἐκείνη τόν εἶχαν γιά ἐτοιμοθάνατο. Στήν ἐπαρχία του ὑπῆρχε κάποιο μοναστήρι γυναικεῖο, καί μόλις ἔμαθε ἡ Ἡγουμένη πώς ὁ Ἐπίσκοπος εἶναι τόσο βαριά ἀρρωστος πῆρε μαζί της δύο καλόγριες καί πῆγαν νά τοῦ κάνουν ἐπίσκεψη. Καί καθώς μιλοῦσε μέ τόν Ἐπίσκοπο, μιά ὑποτακτική της πού ἔστεκε κοντά στά πόδια του ἄγγιξε τό πόδι του γιά νά πληροφορηθεῖ πώς πάει· καί ἀπό τό ἄγγιγμα τοῦτο μπῆκε ὁ πειρασμός στόν Ἐπίσκοπο καί ἄρχισε τόν σαρκικό πόλεμο. Σέ κάποια στιγμή, λέει στήν Ἡγουμένη:

– Γερόντισσα, δέν ἔχω κανέναν ἀπό τούς συγγενεῖς μου κοντά μου νά μέ ὑπηρετεῖ· σέ παρακαλῶ, λοιπόν, ἄφησέ μου αὐτή τήν ἀδελφή νά μέ διακονεῖ.

Ἡ Ἡγουμένη δέχτηκε, χωρίς νά πάει καθόλου ὁ νοῦς της στό πονηρό. Ἐφυγε ἡ Γερόντισσα μέ τήν ἄλλη ἀδελφή, καί ὁ Ἐπίσκοπος, δυναμωμένος ἀπό τό διάβολο, λέει στή μοναχή:

* Χφ Oxon. Canon. Gr. 126.

– Φτιάσε μου λίγη ζεστή σούπα, νά στηριχτώ κάπως.

Ἡ μοναχή ἔκανε ὅ,τι τῆς εἶπε. Μετά τό φαγητό, τῆς λέει:

– Ἐλα, σέ παρακαλῶ, καί ξάπλωσε δίπλα μου νά μέ ζεστάνεις.

Κ' ἔτσι δέν ἄργησε νά ρθει ἡ ἁμαρτία. Ἡ μοναχή ἔμεινε ἔγκυος, καί οἱ κληρικοί τήν πῆραν κατά μέρος, ρωτώντας την:

– Πές μας, ποιός σ' ἔφερε σ' αὐτή τήν κατάσταση;

Ὅμως, ἐκείνη μέ κανέναν τρόπο δέν ἤθελε νά ὁμολογήσει καί νά φανερώσει τόν ἔνοχο. Τότε, ὁ Ἐπίσκοπος τοῦς λέει:

– Ἀφήστε τή μοναχή ἡσυχῆ· αὐτή ἡ ἁμαρτία εἶναι δική μου.

Καί ὅταν, σέ λίγες μέρες, ἔγινε καλά ὁ Ἐπίσκοπος, μπῆκε στήν ἐκκλησιά, καί ἀπόθεσε τό ὠμοφόριο ἐπάνω στήν ἀγία Τράπεζα. Κ' ἔτσι, βγαίνοντας ἀπό τόν ἱερό ναό πῆρε στό χέρι ἕνα ραβδί καί τράβηξε γιά ἕνα μοναστήρι ὅπου δέν τόν γνώριζαν. Ὅμως, ὁ Ἡγούμενος τῆς μονῆς, ὄντας διορατικός, πληροφορήθηκε μέσα του πῶς ἕνας Ἐπίσκοπος θά ἔρθει, ὅπου νά ἔναι, στό μοναστήρι, καί παράγγειλε στόν πορτάρη:

– Ἀδελφέ μου, πρόσεχε καλά, γιατί σήμερα πρόκειται νά ῥθει κάποιος Ἐπίσκοπος!

Ὁ θυρωρός, ὅμως, περιμένοντας νά ἰδεῖ συνοδείες καί φανταχτερά πράγματα, ὅπως συμβαίνει ὅταν πάει πουθενά ὁ Ἐπίσκοπος, δέν κατάλαβε ποιός ἦταν ὁ ρασοφόρος μέ τό ραβδί. Ὁ Ἡγούμενος, ὡστόσο, πού βγήκε νά τόν ὑποδεχθεῖ, τόν κατασπάστηκε, λέγοντας:

– Καλῶς μᾶς ἤρθες, ἅγιε Ἐπίσκοπε!

Ὁ Ἐπίσκοπος ἔμειν' ἐννεός, καθῶς ἄκουσε τόν Ἡγούμενο νά τόν ἀναγνωρίζει κ' ἔκανε νά φύγει, νά πάει

σέ ἄλλο μοναστήρι. Μά ὁ Ἡγούμενος τόν ἐμπόδισε, λέγοντας:

– Ὅπου καί νά πᾶς, θά ρθῶ κ' ἐγώ μαζί σου!

Τόν παρακάλεσε, λοιπόν, πολύ, καί στό τέλος ὁ Ἐπίσκοπος λύγισε, καί ἀκολουθώντας τόν Ἡγούμενο, μπῆκε στό μοναστήρι. Ἐκεῖ ἔζησε, μετανόησε ἀληθινά καί ἐκοιμήθη ἐν εἰρήνῃ. Εἶχε, μάλιστα, φτάσει σέ τέτοια μέτρα ἀρετῆς, ὥστε νά γίνουν θαύματα στήν κηδεῖα του.

β'

Ἐνας ἀπό τοῦς Πατέρες τῆς Ἐρήμου μᾶς διηγήθηκε γιά κάποιον ἀββᾶ τραυλό, πού ἦταν ἀπό τά μέρη τῆς Αἰγύπτου καί ἀσκήτευε στή Θηβαΐδα. Τόν τραυλό αὐτόν ἀββᾶ τόν ἐθαύμαζαν ὅλοι, γιατί ἔπιανε μέ τά χέρια του τοῦς κεράστες, δηλαδή φαρμακερά φίδια μέ τά κέρατα, τίς ὀχιές καί τοῦς σκορπιούς καί τά ἴσκιζε στή μέση. Βλέποντας αὐτά τά σημεῖα οἱ ἀδελφοί, τοῦ βάλανε μετάνοια καί τόν ρωτοῦν:

– Πές μας, ἀδελφέ, ποιά ἀρετή ἐργάστηκες γιά νά λάβεις παρά Θεοῦ αὐτό τό χάρισμα;

Κ' ἐκεῖνος τοῦς ἀπάντησε:

– Συγχωρῆστε με, ἅγιοι πατέρες· ὅταν ἀποκτήσει κανεῖς τήν πραγματική καθαρότητα, ὅλα τοῦ ὑποτάσσονται, ὅπως τότε στόν Ἀδάμ, ὅταν βρισκόταν στόν Παράδεισο, πρῖν παραβεῖ τήν ἐντολή τοῦ Θεοῦ!

γ'

Ἐλεγαν γιά κάποιον Γέροντα, πού ἔμεινε σ' ἕνα μοναχικό κελλί, στήν Αἴγυπτο. Ἐκεῖ συνήθιζαν νά τόν ἐπισκέπτονται διάφοροι καί ἀνάμεσά τους κ' ἕνας νέος μοναχός καί μία κόρη. Μιά μέρα, ἔτυχε νά συναντηθοῦν οἱ δύο τους πηγαίνοντας πρὸς τόν Γέροντα. Ὅταν νύ-

χτωσε, πήρε ο Γέροντας μιά ψάθα, τήν ἔστρωσε καί ξάπλωσαν καί οἱ τρεῖς μαζί· ὁ Γέροντας ἀνάμεσά τους. Ὁ νέος μοναχός πολεμήθηκε ἀπό τόν πειρασμό, δέν βάσταξε· πήγε κοντά στήν κόρη καί ἀμάρτησε μαζί της. Ὁ Γέροντας τό κατάλαβε, μά δέν τούς εἶπε τίποτε. Ὅταν ξημέρωσε, τό πρωῖ τούς ξεπροβόδισε ὁ Γέροντας, χωρίς νά δείξει τήν παραμικρή στενοχώρια ἢ αὐστηρότητα. Καθώς, ὅμως, προχωροῦσαν στό δρόμο, ρωτοῦσαν ὁ ἓνας τόν ἄλλο:

— Ἄραγε νά κατάλαβε ὁ Γέροντας ἡ ὄχι;

Ἀποφασίζουν, λοιπόν, νά ἐπιστρέφουν πίσω στόν ἅγιο Γέροντα. Ὅταν ἔφτασαν, τόν ρωτᾶνε:

— Γέροντα, δέν πήρες εἶδηση σέ τί ἐμπαιγμό καί χλεύη μᾶς παρέδωκε αὐτή ἡ νύχτα ὁ σατανάς;

— Ναί, τό κατάλαβα, τούς ἀπαντᾷ ὁ Γέροντας.

Καί τόν ρωτοῦνε πάλι:

— Καί ποῦ ἦταν ὁ λογισμός σου ἐκείνη τήν ὥρα;

Καί ὁ Γέροντας τούς λέει:

— Ἐκείνη τήν ὥρα, ὁ νοῦς μου ἦταν στόν τόπο ὅπου ἐσταυρώθηκε ὁ Χριστός μας, ἐκεῖ στεκόταν κ' ἔκλαιγε!...

Ἔβαλαν τότε μετάνοια, πήραν εὐλογία κ' ἔφυγαν. Ἀπό τότε ἀγωνίστηκαν πολύ κ' ἔγιναν ἐνάρετα “σκεύη ἐκλογῆς”.

δ'

Ἐνας μοναχός ἀπό τό μοναστήρι τοῦ ἀββᾶ Σεβηριανοῦ ἐπῆγε στά μέρη τῆς Ἐλευθερουπόλεως*, γιά κάποια ὑπηρεσία τοῦ μοναστηριοῦ. Ἐκεῖ ἔμεινε στό σπίτι ἑνός εὐσεβοῦς γεωργοῦ, ὁ ὁποῖος εἶχε μιά μονάκριβη θυγατέρα, πού ἡ μάνα της εἶχε πεθάνει. Γιά τίς

* Βλ. Ν. Μητερικόν ιθ'. — Γυν. Ἐρήμου, σελ. 45-47.

ἀνάγκες τοῦ μοναστηριοῦ, χρειάστηκε νά μείνει λίγες μέρες στήν πόλη. Ὅμως, ὁ αἰώνιος ἐχθρός τοῦ ἀνθρώπου, ὁ διάβολος, ἔβαλε στό νοῦ τοῦ αἰσχροῦς λογισμούς. Ἄρχισε, λοιπόν, ἓνας πόλεμος τῆς πορνείας, μέ ἀντικείμενο τήν κόρη τοῦ γεωργοῦ, καί ὁ μοναχός ζητοῦσε τήν εὐκαιρία νά κάμει πράξη τίς πονηρές σκέψεις καί τούς αἰσχροῦς λογισμούς του. Ἀλλά ἐκεῖνος πού τόν ἔβαλε σ' αὐτόν τόν πόλεμο, δηλ. ὁ δαίμονας, αὐτός ἔδωκε στό μοναχό καί τήν εὐκαιρία: ὁ πατέρας τῆς κόρης ἔφυγε γιά κάποιες οἰκογενειακές ὑποθέσεις, στόν Ἀσκάλωνα. Τώρα, ὁ μοναχός πού ἤξερε πώς δέν ὑπῆρχε στό σπίτι κανεῖς ἄλλος, ἀπό ἐκεῖνον καί τήν κόρη, πήγε στό δωμάτιό της μέ σκοπό νά τήν βιάσει. Ἐκείνη, ὅμως, καθώς τόν εἶδε πολύ ταραγμένο καί φλεγόμενο ἀπό τήν ἐπιθυμία, τοῦ λέει:

— Ἀδελφέ μου, μήν ταραξέσαι καί μή θελήσεις νά μοῦ κάνεις κάτι κακό. Μή βιάζεσαι· ὁ πατέρας οὔτε σήμερα, οὔτε αὔριο θά ρθει. Ὡστόσο, ἄκουσέ με πρῶτα τί ἔχω νά σοῦ πῶ, καί μετά —ὅπως γνωρίζει ὁ Κύριος— νά κάμω κ' ἐγώ μέ προθυμία ὅ,τι θέλει ἡ ἀγιωσύνη σου!

Ὁ μοναχός κάθησε, κ' ἐκείνη πήρε ὕφος ἡμερο καί συνετό, λέγοντας:

— Δέν μοῦ λές, ἅγιε ἀδελφέ, πόσα χρόνια ἔχεις πού εἶσαι στό μοναστήρι;

— Τριανταέξι χρόνια.

— Ἐχεις καθόλου πείρα ἀπό γυναῖκες; τόν ρωτᾷ.

— Ὅχι, ἀπαντᾷ ἐκεῖνος, καί γι' αὐτό θέλω ν' ἀποχτήσω.

— Καλά, τοῦ ἀποκρίνεται πάλι ἐκείνη· καί θέλεις, γιά μιά ὥρα, νά χάσεις τόν κόπο σου ἀπό τόσων χρόνων ἀγῶνες; Πόσα δάκρυα δέν ἔχυσες, γιά νά κρατήσεις καθαρή καί ἄσπιλη τή σάρκα σου καί νά τήν παραδώσεις δίχως ρύπο στό Θεό, καί τώρα θέλεις, γιά λίγης

ώρας ἡδονή, νά χάσεις ὅλον ἐκεῖνο τόν κόπο; Σοῦ κάνει εὐχαρίστηση νά μέ πάρεις μαζί σου καί νά μέ θρέφεις;

– Καθόλου, τῆς ἀπαντᾷ ἐκεῖνος.

– Πίστεφέ με, τοῦ λέει πάλι ἐκεῖνη, πώς δέν σοῦ λέω ψέματα: ἂν θελήσεις νά μέ προσβάλεις, θά γίνω αἰτία νά πέσουν πολλά κακά ἐπάνω σου.

– Μέ ποιόν τρόπο; ρωτάει ὁ μοναχός.

Καί ἡ κόρη τοῦ ἀποκρίνεται, μέ πολλή ψυχραιμία:

– Πρῶτα-πρῶτα, θά χάσεις τήν ψυχή σου. Δεύτερον, θά σοῦ ζητηθοῦν εὐθύνες καί γιά τήν ἀπώλεια τῆς δικῆς μου ψυχῆς. Καί τοῦτο, γιά νά ξέρεις, πώς σοῦ λέω τήν ἀλήθεια καί νά πειστεῖς στά λόγια μου: μπροστά σ' Ἐκεῖνον, πού μᾶς ζητάει νά μή λέμε ψέματα, σέ βεβαιῶνω, πώς ἂν μέ ἀτιμάσεις, ἀμέσως θά θανατώσω μέ ἀγχόνη τόν ἑαυτό μου. Καί τότε θά βρεθεῖς καί φονιάς, καί στή Δευτέρα Παρουσία θά δικαστεῖς καί γιά τό φόνο αὐτό. Πρίν, λοιπόν, νά γίνω γιά σένα ἡ αἰτία τόσων κακῶν, πῆγαινε εἰρηνικά καί μέ τό καλό στό μοναστήρι σου, καί ἀργότερα θά μοῦ ἔχεις βαθειά εὐγνωμοσύνη.

Ὁ μοναχός, ἀκούγοντας τά λόγια τῆς κόρης, ἤρθε στά συγκαλά του, ἀνένηψε, καί πῆρε ἀμέσως τό δρόμο γιά τό μοναστήρι του. Ἐκεῖ ἔβαλε μετάνοια στόν ἅγιο Καθηγούμενο καί τοῦ ζήτησε νά μήν τόν ἀφήσει νά ξαναβγεῖ ἀπό τό μοναστήρι. Πέρασαν τρεῖς μῆνες δακρύων καί μετανοίας, καί ὁ μοναχός ἀναπαύτηκε.

Πρέπει νά γνωρίζετε καί τοῦτο, ἀκόμη, ἀδελφοί μου: πώς ὄσο φροντίζει ὁ Θεός νά σώσει, μέ χίλιους δυό τρόπους, τόν ἄνθρωπο, ἄλλο τόσο φροντίζει καί ὁ διάβολος νά τόν καταστρέψει, ὡς τήν τελευταία μέρα τῆς ζωῆς του. Συλλογιστῆτε καλά ἐκεῖνα, πού πρίν λίγο ἀκούσατε: πώς ἡ φρόνηση τῆς κόρης – μᾶλλον ἢ φιλανθρωπία τοῦ Θεοῦ – δέν ἄφησε τόν ἀδελφό νά πέσει στήν ἀμαρ-

τία, καί νά χάσει ὅλους τούς, ἴσαμε κείνη τήν ὥρα, κόπους του!

ε'

Κάποιος ὑποτακτικός ἐνός μεγάλου Γέροντα, πολεμήθηκε ἀπό τόν πειρασμόν τῆς πορνείας: ἐβγήκε, λοιπόν, στόν κόσμο καί ἀρραβωνιάστηκε. Ὁ Γέροντας λυπήθηκε πού θά πῆγαιναν χαμένοι τόσοι ἀγῶνες καί προσευχήθηκε στό Θεό, λέγοντας:

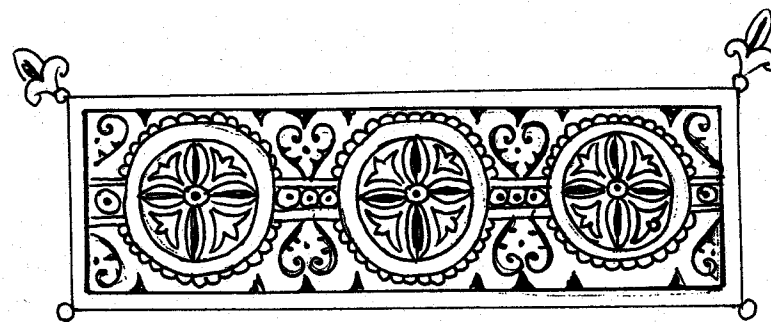
– Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, μήν ἀφήσεις τόν δοῦλο σου νά μολυνθεῖ.

Καί ὅταν ὁ ὑποτακτικός πῆγε ν' ἀγκαλιάσει τή γυναῖκα του, παρέδωκε τό πνεῦμα του καί δέν μολύνθηκε.

ΠΟΡΝ-6

ΕΠΙΜΕΤΡΟ

Ζ' Ο ΕΡΩΤΑΣ ΤΗΣ ΕΡΗΜΟΥ

Ὁ μέγας αναχωρητής μέ τ' ὄνομα Παφνούτιος, μιλώντας μιά μέρα στους ἁγίους πατέρες πού ἀφιέρωσαν τή ζωή τους στό Θεό, τούς εἶπε τούτα τά λόγια:

– Ἐγώ εἶμαι ὁ μοναχός Παφνούτιος, πού ἡ καρδιά μου κάποια στιγμή ἔνωσε τή ζωηρή αὐτήν ἐπιθυμία: νά ταξιδέψω στά βάθη τῆς ἐρήμου γιά νά ἰδῶ ἄν βρισκόταν ἐκεῖ κάποιος μοναχός, δούλος πραγματικός τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Περπάτησα τέσσερις μέρες καί τέσσερις νύχτες συνέχεια, δίχως νά πιῶ ἢ νά φάω κάτι. Τήν τέταρτη μέρα ἔφτασα μπροστά σ' ἕνα σπήλαιο, καί πρῖν νά μπῶ μέσα, σύμφωνα μέ τή συνήθεια τῶν μοναχῶν, χτύπησα στήν εἴσοδο γιά νά εἰδοποιήσω τόν ἀδελφό, νά βγεῖ καί νά τόν ἀσπαστῶ χαιρετώντας τον. Περίμενα. Ξανάχτύπησα πολλές φορές, ἴσαμε τά μεσάνυχτα, μά κανείς δέν ὑπάρχει πιά κανείς μοναχός σ' αὐτό τόν τόπο". Μπήκα, λοιπόν, στό σπήλαιο, φωνάζοντας:

– Εὐλόγησέ με, ἄγιε γέροντα!

Όταν βρέθηκα μέσα στη σπηλιά, έρριξα τά μάτια μου ολόγυρα· βλέπω ένα μοναχό καθισμένο και σιωπηλό. Του προτείνω άμέσως τό χέρι μου, παίρνω τό δικό του: τό βλέπω νά γίνεται σκόνη και νά πέφτει καταγής! Άρχισα τότε νά ψηλαφώ τό σώμα του ολόκληρο, και κατάλαβα πώς είχε απομείνει σ' αυτή τή στάση από τότε πού πέθανε. Παρατηρώντας πάλι γύρω μου, είδα κρεμασμένο ψηλά ένα πανωφόρι· πήγα νά τό πάρω, κ' έπεσε κι αυτό μόλις τό άγγιξα, σκόνη στά χέρια μου. Τότε στάθηκα όρθιος και διάβασα τήν ειδική προσευχή μετά, έβγαλα τό ράσο πού φορούσα και σκέπασα τό νεκρό σώμα· ύστερα έσκαψα και τό έθαψα, και κατόπι βγήκα έξω από τό σπήλαιο εκείνο.

***

Άρχισα πάλι νά βαδίζω, ενώ βυθιζόμουν ολοένα και πιό πολύ μέσα στην έρημο. Στο δρόμο μου βρήκα έν άλλο σπήλαιο. Πλησίασα και διέκρινα κοντά στην είσοδό του ίχνη από ανθρώπινα βήματα. Η καρδιά μου σκίρτησε από αγαλλίαση. Ξεκουράστηκα λίγο, πήρα μιá ανάσα και φώναξα τή συνηθισμένη έκφραση, μά κανείς δέν μου άπάντησε από μέσα. Μπήκα μέσα, μά πουθενά ό άνθρωπος. Βγήκα πάλι έξω, λέγοντας μέσα μου: "Μά πότε πιά ό δούλος του Θεού θά επιστρέψει στον τόπο του;" Κι άποφάσισα νά μείνω μπροστά στην πόρτα τής σπηλιάς ώσπου νά γείρει ό ήλιος. Όταν τελείωσε ή μέρα, σηκώθηκα, έκανα τήν έσπερινή ακολουθία μου κι άρχισα νά προσεύχομαι σιωπηρά, μέ τήν καρδιά μου. Ύστερα, καθώς ό ήλιος είχε πέσει πίσω άπ' τόν ορίζοντα, πήρα ν' άγναντεύω γύρω μου τόν τόπο· σέ μιá στιγμή άντικρύζω από μακριά νά ρχεται πρós τό

μέρος μου ένα κοπάδι από βουβάλια· μαζί τους περπατούσε και ό μοναχός. Όταν πλησίασε αρκετά, πρόσεξα πώς ήτανε γυμνός· τά μακριά μαλλιά του σκέπαζαν τ' απόκρυφα μέλη του σά νά 'τανε ντυμένος! Όταν έφτασε κοντά μου φοβήθηκε, παίρνοντάς με για φάιντασμα· σταμάτησε και προσευχήθηκε, γιατί τέτοιοι πειρασμοί τόν είχαν πολλές φορές βασανίσει, όπως μου όμολόγησε κατόπι. Όταν, ώστόσο, τόν είδα τόσο φοβισμένο, τόν πλησίασα και του λέω:

– Μά γιατί φοβάσαι; Κοίταξέ με: είμαι κ' έγώ από σάρκα και αίμα, όπως έσύ.

Εκείνος, όμως, είχε ήδη σηκώσει τά μάτια του στον ούρανό, ψιθυρίζοντας τήν προσευχή πού μάς διδάσκει τό Εὐαγγέλιο και προσθέτοντας τό "Άμήν". Τόν παρακάλεσα νά πάρει κ' έμένα μαζί του, μέσα στη σπηλιά. Όταν μπήκαμε στο σπήλαιο, μου έκαμε τήν έρώτηση:

– Πώς έφτασες σ' αυτόν έδω τόν τόπο;

– Είχα επιθυμία, του άπάντησα, νά ιδω τους δούλους του Χριστού πού ζούν μέσα στην έρημο· και ό Θεός δέν έκλεισε τ' αυτιά Του στα παρακάλια μου.

Μετά πήρα έγώ νά τόν ρωτώ, πώς και μέ ποιόν τρόπο έφτασε στην έρημο αυτή, από πότε ζούσε σ' αυτό τόν τόπο, γιατί γυρνάει γυμνός δίχως ένδύματα, τί τρώει;

Εκείνος μέ κοίταξε κι άρχισε νά μου άπαντά μ' αυτό τόν τρόπο:

– Έγώ είμ' ένας μοναχός, πού πρώτα ζούσα σ' ένα μεσογειακό μοναστήρι, εργαζόμενος ν' αποκτήσω τήν καθαρότητα τής ψυχής μου. Κάποτε μου ήρθε ένας λογισμός: "Σήκω και φύγε μακριά άπ' τό μοναστήρι, νά ζήσεις μόνος σου, μιá ειρηνική και ήσυχη ζωή άναχωρητού· νά δέχεσαι, άν περνούν, τους άδελφούς σου,

νά 'σαι φιλόξενος, κ' έτσι νά ωφεληθείς πιά πολύ απ' τό ἐργόχειρο πού θά δουλεύεις μέ τά χέρια σου". Κι αὐτό τό λογισμό τόν ἔβαλα σ' ἐφαρμογή. Ἐφυγα, ἔχτισα μιά μικρή καλύβα καί κατοίκησα ἐκεῖ. Ἐνα πλῆθος ἀπό ἀνθρώπους ἔρχονταν σ' ἐμένα, χάρη στό ἐργόχειρό μου· ἔτσι κέρδιζα περισσότερα κι ἀπολάμβανα τή ζωή τοῦ ἀναχωρητοῦ. Αὐτά πού ἔβγαζα, πουλώνοντας τό ἐργόχειρό μου, τά ἔδινα ἐλεημοσύνη στούς φτωχοῦς καί σ' ἐκείνους πού δέν εἶχαν τίποτε.

Ὅμως ὁ ἐχθρός, ὁ διάβολος μέ φθόνησε τότε γι' αὐτό πού κέρδιζα σέ χάρη ἀπό τό Θεό, δίνοντας ἐλεημοσύνη στούς φτωχοῦς καί σ' αὐτούς πού ζοῦσαν μέσα στή δυστυχία. Βλέποντας, λοιπόν, τό ζῆλο μου γι' αὐτό τό ἔργο, πού ἔκανα γιά τήν ἀγάπη τοῦ Θεοῦ, ἔριξε πάνω μου τό φθόνο του ἐξαιτίας τῶν ἔργων μου. Καί γιά νά μέ βλάψει, ἔφερε κοντά μου μιά μοναχή, πού ἦρθε νά πάρει ἐργόχειρα. Σιγά-σιγά, τά ἔδινα ὅλα ὅ,τι ἔκανα σ' ἐκείνη. Μιά κουβέντα σήμερα μιά αὔριο –μουῦ μιλοῦσε πολύ, πράγματι– συνήθισα λίγο-λίγο τή συντροφιά της. Τήν ἔμπασα μέσα στήν καλύβα μου: καί τότε ὁ διάβολος τήν ἔβαλε νά μάθει τό ἐργόχειρο καί ν' ἀναλάβει, χάρη σ' ἐμένα, ὅλες τίς φροντίδες τοῦ ἐργόχειρου. Ἄρχισε ἀνάμεσά μας μιά οικειότητα, νά τρῶμε καί νά πίνουμε μαζί, ὥσπου φανερώθηκε τό ἔργο τοῦ ἐχθροῦ. Τέλος, γίναμ' ἕνα παράνομο ζευγάρι, πού "συνέλαβε πόνον καί ἔτεκεν ἀνομίαν", κατά τόν Δαβίδ (Ψαλμ. ζ' 15).

Δεκάξη μῆνες ἔζησα μαζί της μέσα στήν ἀνομία. Κάποια στιγμή, ὅμως, ἀποφάσισα ν' ἀντιδράσω. Σκέφτηκα: "σήμερα ἢ αὔριο θά πεθάνω· ἢ καταδίκη καί ἢ τιμωρία μου θά ναι σκληρή, καθὼς οἱ δαίμονες θά μέ

ὀδηγήσουν στό αἰώνιο σκοτάδι, μέσα στό πῦρ τό ἐξώτερον καί στό σκώληκα τόν ἀκοίμητο, πού κατατρῶγουν τίς ἀκάθαρτες ψυχές τῶν ἀμετανοήτων ἀμαρτωλῶν. Τώρα, λοιπόν, ψυχή μου, αὐτή τή στιγμή, σήκω νά φύγουμε στήν ἔρημο. Ἐτσι θ' ἀποφύγουμε τήν ἀμαρτία"! Σηκώθηκα, λοιπόν, καί ἄρχισα νά βαδίζω πρὸς τό βουνό, ἐγκαταλείποντας αὐτή τή γυναῖκα.

Ἦστερ' ἀπό πολύ δρόμο, βρῆκα μιά πηγὴ μέ νερό, μιά σπηλιά καί κοντά μιά φοινικιά. Τότε εἶπα μέσα μου: "Ἰδοὺ τό τέλος τοῦ δρόμου τῆς ζωῆς μου"! Ἡ φοινικιά δίνει δώδεκα τσαμπιά τό χρόνο, ἕνα δηλ. γιά κάθε μῆνα· ἕνα τσαμπὶ μου φτάνει γιά τριάντα μέρες, ὅποτε, ὕστερ' ἀπό τριάντα μέρες κατεβαίνει ἄλλο ἕνα τσαμπὶ ἀπό ψηλά. Σ' αὐτό τόν τόπο δέν ὑπάρχει κανεὶς, μά κι ἀπὸ ψηλά. Σ' αὐτό τόν τόπο δέν ὑπάρχει κανεὶς, μά κι οὔτε τό παραμικρὸ ἔχνοσ τροφῆς ἀπὸ ψωμί. Ὅταν τά μαλλιά μου μεγάλωσαν, τά ρούχα μου εἶχαν ἤδη λυώσει, κ' ἔτσι μέ τά μαλλιά τῆς κεφαλῆς μου σκέπασα τά μέρη τοῦ κορμιοῦ πού ἔπρεπε νά ντύσω. Πέρασαν τριάντα χρόνια ἀπὸ τότε, πού ζῶ σ' αὐτό τόν τόπο. Ἡ κατεύθυνση τῶν ἀνέμων δέν ἦταν μόνιμη, ἄλλαζε συχνά· καί ἀπὸ τότε δέν ἔβαλα ποτέ ψωμί στό στόμα μου.

Τότε τόν διέκοψα, νά τόν ρωτήσω:

– Τόν πρῶτο καιρό, πού ἦρθες νά μείνεις σ' αὐτή τήν ἔρημο, δέν ὑπέφερες ἀπὸ τό κρύο;

– Ὑπέφερα πολύ, μου ἀπαντᾷ, ἰδίως τόν πρῶτο καιρό, σέ σημειοῦ πού νά πέφτω ἀπὸ ἀδυναμία καταγῆς καί νά μένω σά νεκρός! Κι ὅταν πιά δέν εἶχα τή δύναμη νά σταθῶ στά πόδια μου ὀλόρθος, νά πῶ τήν ἀκολουθία μου, σηκώθηκα, μά ἔπεσα πάλι καί κειτόμουνα στό ἔδαφος, ἐξαιτίας τῆς ἀρρώστιας πού κουβαλοῦσα μέσα μου. Παρακάλεσα τότε τό Θεό γιά τίς ἀμαρτίες μου καί τοὺς πόνους μου, γιατί ὑπέφερα πολύ κι ἀπὸ βαριεῆς

πληγές. Καί ξάφνου διακρίνω έναν άνθρωπο, μέσα σ' ένα φωτεινό στεφάνι δόξας· πλησίασε καί μου λέει:

– Για νά ἰδοῦμε, ἀπό τί ὑποφέρεις; Δείξε μου 'το.

Πῆρα τότε θάρρος καί δύναμη ν' ἀνοίξω τό στόμα μου καί νά τοῦ πῶ:

– Κύριέ μου, ὑποφέρω ἀπ' τό συκώτι μου.

– Δείξε μου ἀκριβῶς – μου λέει – τό σημεῖο πού πονᾷς.

Τοῦ ἔδειξα τό συκώτι μου. Ἄπλωσε τά χέρια του ἐπάνω μου, τό ἕνα ἐπάνω στ' ἄλλο, ἀνοίξε τό πλευρό μου ὅπως μέ τό σπαθί, καί τράβηξε πιό ἔξω τό συκώτι μου, δίχως νά μέ πονέσει· μου ἔδειξε τίς πληγές πού εἶχε πάνω του· μετά τίς ἔξυσε, ὥσπου νά φύγουν τά χαλασμένα μέρη· πῆρε ὕστερα κάτι σάν ἐπίδεσμο μέ ἀλόη καί τό βάλει στό ἄρρωστο συκώτι, τό ὁποῖο τοποθέτησε πάλι στή θέση του. Ἔστρωσε κατόπι μέ τό χέρι του ὅλη τήν ταλαιπωρημένη πλευρά μου, χαϊδεύοντάς την· καί βάζοντας λίγο λάδι στό πονεμένο σημεῖο, μου λέει:

– Ἴδου, πού ἔγινες πάλι σῶος καί ἀβλαβής. Πρόσεχε, ἀπό τώρα καί πέρα μή γυρίσεις στήν ἁμαρτία, γιατί κινδυνεύεις νά πάθεις πολύ χειρότερα. Προσπάθησε νά διακονεῖς τό Θεό ἀπό τώρα – καί γιά πάντα.

Κ' ἔτσι, ἀπό κείνη τή μέρα, ὅλα μου εἶναι γερά κ' ἔπαψα νά ὑποφέρω ἀπ' τό συκώτι μου. Ζῶ συνέχεια μέσα σ' αὐτή τήν ἔρημο, χωρίς τόν παραμικρό πόνο, ἀπό κείνη τήν ὥρα.

Μου ἔδειξε, μάλιστα, καί τόν ἐπίδεσμο πού εἶχε χρησιμοποιηθεῖ γιά τήν ἐπάλειψη μέ τήν ἀλόη.

Ἐγώ τότε τόν παρακάλεσα νά μ' ἀφήσει νά μείνω μαζί του, μέσα σ' ἐκείνη τή σπηλιά. Μά ἐκεῖνος μου ἀπαντᾷ:

– Δέν ἔχεις τή δύναμη νά ὑποφέρεις τό βάρος ἀπό τούς πειρασμούς τῶν δαιμόνων.

Τοῦ ζήτησα νά μου πεῖ τ' ὄνομά του· καί μου λέει:

– Τό ὄνομά μου εἶναι Τιμόθεος. Σέ παρακαλῶ, ἀδελφέ μου, νά μέ θυμᾶσαι στίς προσευχές σου καί νά βοηθήσει ὁ Θεός νά τελειώσουμε τόν πόλεμο στόν ὁποῖο μῆπκαμε, προσκαλεσμένοι ἀπό Ἐκεῖνον.

Ἐπεσα τότε μπρούμυτα στά πόδια του, παρακαλῶντας τον νά μ' εὐλογήσει καί νά μέ θυμᾶται κ' ἐκεῖνος στίς προσευχές του. Μ' εὐλόγησε, λέγοντάς μου:

– Ὁ Κύριος νά σ' εὐλογεῖ καί νά σέ φυλάγει ἀπό τή δύναμη τοῦ διαβόλου· νά σοῦ δώσει μέρες εἰρηνικές, γιά νά μπορείς ν' ἀκολουθεῖς πάντα τό βίο τῶν ἁγίων.

Σάν μ' εὐλόγησε, πῆρα θάρρος κ' ἐνίωσα μιά χαρά· τόν ἄφησα, εὐχαριστώντας καί δοξολογώντας τό Θεό γιά ὅλα ὅσα ἄκουσα ἀπό τό στόμα τοῦ ἁγίου αὐτοῦ ἀνθρώπου, τοῦ ἀββᾶ Τιμοθέου. Πέρασα πολλές μέρες μ' αὐτές τίς σκέψεις· εἶχα τήν ἐπιθυμία νά κάνω κ' ἐγώ ὅ,τι εἶδα· ἤθελα νά πράξω κ' ἐγώ τά ἴδια.

***

Δέν ἤθελα πιά νά σπαταλῶ τή ζωή μου. Πῆρα τήν κατεύθυνση γιά τά βουνά ἐκείνου τοῦ τόπου, ὅπου ὑπῆρχαν οἱ βάρβαροι, μέσα στά βάρη τῆς ἐρήμου. Προχώρησα ἐκεῖ, μέ τήν ἐλπίδα νά συναντήσω κάποιον ἄλλο δοῦλο τοῦ Θεοῦ. Πῆρα μαζί μου λίγο ψωμί καί λίγο νερό, γιά νά μου φτάσουν γιά πορεία τεσσάρων ἡμερῶν. Ἦταν κοπιαστικό, ἀλλά περπάτησα ὥσπου πέρασε κ' ἡ τέταρτη μέρα. Τό ψωμί καί τό νερό μου τελείωσαν. Ἐκατσα σέ μι' ἄκρη, περιμένοντας τό θάνατο.

Ὅμως, ἐκεῖ πού καθόμουν, πῆρα πάλι κουράγιο καί ἄρχισα ξανά τήν πορεία μου. Περπάτησα μέσα στά βουνά γι' ἄλλες τέσσερις μέρες, δίχως νά βάλω τίποτε

στό στόμα μου – μήτε τροφή μήτε νερό. Ὑπέφερα πολύ ἀπό τήν πείνα καί τή δίψα. Τώρα πιά πρέπει νά πλησιάζε ὁ θάνατος.

Ἐάφνου, παρουσιάζεται μπροστά μου ἕνας ἄντρας κ' ἔβαλε ἀπαλά στά χεῖλη μου ἕνα βρεγμένο σφουγγάρι, ὅπως ἕνας γιατρός τό βάζει μέ προσοχή στά μάτια τοῦ ἄρρώστου. Ἀμέσως ἔνωσα μέσα μου πάλι τίς δυνάμεις τοῦ σώματος σάν πρῶτα, καί δέν αἰσθανόμουν πιά καμμιᾶ δίψα. Βλέποντας αὐτό τό μεγάλο θαῦμα, πού μ' ἀνάστησε καθώς ἀργοπέθαινα, σηκώθηκα καί περπάτησα μέσα στά βουνά γι' ἄλλες τέσσερις μέρες. Ἄρχισα πάλι νά ὑποφέρω. Ἐξαντλήθηκα. Σήκωσα τά χέρια μου στόν οὐρανό, δεητικά:

– Θεέ μου!

Καί ἰδοῦ πάλι μπροστά μου κείνος ὁ ἄνδρας, πού εἶχε ξαναφανεῖ, μέ πλησίασε καί μοῦ ἔδωκε δύναμη ὅπως τήν πρώτη φορά.

Σηκώθηκα καί πῆρα πάλι τήν ὁδοιπορία μου μέσα στά βουνά. Ὑστερ' ἀπό ἑφτά μέρες πορεία, γύρισα καί κοίταξα πίσω μου: βλέπω νά περπατᾷ ἕνας ἄνθρωπος, μέ τό σῶμα του σκεπασμένο ἀπό τό τρίχωμά του, ὅπως μέ τή χαίτη λεοπάρδαλης, γιὰ τ' ἦταν γυμνός. Φύλλ' ἀπό ἀγριόχορτα σκέπαζαν τ' ἀπόκρυφα μέλη του. Ὅταν πλησίασε κάπως πιό κοντά μου μέ κυρίεψε ἕνας φόβος καί ἀνέβηκα στήν κορφή ἑνός βράχου. Φοβήθηκα μήν εἶναι κάποιος ἀπό τούς θηριώδεις ληστές ἐκείνων τῶν τόπων.

Ὅταν ἔφτασε στό βράχο πού ἤμουν ἀνεβασμένος, ἔπεσε στή σκιά του, ἔξαντλημένος καί καταπονημένος ἀπό τήν πείνα, τή δίψα, τή ζέστη τήν ἀνυπόφορη. Πρέπει νά ὑπέφερε πάρα πολύ, ὅπως ἔδειχνε. Κάποτε σήκωσε τά μάτια του ψηλά, πρὸς τήν κορφή τοῦ βράχου

πού εἶχ' ἀνεβεῖ, μέ εἶδε καί μοῦ λέει:

– Κατέβα κάτω, ἄνθρωπε τοῦ Θεοῦ. Εἶμαι κ' ἐγώ ἕνας ἄνθρωπος σάν ἐσένα καί μένω σ' αὐτή τήν ἔρημο γιὰ τήν ἀγάπη τοῦ Θεοῦ.

Σάν ἄκουσα τούτα τά λόγια, κατέβηκα κ' ἔπεσα στά πόδια του γιὰ νά τόν χαιρετήσω προσκυνώντας τον.

– Σήκω πάνω, μοῦ λέει, σήκω, τέκνον μου. Εἶσ' ἕνας σύντροφος γιὰ μένα στή διακονία τοῦ Θεοῦ.

Σηκώθηκα τότε καί κάθησα κοντά του. Τοῦ ζήτησα νά μοῦ πει τό ὄνομά του καί τήν ἐργασία του. Μοῦ λέει:

– Τό ὄνομά μου εἶναι Ὀνούφριος. Ἐδῶ κ' ἑφτά χρόνια κατοικῶ σ' αὐτήν τήν ἔρημο, περπατώντας μέσα στά βουνά ὅπως τ' ἄγρια θηρία, τρώγοντας ἀγριόχορτα καί φύλλ' ἀπό τά δέντρα. Σ' αὐτό τό διάστημα δέν εἶδα ποτέ οὔτε γνώρισα κανέναν ἄνθρωπο. Πρίν ἔρθω ἐδῶ, ζοῦσα σέ μία μεγάλη λαύρα μοναχῶν, ὀνομαζόμενη Σμαοῦν, στήν Ἄνω Αἴγυπτο, στά ὄρια τῆς Ὀξυρρύγχου· ἐκεῖ ζοῦσαμε μαζί ἑκατόν πενήντα μοναχοί καί δέν εἶχαμε παρά μιὰ καρδιά ὄλοι, τρώγοντας ὄλοι σέ κοινή τράπεζα. Ἡ εἰρήνη τοῦ Θεοῦ κατοικοῦσε ἀνάμεσά μας καί ζοῦσαμε ὄλοι μέσα στή μοναστική τάξη καί καθαρότητα. Ἦμουν, ὅμως, νέος. Ἐμαθα τήν καλογερική ἀπό τούς θεῖους ἐκείνους Γέροντες, πού εἶχαν φτάσει στήν τελειότητα καί ζοῦσαν ὅπως οἱ ἄγγελοι τοῦ Θεοῦ· κάποια φορά, ἐκεῖ κοντά τους, ἄκουσα ἕνα λόγο ἀπό τό στόμα τους γιὰ τόν προφήτ' Ἠλία τό Θεοσβίτη: τήν ὥρα πού γνώρισε τή μεγαλύτερη δύναμη κατά Θεόν, ἦταν στήν ἔρημο· τό ἴδιο κι ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Βαπτιστής, πού κανεῖς δέν μπόρεσε νά τόν μιμηθεῖ καί νά τόν φτάσει: ζοῦσε στήν ἔρημο, δίχως νά πατήσει τό πόδι του στά Ἱεροσόλυμα. Σκέφτηκα ὅλ' αὐτά καί μιὰ μέρα τούς λέω:

– Άγαπητοί μου αδελφοί και σεβαστοί πατέρες μου. Σύμφωνα μ' αυτά που άκουσα για τον προφήτ' Ἡλία και τον άγιο Ἰωάννη τον Πρόδρομο, στά μάτια του Θεού πρέπει να 'ναι καλύτερα από μᾶς εκείνοι που ζούν στην έρημο.

Μου άπάντησαν:

– Όπως τό λές, πράγματι, ό Θεός τούς προτιμά από μᾶς· γιατί έμεις, έδω, βλέπουμε ό ένας τον άλλο κάθε μέρα, μαζευόμαστε μέ χαρά στην άκολουθία και την κάθε σύναξη μας· όταν πεινούμε τρώμε και ή τροφή μας είναι από άλλους έτοιμη· όταν διψούμε, βρίσκουμε νερό και πίνουμε· αν κάποτε τύχει να αισθανθούμε αδύνατοι, βοηθούμε ό ένας τον άλλο· αν επιθυμήσουμε κάτι για φαγητό, τό βρίσκουμε και τό γευόμαστε στην κοινή τράπεζα της αγάπης. Εκείνοι, όμως, που ζούνε στην έρημο, που να μπορέσουν να βρούν ανάπαυση; που να βρούν τό ψωμί να φάνε σαν πεινάσουν; που να βρούν τό νερό να πιούν σά διψάσουν; τον πρώτο καιρό που αποτραβιέται κανείς στην έρημο, ύποφέρει από την πείνα, τή δίψα, τον πόλεμο που ξεσηκώνει κατεπάνω στους αναχωρητές ό έχθρός ό ακοίμητος· γιατί ό διάβολος τούς στέλνει πειρασμούς και τούς πολεμά, γνωρίζοντας καλά πόσο μεγάλη τιμή και δόξα βρίσκουν από μέρος του Θεού οι αναχωρηταί αυτοί, όταν αφήνουν τό σώμα τους. Όταν, λοιπόν, ύποφέρουν μέ ύπομονή όλ' αυτά, ή βοήθεια του Θεού τούς κάνει δυνατούς· δίνει τότε, ό Θεός, Άγγέλους να τούς φέρνουν θροφή, κ' έτσι ζούν μέσα στην ειρήνη και την πνευματική ανάπαυση, καθώς τό λέει και ό προφήτης: “οί δε ύπομένοντες τον Θεόν αλλάξουσιν ισχύν, πτεροφυήσουσιν ως άετοί, δραμου- νται και ου κοπιήσουσι, βαδιούνται και ου πεινάσου- σιν” (Ἡσαΐας, μή 31). Και σέ άλλο σημείο ή Γραφή λέει,

“και εάν διψήσωσι, δι' έρήμου άξει αυτούς, ύδωρ εκ πέτρας έξάξει αυτοίς” (Ἡσ. μή 21). “Οί βότρυες που βγαίνουν στα βουνά, θά 'ναι στο στόμα τους ώσαν τό μέλι· αν οι περισπασμοί και οι πειρασμοί τούς έξουθενώσουν, εκείνοι άπλώνουν τά χέρια τους σέ προσευχή, κ' ή άνωθεν βοήθεια τούς δυναμώνει, γιατί ή καρδιά τους είναι στραμμένη προς εκείνον”. Δέν άκουσες ποτέ αυτό που είναι γραμμένο, πώς ό Κύριος δέν θά καταφρονέσει ποτέ τον ταπεινό, και πώς οι θλίψεις τό φτωχό δέν τον γονατίζουν αιωνίως· άκόμη, “ό φτωχός παρακαλεί, ό Θεός τον άκούει και τον λυτρώνει απ' όλους τούς πειρασμούς του”. Ο Θεός ανταποδίδει στον καθένα σύμφωνα μέ τά έργα του και τίς θλίψεις που ύπέφερε. Μακάριος εκείνος που έργάζεται σύμφωνα μέ τό θέλημα του Θεού σέ τούτη τή γή! Οί άγγελοι θά τον ύπηρετούν και θά τον προστατεύουν όσο θά βρίσκεται στή γή εν σώματι.

Άκούγοντας αυτούς τούς λόγους από τ' άγιασμένα στόματα των όσίων Γερόντων ένιωσα μεγάλη χαρά μέσα μου: έπεφταν μέσα στην καρδιά σά μιά σταγόν' από έξαίσιο μέλι. Ένα μεγάλο αίσθημα κυρίεψε την καρδιά μου, κι αποφάσισα να πράξω σά να 'ταν ήδη τό πνεύμα μου άνωθεν καλεσμένο σέ μιάν άλλη ζωή. Σηκώθηκα, λοιπόν, τή νύχτα, πήρα λίγο ψωμί, όσο χρειαζόταν για τέσσερεις μέρες όδοιπορίας, ώσπου να μου δείξει ό Θεός τον τόπο, όπου θά ήθελε ν' άσκητέψω.

***

Όταν έβγήκα, μέσ' στην νύχτα, κι άρχισα να περπατώ για τά βουνά, είδα μπροστά μου μιά σκιά, σαν δραμα· φοβήθηκα κ' έβαλα μέ τό νοῦ μου, πώς θά 'ναι για να μέ

γυρίσει πάλι εκεί απ' όπου είχα φύγει. Όταν, όμως, είδε ή μορφή εκείνη, πώς είχα γίνει έντρομος από φόβο, μέ πλησίασε και μου λέει:

– Μή φοβάσαι καθόλου· είμαι ο Άγγελος πού περπατάει δίπλα σου από τότε πού γεννήθηκες· τό έργο πού σου ανέθεσε ο Θεός, μή διστάσεις νά τό προχωρήσεις και νά τό τελειώσεις.

Κι όταν ξεκίνησα πάλι τήν πορεία μου, ακολουθούσε κι ο Άγγελος μαζί μου.

Έφτά μέρες από τότε πού είχα ξεκινήσει, περπατώντας μέσα στά βουνά, και βρίσκομαι κοντά στό στόμα μιās σπηλιάς. Πλησιάζω πιό πολύ, για νά ιδώ άν υπήρχε μέσα της κάποιος άνθρωπος ή όχι. Μόλις μπήκα στό έσωτερικό της, φώναξα κατά τή συνήθεια, μέ δυνατή φωνή:

– Εύλογείτε!

Σχεδόν άμέσως, βγήκε κάποιος άγιος γέροντας, μέ πολύ γλυκό παρουσιαστικό. Άρρητη χάρη του Θεού ήταν άπλωμένη στό πρόσωπό του. Βλέποντάς τον, έπεςα νά τον προσκυνήσω, εκείνος όμως μ' άγκάλιασε και μ' άσπάσθηκε λέγοντάς μου:

– Είμαι ο Όνούφριος, άδελφός και σύντροφος στή διακονία του Κυρίου. Πέρασε μέσα. Ο Θεός θά είναι μαζί σου, για νά προκόψεις στό καλό έργο, στό όποιο σέ κάλεσε.

Μπήκα μέ χαρά, κ' έμεινα κοντά του κάμποσες μέρες, όπου έμαθα ποιό είναι τό έργο τής αγάπης. Άκόμη, έμαθα κοντά του τί σημαίνει μετάνοια, έδω στήν έρημο. Σάν είδε, πώς ξελαγάρισε κάπως τό μυαλό μου, και πώς ήξερα τον κρυφό πόλεμο και τήν ταραχή τής έρήμου, μου λέει:

– Σήκω κ' έλα μαζί μου, τέκνον μου, για νά σέ όδηγήσω στό βάθος τής έρήμου, στόν τόπο πού προορίστηκε για σένα· εκεί θά είσαι μόνος και θά πάσχεις για τό Θεό, γιατί σέ ξεχώρισε ο ίδιος για αυτό τό έργο.

Σηκώθηκε άμέσως, και βάδισε μαζί μου μέσα στα βουνά τέσσερεις ολάκερες μέρες. Κάποτε φτάσαμε μπρός σ' ένα καλύβι από καλάμια. Μου τό δείχνει, λέγοντας:

– Ίδου ο τόπος, όπου ο Κύριος σου δείχνει για νά κατοικήσεις.

Έμεινε μαζί μου κοντά ένα μήνα, ώσπου νά μάθω τί έπρεπε νά κάνω στή νέα μου ζωή. Έπειτα έφυγε. Κρατήσαμε, όμως, τή συνήθεια νά επισκεφτόμαστε και νά βλέπουμε ο ένας τον άλλο μιά φορά τό χρόνο. Ίσαμε τή μέρα πού άφησε τό σώμα του, και τον έθαψα δίπλ' από τό καλύβι μου.

***

Τότε, εγώ, ο φτωχός Παφνούτιος, τον ρωτώ:

– Ω, άγιε Γέροντά μου, δέν υπέφερες στήν αρχή τής παραμονής σου έδω στήν έρημο;

Κι ο γέροντας μου άπάντησε:

– Υπέφερα πάρα πολύ, τέκνο μου αγαπημένο. Πίστεψέ με, πώς έμεινα λιγοθυμισμένος πάρα πολλές φορές, έξαντλημένος από τήν πείνα, τή δίψα, τό λιοπύρι τής ήμέρας, τήν ψύχρα τής νύχτας. Τό σώμα μου ψήθηκε κάτω απ' τήν δροσιά και τον ήλιο τ' ουρανού! Όταν πιά είδε ο Θεός, πώς είχα υποφέρει αρκετά σ' αυτό τον πόλεμο τής νηστείας, έστειλε τον Άγγελό Του νά φροντίξει για τήν τροφή μου· έτσι, μου φέρνει κάτι κάθε μέρα, για νά στηρίξω κάπως τό πανάθλιο σώμα μου. Υπάρχει σ' αυτό τον τόπο μιά χουρμαδιά πού κάνει

700 21

150

δώδεκα μεγάλα τσαμπιά μέ χουρμάδες τό χρόνο· ἔτσι, μου πέφτει ἓνα μεγάλο τσαμπί τό μήνα γιά τροφή καί μου εἶναι ἄρκετό. Ἔχω ἀκόμη καί τά χορτάρια καί τ' ἄλλα δεντράκια πού φυτρώνουν στό βουνό, πού τά φύλλα τους εἶναι θαυμάσια, σά μέλι στό στόμα μου. Ἄλλωστε, εἶναι γραμμένο: “οὐκ ἐπ' ἄρτω μόνω ζήσεται ἄνθρωπος, ἀλλ' ἐν παντί ῥήματι ἐκπορευομένω διά στόματος Θεοῦ” (Δευτερ. ἡ 3. Ματθ. δ' 4). Καί πράγματι, ὅταν κάνεις τό θέλημα τοῦ Θεοῦ, ἐκεῖνος θά λάβει πρόνοια γιά σένα, ὅπου καί νά 'σαι, ὅπως γράφουν καί τά ἱερά Εὐαγγέλια: “Μή οὖν μεριμνήσητε, λέγοντες· τί φάγωμεν; ἢ τί πίωμεν;... οἶδε γάρ ὁ πατήρ ἡμῶν ὁ οὐράνιος, ὅτι χρῆζετε τούτων ἀπάντων. Ζητεῖτε δέ πρῶτον τήν βασιλείαν καί τήν δικαιοσύνην αὐτοῦ, καί ταῦτα προστεθήσεται ὑμῖν” (Ματθ. στ' 31-33).

Σάν ἄκουσα ἐγώ τοῦτα τά λόγια ἀπό τό στόμα του, τόν ρώτησα:

– Πάτερ μου, πού κάνετε τή σύναξή σας καί τήν ἀκολουθία τό Σάββατο καί τήν Κυριακή;

– Ἐνας Ἄγγελος τοῦ Κυρίου –μου ἀπάντησε– ἔρχεται καί μέ βοηθάει νά κάμω τήν ἀκολουθία μου τό Σάββατο καί τήν Κυριακή. Καί τοῦτο, ὅχι μονάχα σ' ἐμένα, μά στόν κάθε ἄνθρωπο πού δουλεύει γιά τό Θεό, δίχως νά βλέπει κάποιον νά ῥχεται νά τόν βοηθήσει καί νά τόν παρηγορήσει. Κι ἀκόμη, ἂν θέλουν οἱ ἀναχωρηταί αὐτοί νά ἰδοῦν ἓναν ἄνθρωπο, τούς παίρνει ὁ Ἄγγελος ψηλά στόν οὐρανό, γιά νά ἰδοῦν καί νά χαιρέτησουν τούς ἀγίους πατέρες. Ὅταν ἡ καρδιά τους φωτίζεται, τό πνεῦμα τους γεμίζει ἀγαλλίαση, ἀπολαμβάνουν τά αἰώνια ἀγαθά· καί ἡ μέσα χαρά τους φτάνει σέ τέτοιο σημεῖο, πού λησμονοῦν ὅλα ὅσα ἔχουν ὑποφέρει, ὥστε ὅταν ἐπιστρέφουν πάλι στήν κατοικία τους, ἡ

εὐφροσύνη τους συνεχίζεται γι' ἄρκετές ἡμέρες, χάρη στήν ἀγαλλίαση πού αἰσθάνθηκαν.

Ἀκούγοντάς τον νά μου διηγείται ὅλα τοῦτα τά πράγματα, λησμόνησα τίς θλίψεις πού ὑπέφερα, τίς πορεῖες πού ἔκαμα στό δρόμο πού μου εἶχε ἀνοιχτεῖ· ἡ πείνα καί ἡ δίψα δέν ἦταν τίποτε πιά γιά μένα, καί τό κορμί μου βγήκε ἀπ' ὅλα τοῦτα πῶς δυνατό: αἰσθάνθηκα στήν ψυχή μου ἓνα ξανάνιωμα. Τοῦ λέγω, γεμᾶτος εὐγνωμοσύνης:

– ὦ, πόσο εἰμ' εὐτυχημένος, ἅγιε γέροντα, πού ἀξιώθηκα νά σέ γνωρίσω καί ν' ἀκούσω τά γλυκύτατα λόγια σου!

Ἐκεῖνος, ὁμως, μέ διακόπτει:

– Πᾶμε νά σοῦ δείξω τόν τόπο πού μένω.

Σηκωθήκαμε καί περπατήσαμε κ' οἱ δύο μας, γιά νά πᾶμε στήν κατοικία του. Φτάσαμε, ἀφοῦ περπατήσαμε δύο-τρία μίλια: σ' αὐτό τό περπάτημα ἐθαύμασα τή δύναμη τοῦ μακαρίου ἐκείνου γέροντα, αὐτοῦ τοῦ γενναίου ἀθλητοῦ τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ὅσοτερ ἀπό τήν πορεία αὐτή, ἐφτάσαμε σ' ἓνα καλύβι ἀπό καλάμια, πού κοντά του ὑπῆρχε μιά φοινικιά. Σταμάτησε, προσευχήθηκε, κι ὅταν τελείωσε εἶπε τό “Ἀμήν”. Καθήσαμε καί μιλήσαμε γιά τά μεγαλεῖα τοῦ Θεοῦ. Ὅταν ἔπεσε τό βράδυ, εἶδα κοντά μου τοποθετημένο ψωμί κ' ἓνα ποτήρι μέ νερό. Κι ὁ γέροντας μου λέει:

– Σήκω, τέκνον μου, φάε καί πιές καί λίγο νερό, γιατί βλέπω δέν ἔχεις δύναμη ν' ἀντισταθεῖς στήν πείνα, στή δίψα καί στίς θλίψεις αὐτοῦ τοῦ τόπου.

Καί τότε τοῦ ἀπάντησα κ' ἐγώ:

– Ζῆ Κύριος ὁ Θεός! Δέν πρόκειται, οὔτε νά φάω οὔτε νά πιῶ, γέροντα, ἐκτός καί ἂν συμφωνήσουμε νά φᾶμε μαζί.

Όταν πιά τόν παρακάλεσα πολύ και άγγιξα τήν καρδιά του, προχωρήσαμε μαζί στό φαγητό, μοιράζοντας τό ψωμί και τρώγοντας ώσπου νά χορτάσουμε, αφήνοντας μάλιστα και υπόλοιπα. Και μετά, περάσαμε όλη τή νύχτα μέ ύμνους στό Θεό, ΐσαμε τήν ώρα πού ξημέρωσε.

Μέ τόν έρχομό του όρθρου, άρχισε νά προσεύχεται. Σέ μία στιγμή στράφηκε πρός έμένα και μέ πλησίασε: τόν κοίταξα καλά, κ' είδα τό πρόσωπό του άλλοιωμένο. Τό πρόσωπό του ήταν όλο φωτιά κ' ή όλη παρουσία του μ' έκαμε νά τρομάξω. Έκείνος τό διέκρινε και μου είπε:

– Μή φοβάσαι, τέκνον μου Παφνούτιε. Όταν ό Κύριος σ' έστειλε σ' έμένα, τό κανε για νά λάβεις φροντίδα για τό σώμα μου και νά τό θάψεις. Σήμερα τελειώνω τό έργο μου και φεύγω για τήν αιώνια ανάπαυσή μου – (ήταν ή δέκατη έκτη μέρα του Παονί).

Σέ λίγο, μου λέει πάλι:

– Τέκνον μου, Παφνούτιε, νά προτείνεις μία μέρα για τό μνημόσυνο και τή μνήμη μου στους άδελφούς, πού νά προσφέρουν μία λειτουργία στ' όνομά μου και νά μέ θυμηθοϋν, λέγοντας τήν προσευχή “Κύριε ήμών Ίησοϋ Χριστέ...”. Ο καθένας νά τήν προσφέρει στή διάρκεια τής πρώτης ώρας, για ένα έτος όλόκληρο.

– Πάτερ μου, του λέω εγώ· αν ένας είναι φτωχός και δέν μπορεί νά προσφέρει λειτουργία στ' όνομά σου, δέν μπορεί νά κάνει κάτι άλλο αυτή τήν πρώτη ώρα, για ένα έτος όλακερο;

– Άς κάψει –μου άπαντά– λίγο θυμίαμα για μένα, σαν είναι φτωχός.

– Κι αν είναι τόσο πολύ φτωχός, λέω πάλι εγώ, και δέν μπορεί ούτε θυμίαμα νά βρει, νά μήν προσφέρει

τίποτε; Άς μάς σκεπάσει όλους ή προσευχή σου κ' ή αγάπη σου, γιατί ό,τι και νά ζητήσεις από τό Θεό θά σου τό δώσει!

Κ' εκείνος μου άπάντησε:

– Αν είναι φτωχός, άς σταθει όρθιος κι άς πει στ' όνομά μου, τρεις φορές τήν προσευχή, “Κύριε ήμών Ίησοϋ Χριστέ...”. Άς τό έπαναλάβει αυτό, όλο τό χρόνο, τήν πρώτη ώρα τής ήμέρας, και άς κληρονομήσει τ' αγαθά των άγιών.

Μά εγώ πάλι τόν ρώτησα:

– Κι αν, γέροντά μου, είναι άρρωστος και δέν μπορεί νά σταθει όρθιος για νά προσευχηθεί;

– Τότε, –μου λέει– άς γονατίσει κι άς κάνει τρεις μετάνοιες, λέγοντας τήν προσευχή του Κυρίου και αναφέροντας τ' όνομά μου – τήν πρώτη ώρα τής ήμέρας πάντα, για ένα χρόνο.

Του λέω κ' εγώ:

– Ω, άγιε πάτερ μου! Αν είμαι άξιος γι' αυτό, θά ήθελα πολύ νά μείνω σέ τουτο τόν τόπο, άμα πεθάνεις.

– Μέ κανέναν τρόπο –μου άπαντά– δέν μπορεί νά γίνει αυτό, τέκνον μου, γιατί δέν σου δόθηκε ανωθεν νά ζήσεις αυτή τή ζωή. Μία, όμως, πού ό Θεός σέ προόρισε νά γνωρίσεις τήν πνευματική ευωδία των αναχωρητών τής έρήμου, για νά τήν κάνεις γνωστή σ' όλους τους άδελφούς πού ύπηρετοϋν τό Θεό, για νά ώφεληθει ή ψυχή τους, πήγαινε, παιδί μου, και μένε πάντα στά καλά έργα πού έμαθες, ως τήν έσχατη ώρα.

Και τότε, γονάτισα και τόν προσκύνησα, λέγοντάς του:

– Ευλόγησέ με, πάτερ μου. Ευχήσου μου νά 'χω επάνω μου τό έλεος του Θεού και νά γίνω και παραμείνω άξιος νά σέ ξαναϊδω στήν ουράνια βασιλεία του Κυρίου ήμών Ίησοϋ Χριστού.

— Τέκνον μου, Παφνούτιε, μοῦ λέει· ὁ Θεός δέν θά σ' ἐγκαταλείψει καθόλου στό ἔργο πού θά κάνεις, γιά νά Τόν ὑπηρετήσεις. Ὁ Κύριος νά σέ δυναμώνει στήν ἀγάπη Του, γιά νά ἴναι τά μάτια σου ὀλάνοιχτα στό θεῖο φῶς Του πάντα, νά μήν παραβεῖς ποτέ τό νόμο Του, παιδί μου, νά μήν σκοντάψεις πουθενά, καί νά προοδεύεις στό δρόμο πού ἀρχίζεις· οἱ Ἄγγελοι θ' ἀγρυπνοῦν ἐπάνω σου, γιά νά σέ προφυλάγουν ἀπό τίς παγίδες τοῦ ἐχθροῦ, ὥστε νά μή βρεῖ αἰτία νά σέ κατηγορήσει ὅταν παρουσιαστεῖς μπροστά στήν κρίση τοῦ Θεοῦ.

Ὅταν τελείωσε μ' αὐτές τίς λέξεις τήν ὁμιλία του, σηκώθηκε, καί ἄρχισε νά προσεύχεται μέ στεναγμούς καί πολλά δάκρυα. Μετά, προσκύνησε μέ βαθειά μετάνοια, ἴσαμε τή γῆ, κ' ἐκεῖ “τόν δρόμον τετέλεκε”. Παρέδωκε, μέ δόξα καί τιμή, τό πνεῦμα του στα χέρια τοῦ Θεοῦ. Κι ἀμέσως ἐγώ ἄκουσα ἕνα πλήθος Ἀγγέλων, ἐπάνω μας, νά ψάλλουν ὕμνους πρὸς τιμήν τοῦ ἀββᾶ Ὀνουφρίου· καί πρέπει, ἀσφαλῶς, νά ἦταν ἀπό τή μεγάλη χαρά πού γινότανε γιά τήν εἰσοδό του στή βασιλεία τοῦ Κυρίου. Ἐβγαλα τότε τό λεπτό ἔνδυμα πού φοροῦσα πάνω μου καί τό ἔκαμα δύο κομμάτια· μέ τό ἕνα ντύθηκα ἐγώ, γιά νά μήν εἶμαι γυμνός, καί μέ τό ἄλλο ἐσκέπασα τό τίμιο σῶμα του, μιά πού δέν εἶχ' ἄλλο σάβανο. Τοποθέτησα τό σκῆνωμα σ' ἕνα μικρό ἄνοιγμα τῶν βράχων κ' ἔβαλα πέτρες μπροστά, νά ἴναι κλειστό. Στάθηκα ὕστερα ὀρθιος καί προσευχόμουν. Σέ μιά στιγμή, βλέπω τή φοινικιά νά τσακίζεται, τήν καλύβα νά γκρεμίζεται, κ' ἐγώ ἔμενα ἔκπληκτος μέ ὅσα συνέβησαν ἔτσι γρήγορα! Ἐφαγα λίγο φωμί, ἤπια καί λίγο νερό πού εἶχε μείνει. Συλλογίστηκα, πῶς ὁ Θεός δέν ἤθελε νά μείνω σ' αὐτό τόν τόπο. Σήκωσα, λοιπόν, ψηλά τά χέρια μου καί προσευ-

χήθηκα. Καί ἰδού πάλι ἐκεῖνος ὁ ἄντρας, πού μοῦ εἶχε παρουσιαστεῖ πρὶν μέρες, ἦρθε ξανά καί μοῦ ἔδωκε δυνάμεις.

***

Ἐγκατέλειψα κείνο τόν τόπο, περπατώντας, μέ μιά θλίψη στήν καρδιά, πού ἀποχωρίστηκα τόν μακάριο ἐκείνο γέροντα· ἀπό τήν ἄλλη μεριά, ὅμως, εἶχα μιά πολύ βαθειά χαρά, γιατί ἐν τῷ μεταξύ εἶχ' ἀξιωθεῖ νά πάρω τήν εὐλογία του.

Ὁδοιπόρησα τέσσερις μέρες καί τέσσερις νύχτες. Ἐφτάσα σ' ἕνα μικρό κελλί, χτισμένο, σκαμμένο πές, μέσα στό βουνό· μπαίνω μέσα, δέν βρίσκω κανένα. Κάθομαι νά πάρω μιά ἀνάσα, καί συλλογίζομαι: “ποιός ἄραγε νά μένει σ' αὐτή τή σπηλιά, ὅπου ὁ Θεός ὀδήγησε τά βήματά μου;” Ὅπως καθόμουν κι ἀναρωτιόμουν γιά ὅλ' αὐτά, ἰδού ἐμπρός μου ἕνας ἅγιος ἄνθρωπος, μέ κάτασπρα μαλλιά· γιά φορέματα εἶχε δεμένα πάνω του φύλλ' ἀπό φοινικιά. Μόλις μέ εἶδε, μοῦ λέει:

— Εἶσαι ὁ Παφνούτιος, πού φρόντισε τό σῶμα τοῦ ἀββᾶ Ὀνουφρίου!

Ἐγώ ἔσπευσα νά προσκυνήσω γιά νά τόν χαιρετήσω. Μοῦ λέει:

— Σήκω, τέκνον μου, γιατί ὁ Θεός μοῦ ἔδωκε, στό πρόσωπό σου, ἕνα σύντροφο γιά τή διακονία Του· μέ πληροφόρησε πῶς θά ἐρχόσουν σήμερα κοντά μου. Ἐδῶ κ' ἐφτά χρόνια, πού ζῶ σ' αὐτό τόν τόπο, δέν ἔχω δεῖ ἄλλον ἄνθρωπο, ἐκτός ἀπό τούς ἀδελφούς πού ζοῦνε μαζί μου.

Καθώς ἐκεῖνος μιλοῦσε, ἰδού καί ξεπροβάλλουν ἄλλοι τρεῖς ἀπό τούς ἀδελφούς, καί μοῦ λένε:

– Είσαι ο Παφνούτιος, ο σύντροφός μας στο διακόνημά μας. Ο Κύριος μᾶς πληροφόρησε, πώς θά ἔφτανες σήμερα κοντά μας. Ἐφτά χρόνια, πού ζοῦμε σ' αὐτά τὰ μέρη, δέν εἶδαμε ψυχή, ἔξω ἀπό σένα.

Ἵστερ' ἀπό λίγο, μοῦ λένε:

– Ἀνακούφισε καί δυνάμωσε τήν καρδιά σου μέ λίγο ψωμί, γιατί ἔρχεσαι ἀπό μακριά στράτα. Ο Κύριος ἀποφάσισε, ἀδελφέ μας, νά μείνεις κοντά μας καί νά περάσουμε μαζί τούτη τήν ἡμέρα.

Καθώς μιλούσαμε, βλέπω νά φέρνουν πέντε ψωμιά, ζεστά καί ἀπαλά, σά νά τά εἶχαν μόλις τώρα βγάλει ἀπ' τό φούρνο. Μαζί ἔφεραν ἀκόμη καί κάτι ἄλλο, νόστιμο, πού συνήθιζαν νά τρῶνε. Καθήσαμε ὅλοι μαζί καί φάγαμε. Σέ μία στιγμή μοῦ λένε:

– Ἀπό τότε πού ἤρθαμε σ' αὐτό τόν τόπο, πᾶν' ἔφτά χρόνια τώρα, μᾶς στέλνει ὁ Θεός τέσσερα ψωμιά τήν ἡμέρα – σήμερα πού ἤρθες ἐσύ, μᾶς ἔστειλε καί τή δική σου τή μερίδα – δίχως νά ξέrouμε ἀπό πού ἔρχονται, μά τήν κάθε μέρα τά βρίσκουμε βαλμένα στήν ἄκρη.

Ὅταν τελειώσαμε τό φαγητό, ἀρχίσαμε τήν ἀκολουθία μας μέ ψαλμούς καί προσευχές, κ' ἔτσι περάσαμε ὅλη τή νύχτα, ὥσπου ἔφτασε ἡ αὐγή. Τό πρωῖ τούς παρακάλεσα νά μέ κρατήσουν μαζί τους ὡς τή μέρα τοῦ θανάτου μου. Μοῦ ἀπάντησαν:

– Αὐτό τό ἔργο, ἀδελφέ μας, δέν τό προόρισε ὁ Θεός γιά σένα· σήκω, πήγαινε στήν Αἴγυπτο, νά διηγηθεῖς στούς ἀδελφούς μας ὅσα εἶδες, γιά νά συλλογίζονται κ' ἐμᾶς.

Τούς παρακάλεσα νά μοῦ χαρίσουν τά ὀνόματά τους, μά δέν ἤθελαν. Τούς πίεσα κατόπιν, μά καί πάλι ἀρνήθηκαν, λέγοντάς μου:

– Ἐκεῖνος πού ἔδωκ' ἓνα ὄνομα στόν καθένα μας, γνωρίζει ὅλα καί ὅλους. Τώρα, ἐσύ, ἀδελφέ μας, μή μᾶς λησμονήσεις ὡς τή μέρα πού θά εἴμαστε πάλι ὅλοι μαζί στόν οἶκο τοῦ Θεοῦ. Βιάσου καί μήν ἀφήσεις τόν κόσμο νά σε ἀπατήσει, γιατί δελεάζει καί ξεπλανεύει ἓνα μέγαλον ἀριθμό ἀπό μᾶς.

Μ' εὐλόγησαν μόλις σταμάτησαν τό λόγο. Τούς ἄφησα χαρούμενος, γιατί μοῦ φανέρωσαν κι ἄλλα πολλά πράγματα πού θά μοῦ συνέβαιναν.

***

Ὅταν ἀπομακρύνθηκα κάπως ἀπ' αὐτούς τούς ἀδελφούς, ἔφτασα κοντά σέ μία πηγή νεροῦ. Κάθησα νά πάρω μία ἀνάσα καί νά ξεκουραστῶ λίγο. Κοντά στήν πηγή ἔβλεπα φυτεμένα διάφορα δέντρα. Κοίταξα τούς καρπούς πού εἶχαν πάνω τους καί συλλογιζόμουν: “Ποιός ἄραγε νά τά φύτεψε τούτα τά δέντρα;” Ἐβλεπε κανεῖς φοινικιές, λεμονιές, ροδιές, συκιές, μηλιές, κληματαριές, ἀχλαδιές, τζιτζιφιές κ' ἓνα πλῆθος ἀπό διάφορ' ἄλλα δέντρα, πού ὁ καρπός τους εἶχε μία γεύση γλυκύτατη, ὅπως τό μέλι. Ἵπῆρχαν ἐπίσης καί μυρτιές, φυτεμένες ἀνάμεσα σι' ἄλλα δέντρα, πού σκορποῦσαν ἓνα ἐξαισιο ἄρωμα. Τό νερό τῆς πηγῆς, μέ αὐλάκια, πότιζε ὅλ' αὐτά τά δέντρα μέ τέτοιο τρόπο, πού ξαφνικά στήν καρδιά μου ἤρθε κάτι σάν ἰδέα τοῦ παραδείσου, πού ὁ Θεός εἶχε φυτέψει! Ἐμεινα ἐκεῖ καθισμένος ἀρκετά, θαυμάζοντας ἐκεῖνα τά δέντρα, ὅταν εἶδα νά φτάνουν τέσσερεις νεαροί ἔφηβοι, μέ ὠραῖα πρόσωπα, ντυμένοι στή μέση τους μέ δέρματα ἀρνιῶν. Ὅταν πλησίασαν ἀρκετά, μέ χαιρέτησαν λέγοντας:

– Ἀδελφέ μας Παφνούτιε!

Τούς χαιρέτησα κ' ἐγώ καί καθήσαμε, μιλώντας μαζί γιά τὰ θαυμάσια τοῦ Θεοῦ. Εἶχαν μιά μεγάλη χαρά κ' ἕναν ἐνθουσιασμό, πού νόμιζες πώς εἶχαν ἀλλάξει ζωή, χάρη στήν τόση ἀγαλλίαση καί τόν τόσον ἐνθουσιασμό πού ἤμουν κοντά τους! Καθισμένοι ὅπως ἤμασταν, μάζευαν καρπούς καί μοῦ τούς ἔφερναν, σχεδόν βάζοντάς τους στό στόμα μου. Ἡ καρδιά μου πήγαινε, μ' ὄλ' αὐτά, νά σπάσει ἀπό τή χαρά της.

Ἔμεινα μαζί τους, τρώγοντας καρπούς ἀπό τὰ δέντρα, ἑπτὰ μέρες. Κάποια στιγμή τούς ρώτησα:

– Πῶς ἤρθατε σ' αὐτά τὰ μέρη κι ἀπό ποῦ κατάγεστε;

– Μιά κι ὁ Θεός σ' ἔστειλε σ' ἐμᾶς –μοῦ ἀπάντησαν–, θά σοῦ διηγηθοῦμε τή ζωή μας ὀλόκληρη. Ἡ καταγωγή μας εἶναι ἀπό τήν πόλη Παντζέ· οἱ γονεῖς μας ἦταν ἄρχοντες στήν πολιτεία ἐκείνη· μᾶς ἔστειλαν στό σχολεῖο γιά νά μᾶς μορφώσουν· ἐκεῖ, στήν ἴδια σχολή πού μᾶς ἔστειλαν γιά νά μορφωθοῦμε, ἤμασταν καί οἱ τέσσερις μαζί. Ὅταν, ὅμως, τελειώσαμε σ' ἐκεῖνο τό σχολεῖο καί ἀποχτήσαμε αὐτό πού λέγεται σοφία τοῦ κόσμου, μαζευτήκαμε ὅλοι μαζί καί εἶπαμε: “Τώρα πού τελειώσαμε πιά μέ τή μόρφωση τοῦ κόσμου, ἄς βαλθοῦμε ν' ἀποχτήσουμε καί τή μόρφωση τοῦ Θεοῦ”. Ἔτσι, μιά μέρα σάν ὅλες τίς ἄλλες, πού συνομιλοῦσαμε γι' αὐτά τὰ θέματα ὅλοι μαζί, ὁ καλός λογισμός δούλεψε μέσα στό ἐσωτερικό μας· σηκωθήκαμε καί πήραμε τό δρόμο γιά τήν ἔρημο, παίρνοντας μαζί μας λίγα ψωμιά, νερό, ὅ,τι χρειαζόταν γιά μιά πορεία τεσσάρων ἡμερῶν. Ὅταν περπατήσαμε ἀρκετά καί βρεθήκαμε ἀνάμεσα στό βουνά, μιά θεία ὄπτασια φανερώθηκε πάνω μας: ἕνας ἄνθρωπος ὅλο φῶς παρουσιάστηκε μπροστά μας, μᾶς πήρε τὰ χέρια καί μᾶς ὀδήγησε σ' αὐτόν ἐδῶ τόν

τόπο. Πᾶνε ἀπό τότε πού ἤρθαμ' ἐδῶ ἐννιά χρόνια. Ὅταν εἶχαμ' ἔρθει ἐδῶ, βρήκαμε σ' αὐτό τό μέρος ἕνα μέγαν ἄνθρωπο. Ὁ Ἄγγελος μᾶς ἔβαλε στά χέρια του. Μείναμε μαζί του ἕνα χρόνο· αὐτός μᾶς δίδαξε πῶς νά κάνουμε τό θέλημα τοῦ Θεοῦ. Στό τέλος τοῦ ἔτους, ὁ γέροντας ἐκείνος ἀναπαύτηκ' ἐν Κυρίῳ, κ' ἐμεῖς ἐμείναμε στόν τόπο του. Πρέπει νά σοῦ ἐξομολογηθοῦμε, ἀδελφέ μας, πῶς ἐδῶ κ' ἔξη χρόνια δέν ἔχουμε βρεῖ οὔτε ψίχουλο ἀπό ψωμί· ὡστόσο, ζοῦμε ἀπ' τούς καρπούς αὐτῶν τῶν δέντρων. Μιά φορά τή βδομάδα συγκεντρωνόμαστε ὅλοι μαζί γιά νά βλέπει ὁ ἕνας τόν ἄλλο καί νά περνοῦμε τό Σάββατο καί τήν Κυριακή ἀντάμα”.

Τούς ρωτῶ:

– Ποῦ παίρνετε τή θεία Μετάληψη τό Σάββατο καί τήν Κυριακή;

Μοῦ ἀπαντοῦν:

– Συγκεντρωνόμαστε πάλι γι' αὐτό τό ἔργο, γιὰτί κάθε Σάββατο καθώς καί κάθε Κυριακή, ἔρχεται Ἄγγελος Κυρίου γιά νά μᾶς κάνει αὐτή τή Σύναξη.

Ἔμεινα κοντά στούς ἀγίους αὐτούς ἀνθρώπους ἑπτὰ μέρες. Ἡ τελευταία ἔτυχε νά ἔναι Σάββατο. Ἀπό νωρίς μοῦ εἶπαν:

– Ἐτοιμάσου πνευματικά, πολυαγαπημένε μας ἀδελφέ, γιὰτί σήμερα ἔρχεται Ἄγγελος Κυρίου στή σύναξή μας γιά νά μᾶς μεταλάβει· ὅποιος παίρνει ἀπ' τὰ χέρια του τή θεία Μετάληψη πρέπει νά ἔναι καθαρὸς ἀπό κάθε ἁμαρτία.

Καθὼς μοῦ μιλοῦσαν, ἔνιωσα μιά ἐξαίσιον εὐωδιά, πού ὅμοια της δέν εἶχα ποτέ νιώσει. Σηκωθήκαμε καί στεκόμασταν ὄρθιοι· ἀρχίσαμε νά ψάλλουμε ὕμνους στόν Ἰησοῦ Χριστό, τόν οὐράνιον βασιλιά μας. Μετά ἤρθε ὁ Ἄγγελος, μᾶς μετέδωκε τό σῶμα καί τό αἷμα τοῦ Χρι-

στοῦ, μᾶς εὐλόγησε καί μᾶς ἀπέλυσε ἐν εἰρήνῃ. Κι ἀμέσως πέταξε πρὸς τὸν οὐρανό, μέσα σ' ἓνα φωτεινό σύννεφο δόξας, πού τό βλέπαμε γι' ἀρκετή ὥρα.

160 5 Τὴν Κυριακή, ὅταν ξημέρωσε ὁ Θεὸς τὴ μέρα, ἰδοὺ πάλι ἐκεῖνη ἡ ἐξαίσια εὐωδιά μᾶς πλημμύρισε μέ τὸν ἴδιο τρόπο καί ἡ καρδιά μας ἀναγάλλιασε σά νά βρισκόμασταν ἤδη στὸν οὐρανό. Ὑστερα ἦρθε πάλι ὁ Ἄγγελος, κάναμε τὴ σύναξη καί μεταλάβαμε· ὅταν τελειώσαμε καί μᾶς εὐλόγησε τὸν καθένα ξεχωριστά, εἶπαμε ὅλοι μαζί τό "Ἀμήν". Μετά, γύρισε πρὸς ἐμένα καί μοῦ λέει:

— Σήκω τώρα, καί πάρε τό δρόμο γιὰ τὴν Αἴγυπτο, γιὰ νά πεῖς στοὺς ἐν κόσμῳ ἀδελφούς αὐτά πού ἐδῶ εἶδες, κοντά στοὺς ἀνθρώπους πού ἀγαποῦν τό Θεό, νά γεννηθεῖ καί σ' ἐκείνους ἡ ἐπιθυμία νά κάνουν, ὅπως αὐτοὶ ἐδῶ, τό ἔργο τοῦ Θεοῦ. Καί νά ξέρεις ἀπό τώρα, πὼς ὁ Θεὸς σέ διάλεξε καί σ' ἔβαλε ἀνάμεσα στοὺς ἁγίους.

Ἐγὼ τότε τὸν παρακάλεσα νά μ' ἀφήσει νά μείνω ἐκεῖ, μέ τούς ἀδελφούς. Μά ἐκεῖνος μοῦ ἀπάντησε:

— Ὅ,τι ἀποφάσισε ὁ Θεὸς γιὰ τὸν καθένα, αὐτό πρέπει νά κάνει καί σ' αὐτό νά μένει. Ὅλα τὰ εἶδη τῆς ζωῆς εἶναι καλά, καί μποροῦν νά ὀδηγήσουν γρήγορα καί μέ ἀσφάλεια στὸν οὐρανό· ὁ Θεὸς δίνει τό δρόμο στὸν καθένα, κατὰ τό θέλημά Του. Τώρα, λοιπόν, σήκω καί ξεκίνα γιὰ τὴν Αἴγυπτο.

Καί ἀφοῦ μ' εὐλόγησε, ἄνοιξε τὰ φτερά του καί πέταξε, μέσα σέ φωτεινό σύννεφο δόξας, γιὰ τούς οὐρανοὺς.

Οἱ ἀδελφοὶ ἔφεραν ἀρκετά φροῦτα καί φάγαμε μαζί. Ὑστερα μέ συνόδεψαν, καθὼς ἔφευγα, γιὰ ἕξη-ἑπτὰ μίλια. Τούς παρακάλεσα νά μοῦ ποῦν τὰ ὀνόματά τους: Ἰωάννης λεγόταν ὁ πρῶτος, Ἀνδρέας ὁ δεύτερος, Ρακλαμών ὁ τρίτος, Θεόφιλος ὁ τέταρτος. Μοῦ παράγγειλαν νά πῶ τὰ ὀνόματά τους στοὺς ἀδελφούς. Τούς παρακά-

λεσα κ' ἐγὼ νά μέ θυμοῦνται στὴν προσευχή τους. Ὅταν χωρίσαμε καί μάκρυνε ἀρκετά ἡ μεταξύ μας ἀπόσταση, ὁδοιποροῦσα μ' ἓνα πόνο γιὰ τό χωρισμό αὐτό· συγχρόνως ὅμως τὴν καρδιά μου κυρίευε μιά βαθειά χαρά, γιὰτὶ πῆρα μαζί μου τὴν εὐλογία ἐκείνων τῶν ἁγίων.

***

Ἐφτασα στὴν Αἴγυπτο ὕστερ' ἀπὸ τρεῖς μέρες ὁδοιπορία. Ὅταν βρέθηκα σέ ἀδελφούς, ἀνθρώπους τοῦ Θεοῦ, ἔμεινα κοντά τους δέκα μέρες γιὰ νά ξεκουραστώ. Τούς ἀφηγήθηκα ὅλα τὰ θαυμάσια ἔργα πού εἶχα ἰδεῖ καί ὅλα ὅσα μοῦ εἶχαν συμβεῖ.

Στό τέλος μοῦ εἶπαν:

— Πράγματι, ἀδελφέ μας, εἶσαι ἄξιος νά ἰδεῖς τόσους μεγάλους καί ἁγίους ἀνθρώπους τοῦ Θεοῦ!

Ἦταν ὅλοι τους γεμάτοι ἀγάπη καί ἦταν ἀφοσιωμένοι στό ἔργο τοῦ Θεοῦ, πού τό διακονοῦσαν μέ αὐστηρότητα μεγάλη. Βιάστηκαν νά γράφουν τούς λόγους πού εἶχ' ἀκούσει ἀπ' τό στόμα τοῦ ἁγίου Ὀνουφρίου. Πολύ γρήγορα, τό βιβλίο πού ἔγραφαν τό ἔστειλαν στή Σκήτη καί τό ἔβαλαν στὴν ἐκκλησία, γιὰ νά ὠφεληθεῖ ὅποιος τό ἀκούσει καί ὅποιος τό διαβάσει, τὴν κάθε πρόσφορη ὥρα, εἰς δόξαν καί τιμὴν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ᾧ πρέπει πᾶσα δόξα, εἰς τούς αἰῶνας τῶν αἰῶνων. Ἀμήν.

Κύριε, θυμήσου καί τὸν ἐλάχιστο δοῦλο σου, τὸν διάκονο Γαβριήλ, γιὸ τοῦ Μενάπ..., ἀπὸ τὴ Νιμανθούτ, πού ἀνήκει στὴν ἐπισκοπὴ Θμουέως καί Θέκλης. Συγχώρεσε τ' ἁμαρτήματά μας. Ἀμήν.

Χρόνος Μαρτύρων, 695 (979 μ.Χ.).

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ.....	9
Α' ΕΙΣ ΠΡΟΚΟΠΗΝ ΤΕΛΕΙΟΤΗΤΟΣ	17
Β' ΤΗΝ ΗΣΥΧΙΑΝ ΤΟΥ ΠΝΕΥΜΑΤΟΣ	31
Γ' ΔΡΟΜΟΙ ΑΡΕΤΗΣ ΤΩΝ ΑΣΚΗΤΩΝ	47
Δ' ΑΠΟ ΤΟ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΟΛΙ	81
Ε' ΑΠΟ ΤΟΝ ΜΥΣΤΙΚΟ ΚΗΠΟ.....	115
ΣΤ' ΠΑΡΑΛΕΙΠΟΜΕΝΑ.....	133
ΕΠΙΜΕΤΡΟ: Ο ΕΡΩΤΑΣ ΤΗΣ ΕΡΗΜΟΥ	141

ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ
“ΕΡΩΣ ΕΡΗΜΟΥ”
ΤΟΥ Π. Β. ΠΑΣΧΟΥ
(ΜΙΚΡΟ ΓΕΡΟΝΤΙΚΟ - Δ'),
ΜΕ ΕΙΚΟΝΕΣ, ΣΧΕΔΙΑ ΚΑΙ ΚΟΣΜΗ-
ΜΑΤΑ ΤΟΥ π. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ ΦΕΡ-
ΓΑΔΙΩΤΗ, ΤΥΠΩΘΗΚΕ ΣΤΗΝ ΕΝΔΟΣΗ
ΠΟΛΗ ΤΩΝ ΑΘΗΝΩΝ, ΤΟ ΦΘΙΝΟΠΩΡΟ
ΤΟΥ 1998, ΓΙΑ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟ ΤΩΝ ΕΚ-
ΔΟΣΕΩΝ “ΑΚΡΙΤΑΣ” - ΕΦΕΣΟΥ 24,
17121 ΝΕΑ ΣΜΥΡΝΗ, ΑΘΗΝΑ:—